

1.ESKİŞEHİR HAKKINDA GENEL BİLGİLER:

1.1. TARİHÇESİ:

Bugünkü Eskişehir İli eski çağlarda ve orta çağda Yunanca Dorylalion ismiyle bilinen bir kentti. 1176 yılında Selçuklu Sultanı II. Kılıçaslan tarafından fethedilmiştir. Tarihinin çok eski olmasından dolayı Eskişehir adı verilmiştir.

Cumhuriyetin ilanından sonra sancak ve mutasarrıflıkların il yapılmasıyla ilimiz 1923 yılında bugünkü statüsüne kavuşmuştur. İki merkez olmak üzere toplam 14 ilçesi, 371 köy ve 29 Belediyesi bulunmaktadır. Köyde yaşayan nüfus oranı il toplamının % 10 u kadardır.

1.2. COĞRAFİ YAPI:

Eskişehir, İç Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatısında yer almaktadır. Kuzeyde Karadeniz, kuzeybatıda Marmara, batı ve güneybatıda Ege Bölgesi ile komşudur. Eskişehir'in ilçelerinden Han ve Seyitgazi'nin küçük bir bölümü Ege'nin, Sarıcakaya ve Mihalgazi İlçelerinin tümü ile Merkez ve Mihalgazi ilçelerinin bir bölümü Karadeniz Bölgesi'nin etkisindedir. İlçelerinden Mihalgazi 200 metre, Sarıcakaya 220 metre rakım ile mikro klima özelliği göstermektedir. Bu sebeple Mihalgazi ve Sarıcakaya ilçelerimiz sebze yetiştiriciliği için çok uygundur.

Kuzeyden Bozdağ ve Sündiken Dağları, güneyden Emirdağ, doğudan Orta Asya Vadisi, batıdan Türkmen Dağı gibi doğal sınırlarla çevrili olan il alanı, yaklaşık 13.653 km² dir. Bu alanıyla il, Türkiye topraklarının %1.8' ini kaplamaktadır. İl merkezinin denizden yüksekliği ise 792 m dir. Yaklaşık %22'sini dağların oluşturduğu ilin, yeryüzü şekilleri içinde ovaların payı %26 dolayındadır.

1.3. NÜFUS YAPISI:

Eskişehir	İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam	
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Alpu	4.845	2.398	2.447	7.112	3.588	3.524	5.986	5.971
Beylikova	3.257	1.646	1.611	3.323	1.601	1.722	3.247	3.333
Çifteler	11.287	5.590	5.697	4.624	2.314	2.310	7.904	8.007
Günyüzü	1.975	979	996	4.464	2.093	2.371	3.072	3.367
Han	1.059	529	530	1.049	542	507	1.071	1.037
İnönü	3.966	2.007	1.959	3.206	1.602	1.604	3.609	3.563
Mahmudiye	4.622	2.299	2.323	3.817	1.909	1.908	4.208	4.231
Mihalgazi	1.515	755	760	1.990	953	1.037	1.708	1.797
Mihalıççık	3.083	1.585	1.498	6.887	3.364	3.523	4.949	5.021
Odunpazarı	361.030	178.286	182.744	7.559	4.502	3.057	182.788	185.801
Sarıcakaya	2.682	1.366	1.316	2.862	1.375	1.487	2.741	2.803
Seyitgazi	2.795	1.394	1.401	12.397	6.221	6.176	7.615	7.577
Sivrihisar	9.820	4.903	4.917	12.892	6.404	6.488	11.307	11.405
Tepebaşı	298.894	150.109	148.785	6.738	3.446	3.292	153.555	152.077
Toplam	710.830	353.846	356.984	78.920	39.914	39.006	393.760	395.990

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü 2012 Verileri

1.4. AKARSULAR:

Sakarya Nehri: Kızılırmak ve Fırat nehirlerinden sonra Türkiye'nin üçüncü en uzun, Kuzeybatı Anadolu'nun ise en büyük akarsuyudur. Çifteler İlçesi'nin sınırları içinde yer alan "Sakaryabaşı" bölgesinden çıkmaktadır. Buradan çıkan su, önce Bardakçı Suyu ile, sonra Seydisuyu ve Sarısu ile birleşerek güneydoğuya doğru akar. Çakmak Köyü yakınında Ankara - Eskişehir arasında il sınırı olur ve kuzeye döner. Kıran Harmanı denilen yerde Porsuk Çayı ile birleşir ve kuzeye doğru akar. Sarıyar Barajı'ndan sonra akışı batıya döner. Uzunluğu 824 km olup, beslenme havzasının genişliği 53.800 km²'dir. İlimiz sınırları içinde Çifteler, Sivrihisar, Günyüzü, Sarıcakaya ve Mihalgazi ilçelerini dolaşarak ilimiz sınırlarını terk eder.

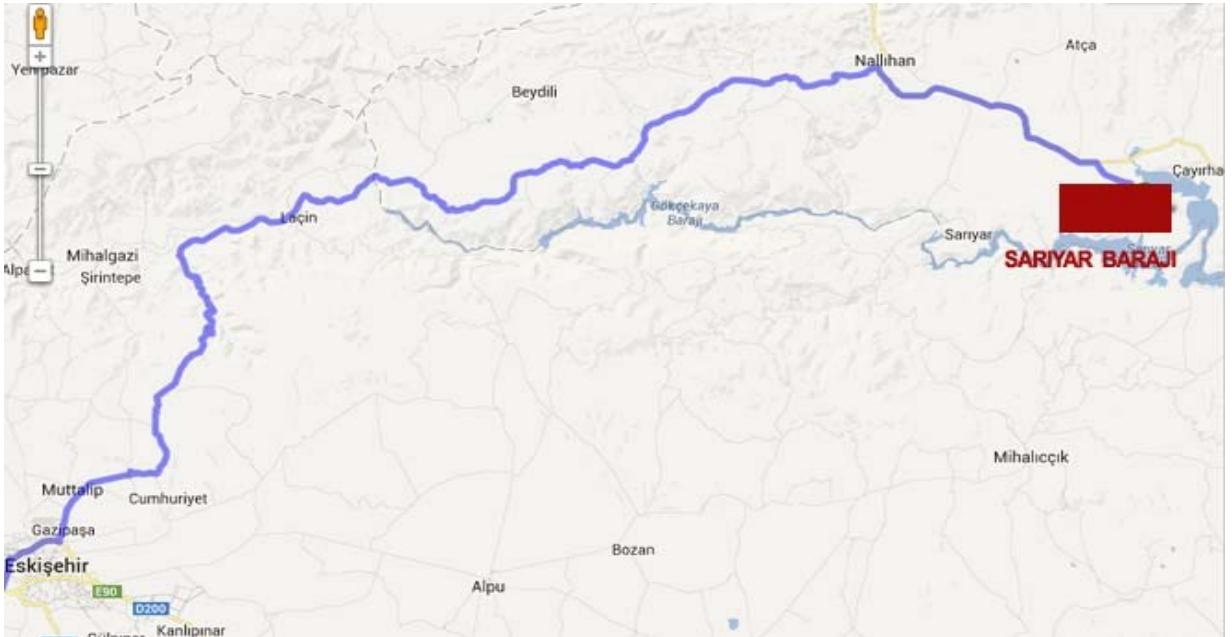
Sakarya Nehri'nin Aladağ ve Kirmir sularını aldığı yerde Türkiye'nin en büyük santrallerinden biri olan Sarıyar Hidroelektrik Santrali ve Gökçekaya Hidroelektrik Santrali kurulmuştur. Ayrıca kolu olan Porsuk Çayı üzerinde Porsuk Barajı vardır.

1.5. BARAJLAR :

Porsuk Barajı: Porsuk Çayı üzerindedir. Şehrin su taşkınlarını önlemek, sulama ve kullanma suyunu temin amaçlı yapılmıştır. Ayrıca burası balık üretimi ve mesire yeri olarak da kullanılmaktadır.

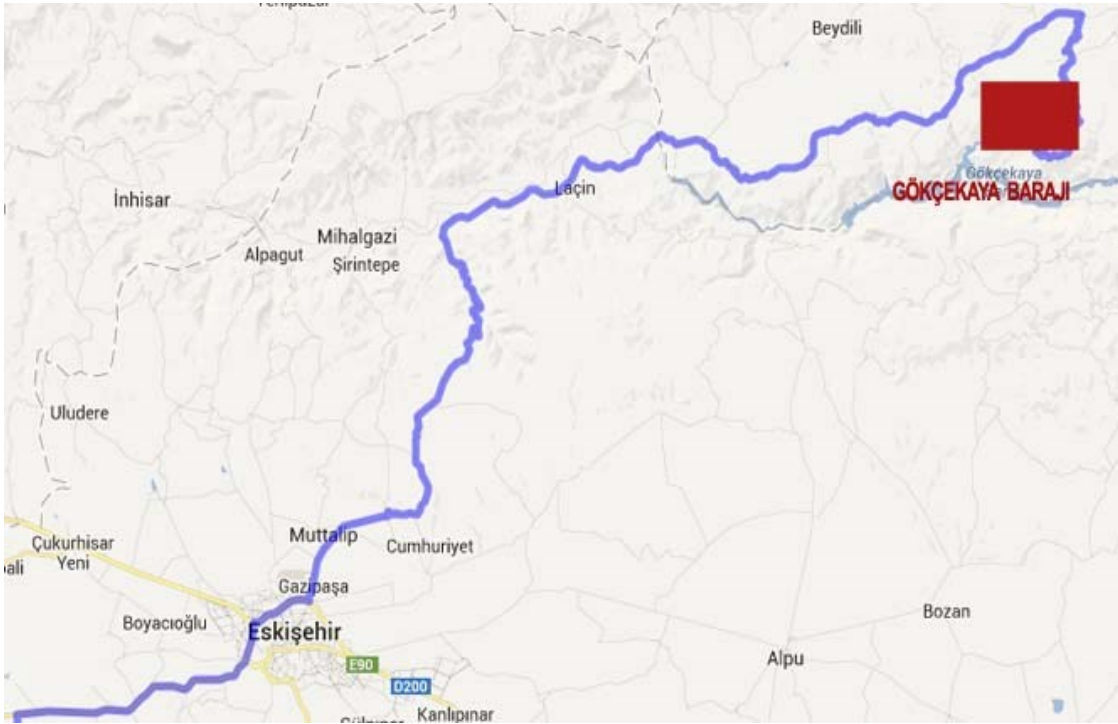
Sarıyar Barajı: Ankara il sınırında, Sakarya Nehri üzerinde Ereğli Demir-Çelik Tesisleri kurulmuştur. Amacı Batı Anadolu'nun elektrik gereksinimini karşılamaktır.

Musaözü Barajı: Eskişehir'den 28 km. uzaklıkta bulunan Mollaoğlu deresi üzerindedir. Yine taşkından korunma ve sulama amacıyla kurulmuş olup, ağaçlandırılan çevresi, Eskişehirliilerin tatil günlerinde rağbet ettikleri mesire yerlerinden biridir. Balık üretimi de yapılır.

Gökçekaya Barajı: Eskişehir'in kuzeydoğusunda Sakarya Nehri üzerindedir. Elektrik üretmek amacıyla kurulmuştur.

Dodurga Barajı: Sarusu deresinin üzerinde kurulmuştur. Eskişehir'e yararlı olan barajlardan biridir. İnönü'yü sulamak ve taşkınları önlemek amacıyla kurulmuştur.

1.6. İKLİM ÖZELLİKLERİ:

Eskişehir, İç Anadolu, Batı Karadeniz ve Akdeniz iklimlerinin etki alanı içinde olması nedeniyle, kendine özgü bir iklime sahiptir. Yıllık sıcaklık ortalaması, 10.9°C dir. Aylık ortalama göre yılın en soğuk ayı, -2°C ile ocak ayıdır. Aralık ayının ortalarından, şubat ayının ortalarına kadar çok soğuk günler ve don olayları yaşanır. -10°C ile -25°C arasında değişen derecelere rastlanabilir. Ancak ocak ayı içinde 10°C ile 15°C lik ılık günler de geçirilir. Mart ayında daha çok don olayına rastlanır. Baharın ikinci yarısında maksimum sıcaklık, 20°C nin üstüne çıkar.

Eskişehir'de bahar yağmurları, batı ve güneybatıdan gelerek, sağanak halinde düşer. Son on yıllık ortalama yağış miktarı 336,7 kg/m³ 'tür.

Temmuz ve ağustos aylarında, Akdeniz yaz kuraklığı özelliklerini gösterir. Ancak çok hafif olarak, Karadeniz yaz yağmurlarını da alır. Ekim ayında yağmur, kasım ayında sulu karın yağması, kışın başladığını gösterir.

Eskişehir'de rüzgarlar, kışın doğudan batıya eser. Baharın ilk aylarında kuzeybatı rüzgarları hakimdir. Baharın sonunda güneybatı, batı ve kuzeybatıdan gelen rüzgârlar görülür.

1929-2012 YILLARI ARASINDA KAYDEDİLEN UÇ DEĞERLER		
En yüksek sıcaklık (°C)	40,6	29.07.2000
En düşük sıcaklık (°C)	-27,8	30.01.2006
En çok yağış (kg/m ²)	65,7	21.09.2006
En hızlı rüzgar (km/saat)	115,2	05.04.2000
En yüksek kar (cm)	32	
Ortalama sıcaklık	10,9 °C	
Ortalama nispi nemi	% 64,7	
Ortalama güneşlenme süresi	6,7 saat	
Ortalama açık günler sayısı	105,0	
Ortalama kapalı günler sayısı	58,0	
Ortalama rüzgar hızı	3,1 m/sn	
Ortalama yıllık toplam yağışı	352,9 mm	(Türkiye Ortalaması 643 mm)
Yağışlarda 168 mm/100 yıl olmak üzere bir azalış trendi		
Ortalama sıcaklıklarda 0,4°C artış trendi vardır.		

1.7. TOPRAK YAPISI:

Kull. Şekli	Arazi Kullanma Kabiliyet										TOPLAM
	I	II	III	IV	TOPLAM	V	VI	VII	Toplam	VIII	
Tarım Arazileri	118.085	183.208	132.271	106.875	540.439	426	40.494	1.146	42.066	0	582.505
Diğer Araziler	6.376	15.402	17.037	35.936	74.751	2.844	131.002	506.921	640.767	67.225	782.743
TOPLAM	124.461	198.610	149.308	142.811	615.190	3.270	171.496	508.067	682.833	67.225	1.365.248

1.7.1. ARAZİ SINIFLARI:

ARAZİ SINIFI	ÖZELLİKLERİ
I	Alışılmış ziraat metotları uygulanabilen düz veya düze yakın, derin, verimli ve kolayca işlenebilen toprakları ihtiva eden arazidir.
II	Ancak bazı özel tedbirler alınmak suretiyle kolayca işlenebilen iyi bir arazidir.
III	Üzerinde iyi bir bitki münavebesi kullanılmak ve uygun ziraat metotları tatbik edilmek suretiyle fazla gelir getiren çapa bitkileri için orta derecede iyi bir arazidir.
IV	Özellikle devamlı olarak çayıra tahsis edilmeye müsait arazi sınıfıdır.
V	Kültür bitkileri yetiştirmeye müsait olmadığından çayır ve orman gibi uzun ömürlü bitkilere tahsis edilir.
VI	Ormanlık veya çayır olarak kullanılmada dahi orta derecede tedbirler alınmasını icap ettiren arazidir.
VII	Çok meyilli, erozyona fazla uğramış, taşlı ve arızalı olup, yüzlek, kuru, bataklık veya diğer bazı elverişsiz toprakları ihtiva eder.
VIII	Kültivasyona ve çayır veya ormanlık olarak kullanılmaya mani özellikleri ihtiva eder.

1.7.2. ARAZİLERİN EĞİM DURUMU:

EĞİM TÜRÜ	EĞİM %	ALAN	
		HEKTAR	%
Düz Eğimli		196.008	15,1
Hafif Eğimli		209.935	16,2
Orta Eğimli		312.552	24
Dik Eğimli		283.909	21,7
Çok Dik Eğimli		246.520	19,2
Sarp		49.099	3,8
TOPLAM		1.298.023	100

Kaynak: Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eskişehir İli Arazi varlığı(2001)

1.7.3. ARAZİ KULLANMA KABİLİYET SINIFLARI:

SINIFI	GENİŞLİK (Ha)	%
I. Sınıf Araziler	118.085	20,3
II. Sınıf Araziler	183.208	31,5
III. Sınıf Araziler	132.271	22,7
IV. Sınıf Araziler	106.875	18,3
TOPLAM (I+II+III+IV)	540.439	92,8
V. Sınıf Araziler	426	0,1
VI. Sınıf Araziler	40.494	6,9
VII. Sınıf Araziler	1.146	0,2
TOPLAM	582.505	100

1.8. ESKİŞEHİR MİKROKLİMALARI:

Sarıcakaya:Yüzölçümü 375 km², rakımı 220 metredir. Eskişehir İl merkezine 47 km uzaklıkta olup, güneyinde Sündiken dağları, kuzeyinde Bolu dağları ile çevrili olup yerleşim birimleri Sakarya nehri boyunca dağılmıştır.

1959 yılında ilçe statüsüne kavuşan Sarıcakaya' ya 1960 yılında tarım teşkilatı kurulmuştur. Teşkilatın kuruluşundan itibaren ilçede tarımsal veriler kullanılarak detaylı çalışmalar yapılmış ve sebze yetiştiriciliğinin geliştirilmesi çalışmalarına hız verilmiştir. Tohumdan tarlaya yapılan direk ekimden sıcak ve ılık yastık sistemine oradan da 80 li yılların ortasından itibaren seralarda, tüplü fide yetiştiriciliğinden karlı ve verimli üreticilik olan örtü altı üretimine geçiş sağlanmıştır.

1983 yılında Tarım teşkilatı ve Sarıcakaya Kaymakamlığı ile birlikte seracılık atılımı başlatılmış bir yıl içerisinde 6x20=120 m² ahşap konstrüksiyonlu 150 adet sera yapılmıştır. Daha sonra 1992 yılında 32 adet 400 m² sera yapımı sağlanarak ilçe çiftçisinin örtü altı yetiştiriciliğine olan ilgisinin ve üretim yapması sağlanmıştır.

Ülkemizde ilk defa Sarıcakaya ve Mihalgazi ilçelerinde üyelerinin tamamı kadınlardan oluşan kooperatifler kurulmuştur. Sarıcakaya ilçemizde 71 kadın üyeye 500 er m² lik seraların kurulması sağlanmıştır. İlçemizde 16.500 dekar alanda açıkta sebzeçilik yapılmaktadır. Muhtelif sebzelerden yaklaşık 35 bin ton ürün elde edilmektedir. Ayrıca Sarıcakaya ilçemize 2008 yılında İl Özel İdaresi kaynaklarından 852.621,69 TL harcanarak Sebze Paketleme ve Ambalajlama Tesisi yapılmıştır.

Sarıcakaya Orta Anadolu, Batı Karadeniz ve Marmara Bölgelerinin kavşak yerlerinde bulunmasına rağmen Akdeniz İklim özelliğini taşımaktadır. Bir başka ifade ile yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Yıllık ortalama ısı 15-19°C, Temmuz ayının ortalaması ise 36,3°C olmaktadır. Kış aylarının en düşük ısı derecesi de -5°C olarak tespit edilmiştir.

Yıllık yağış ortalaması ise metrekareye 334 mm dir. Kış, İlkbahar ve Sonbahar mevsimleri oldukça kısa olup en uzun mevsim yaz olmaktadır. Bölgemiz mikro klima iklim özelliklerini taşımaktadır.

İlçenin sınırları içerisinde kalan arazinin %50 ye varan bir bölümü ormanlarla kaplı olup, ormanlık alanın büyük bir bölümü de sarıçam ormanlarından oluşmaktadır. Bu ağaçların yanında özellikle Sakarya Vadisi ile dağların arasında kalan kesimlerde ise meşe, yabani zeytin, yabani incir ve sakızlık "menengiç" ağaçları bulunmaktadır. Sakarya Vadisinin İlçemiz sınırları içerisinde kalan bölümünde ise kavak ve söğüt ağaçları yanında büyük bir kısmını dut, kayısı, zerdali, armut, erik, nar, incir, üzüm, zeytin ağaçları bulunmaktadır.

Mihalgazi: Rakımı 200 metre, yüzölçümü 131 km² dir. Nüfusu 1.700 olan ilçemiz Eskişehir' e 35 km mesafededir. Mihalgazi İlçesi Orta Sakarya' nın en gelişmiş yerlerinden biridir. Halk geçim kaynağı olarak daha çok sebzeçilikle uğraşır. Mihalgazi ' de deniz seviyesinin yer yer 170. metre olması sebebiyle Mikro- Klima diye adlandırılan bir iklim hüküm sürmektedir. Bu sebeple Mihalgazi ve orta Sakarya vadisi kara İklimlerin ortasında adeta tabii bir sera görünümündedir.

Son yıllarda Seracılık yaygınlaşmıştır. Turizm potansiyeli yüksektir. Sakarılıca Kaplıcaları ilçemiz sınırları içerisinde ve ilçemize 4km uzaklıktadır. Tarım arazilerinin dar ve meraların bulunmaması nedeniyle hayvancılık gelişmemiştir. Yıllık yağış ortalaması 334 mm'dir. Yazları sıcak ve kurak kışları ılıman geçen bir iklime sahiptir. Mikro klima iklim özelliğinden dolayı Nar, Zeytin, İncir, Antepfıstığı yetiştiriciliği her geçen gün artmaktadır.

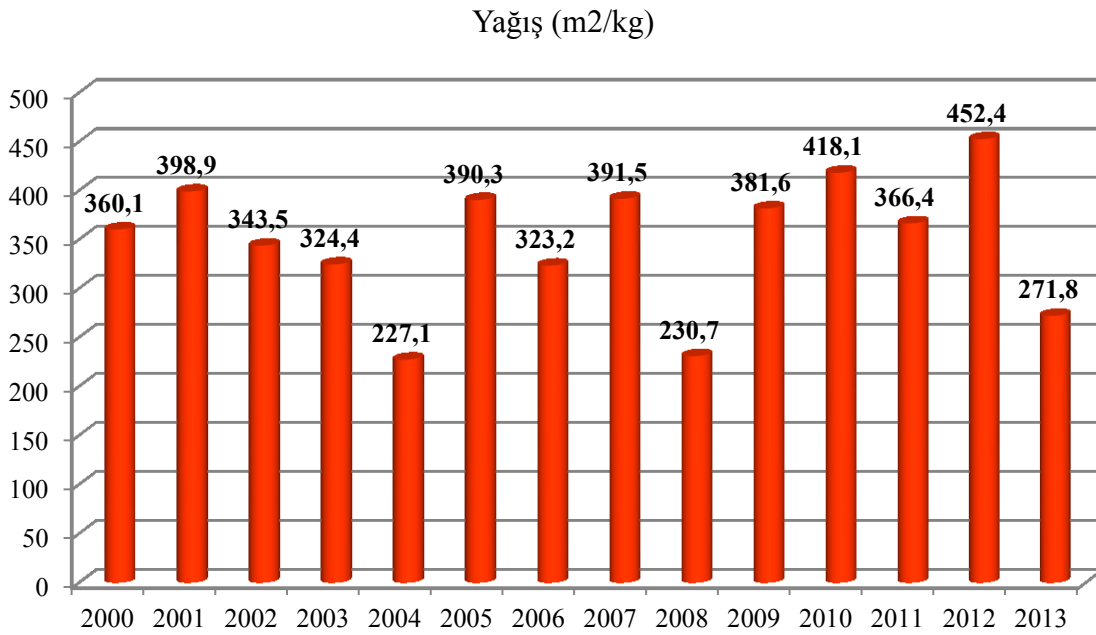
Sarıcakaya ve Mihalgazi ilçelerimizde mikroklima iklim özelliğinden dolayı antep fıstığı, zeytin, nar gibi meyveler yetişmektedir.

1.9. YAĞIŞ REJİMİ:

Eskişehir'de 1960-2012 yılları ortalama yıllık yağış toplamı (metrekareye kilogram olarak) 363,3 mm dir. Uzun yıllar ortalama değerlerine göre en çok yağış (az farkla) kış mevsiminde (127,1 mm) olmakta, İlkbaharda da kış mevsimine yakın yağış (120,7 mm) olmakta, en az yağış ise yaz mevsiminde (54.2 mm) olmaktadır. En çok yağış alan ay 43,6 mm ile Mayıs ve Aralık ayları, en az yağış alan ay ise 10mm ile Ağustos ayıdır. Yılın ortalama 108 günü yağışlı geçmektedir. (Bunun ortalama 18 günü kar yağışlıdır.)

Eskişehir ilinde kar yağışları genellikle Kasım ayında başlar, Nisan ayında sona erer. Son 10 yıllık verilere göre: En erken kar yağışı 7 Kasım 1995 tarihinde, en geç kar yağışı ise 18 Nisan 1996 ve 18 Nisan 1997 tarihlerinde görülmüştür. Yılın ortalama 26 günü karla örtülü geçmekte olup en yüksek kar örtüsü (1978 yılı Ocak ayında) 32 cm olarak ölçülmüştür.

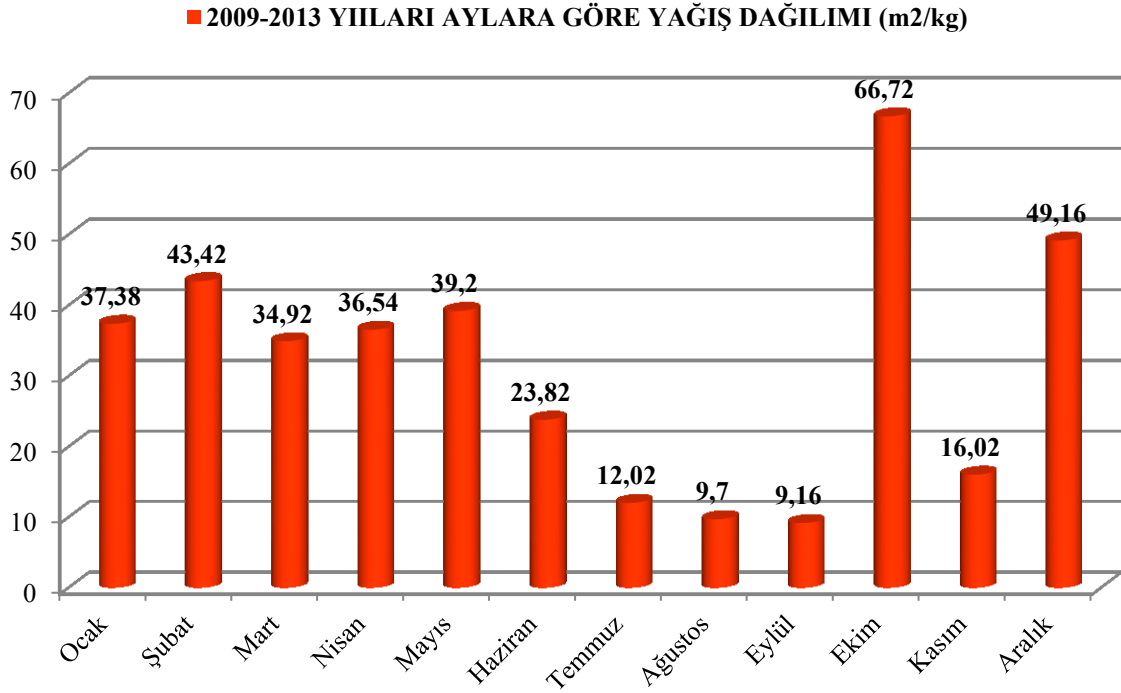
1.9.1. ESKİŞEHİR İLİ YILLIK YAĞIŞ VERİLERİ

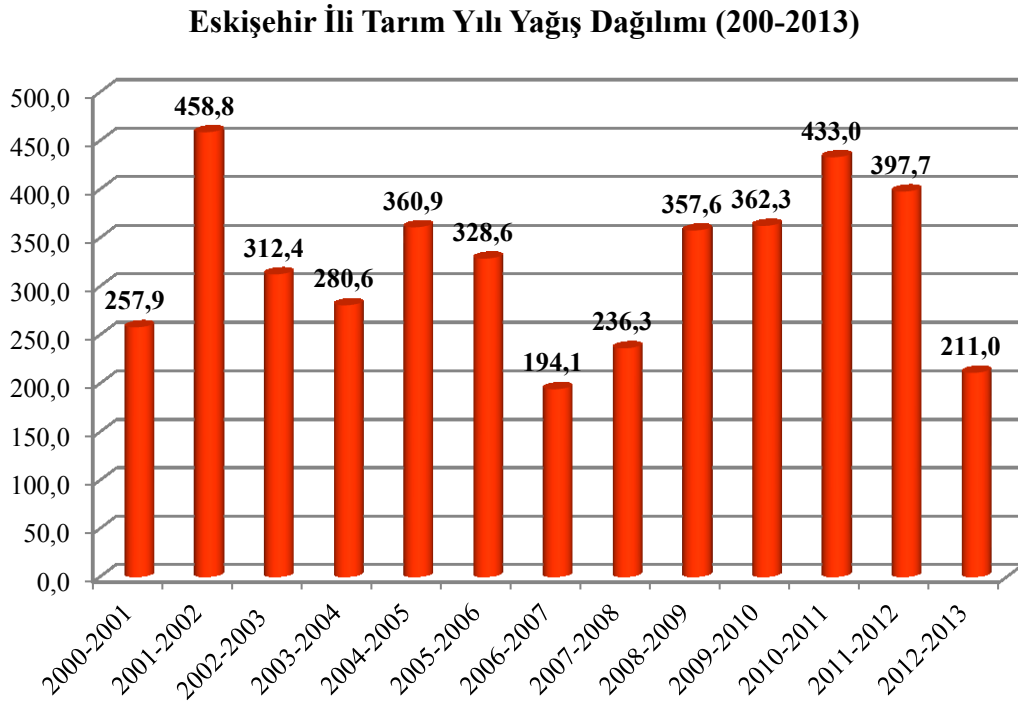
1.9.2. SON 5 YILLIK ORTALAMA YAĞIŞ VE SICAKLIK DEĞERLERİ

	2009 Yılı	2010 Yılı	2011 Yılı	2012 Yılı	2013 Yılı
Ortalama Aylık Yağış	31,8	34,8	30,5	37,7	22,6
Ortalama Sıcaklık	11,5	13,2	10,1	11,3	11,8

1.9.3. ESKİŞEHİR İLİ YAĞIŞIN YILLARA DAĞILIMI

1.9.4. TARIM YILI YAĞIŞ DAĞILIMI (2000-2013)

2. MÜDÜRLÜĞÜMÜZ HAKKINDA GENEL BİLGİLER :

2.1. GENEL :

İl, Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2 kampüsten oluşmaktadır. Arifiye Mah. Süleyman Çakır Cad. No 26 Adresinde Merkez Bina, Kütahya yolu 1. Km de Hizmet Binası bulunmaktadır.

Merkez Bina:İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü, Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü ve Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Kütahya Yolu Hizmet Binası: Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü, Tarımsal Alt Yapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü ve Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Kütahya yolu 1.km de bulunan kampüs içerisinde Odunpazarı İlçe Müdürlüğü ile Tepebaşı İlçe Müdürlüğü de yer almaktadır.

2.2.GÖREVLERİ:

a) İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut Teknolojiye göre belirlemek,

b) Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, Tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,

c) Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni Teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak Programın gerçekleşebilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile işbirliği yapmak,

ç) Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla işbirliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,

d) İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin Çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,

e) Tarım ürünlerinin işlenip, değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli Tesislerin kurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve Müteşebbisleri yönlendirmek,

f) İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla İlgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,

g) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve Yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,

ğ) İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve parazitler hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları, gerekse Bakanlık tarafından Belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,

h) İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma Merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli Tedbirleri almak,

ı) Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,

i) Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik v.b. Merkezleri yönetmek; Özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek Ve kurulmuş olanları denetlemek,

j) Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, tasıma, Muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı Olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,

k) Özel sektörde kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme İşletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,

l) İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği on etüt ve envanter Çalışmalarını yürütmek,

m) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun Olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,

n) İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden Denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun Olmayanları enemek,

o) İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,

ö) İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet makineleri, Tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, Gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, İhracat ve İthalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

p) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenilirliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde Uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları Mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,

r) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve Geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve Yetiştiriciliğe, su ürünlerinin islenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ile balıkçılık su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belgenin toplanmasına, bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirlenmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldırarak, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek,

s) Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma gibi yerler ile ilin İçerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz Çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere mevzuat gereği yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,

ş) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkanlarını artırmak amacıyla el Sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,

t) Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik Etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için Teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,

u) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlara, çocuklarına ve gençlere eğitim programları ve projeleri uygulamak,

ü) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim İşleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve İthalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

v) Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune Alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,

y) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,

z) Tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,

aa) Tohumluk, sus bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve İhracat işlemlerini yürütmek,

bb) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili İle ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak Kullanılmasını takip ve kontrol etmek,

cc) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar İl düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 Tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,

dd) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının Kontrol ve denetimlerini yapmak,

ee) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden Kontrolünü yapmak,

ff) Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek,

gg) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,

ğğ) İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim Yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri Belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,

hh) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,

ıı) İlde ilk defa faaliyete gecen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,

ii) İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,

jj) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,

kk) Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,

ll) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,

mm) İlde bulunan toprak-bitki sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

Mm) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak,

nn) Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,

oo) İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, ası, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, Sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımını için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,

öö) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları Yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,

pp) İlde Kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına Uygun olarak yürütmek,

rr) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin Parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak İçin uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını Korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri yapmak,

ss) İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,

şş) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık Yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak,

tt) İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek, Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve Vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak,

2.3. İDARİ YAPI:

ADI SOYADI	ÜNVANI
Dr. Halil ÇANKAYA	İl Müdürü
Salih ÇILDEM	İl Müdür Yardımcısı
Murat EREN	İl Müdür Yardımcısı
Kemal ÇEVİK	İl Müdür Yardımcısı
Mehmet ÖZDEMİR	Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şb. Md.
Osman TUTKUN	Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şb. Md.
İlhami BEKTAŞ	Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şb. Md.
Özkan YOLCU	Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şb. Md.
Gürsoy ÇELİKKAN	Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şb. Md.
Ahmet KÖKSAL	Gıda ve Yem Şb. Md.
Hasan DAĞHAN	İdari ve Mali İşler Şb. Md.
Volkan Nevruz ARIKAN	Alpu İlçe Müdürü
Yaşar ÖZEKİN	Beylikova İlçe Müdürü
Gürbüz TAYLAK	Çifteler İlçe Müdürü
A.Bora KILINÇ	Günyüzü İlçe Müdürü
İsmail BARDAKÇI	Han İlçe Müdürü
Köksal TOPÇI	İnönü İlçe Müdürü
İsmail ÖZCAN	Mahmudiye İlçe Müdürü
Burak EDİZ	Mihalgazi İlçe Müdürü
Nurettin ÖZCAN	Mihalıççık İlçe Müdürü
Rıdvan AKPOLAT	Odunpazarı İlçe Müdürü
Okan KAYTAN	Sarıcakaya İlçe Müdürü
Enver YURTCAN	Seyitgazi İlçe Müdürü
Erhan ULUTÜRK	Sivrihisar İlçe Müdürü
Nurullah ÖZDEMİR	Tepebaşı İlçe Müdürü

2.4. BİNA DURUMU:

SIRA NO	ADRES	ALANI m ²	AÇIKLAMA	TAHSİS DURUMU
1	MERKEZ Arifiye Mah.	1.110	İl Müdürlüğü Hizmet Binası	Tahsisli
2	MERKEZ Sazova	25.156,21	Şube Müdürlükleri	Tahsisli
3	ALPU		Belediye Başkanlığı binasında hizmet veriyor.	
4	BEYLİKOVA	1.960	Beylikova İlçe Merkez Binası	Tahsisli
5	ÇİFTELER	1.945	Çifteler İlçe Merkez Binası	Tahsisli
6	GÜNYÜZÜ	1.945	Günyüzü İlçe Merkez Binası	Tahsisli
7	İNÖNÜ	1.195	İnönü İlçe Merkez Binası	Tahsisli
8	HAN	1.195	Han İlçe Merkez Binası	Tahsisli
9	MAHMUDİYE	551	Mahmudiye İlçe Merkez Binası	Tahsisli
10	MİHALCIK	1.134	Mihallıçık İlçe Merkez Binası	Tahsisli
11	MİHALGAZİ	553	Mihalgazi İlçe Merkez Binası	Tahsisli
12	SARICAKAYA		Hükümet Konağında hizmet veriyor.	
13	SEYİTGAZİ	1.548	Seyitgazi İlçe Merkez Binası	Tahsisli
14	SİVRİHİSAR	1.383	Sivrihisar İlçe Merkez Binası	Tahsisli
15	ODUNPAZARI		Odunpazarı İlçe Merkez Binası	Tahsisli
16	TEPEBAŞI		Tepebaşı İlçe Merkez Binası	Tahsisli

2.5.LOJMAN DURUMU :

LOJMANIN BULUNDUĞU YER	KONUT ADEDİ
ESKİŞEHİR (MERKEZ)	13
BEYLİKOVA	8
GÜNYÜZÜ	3
MAHMUDİYE	2
SİVRİHİSAR	10
SEYİTGAZİ	6
TOPLAM	42

2.6. ARAÇ- MAKİNE PARKI VE TEÇHİZAT DURUMU:

KULLANILDIĞI YER	ARAÇ DAĞILIMI													TOPLAM			
	RESMİ PLAKALI KURUM ARAÇLARI										KİRALIK ARAÇLAR						
	OTOMOBİL	MİNİBÜS	OTOBÜS	KAPTIKAÇTI	KAMYON	TRAKTÖR	BİÇERDÖVER	DENİZ MOTORU	BALIKÇI TEKNESİ	ARAZİ PİKAP	KAMYONET	ARAZİ BİNEK	MOTORSİKLET		OTOMOBİL	KAPTIKAÇTI	KAMYONET (ÇİFTKABİN)
MERKEZ	3	2	1	2	2	3	1	1		1					11		27
ALPU	1									1					1		3
BEYLİKOVA	1									1							2
ÇİFTELER	1							1	1		1		1				5
GÜNYÜZÜ	1									1							2
HAN										1			1		1		3
İNÖNÜ	1									1			1				3
MAHMUDIYE										1	1				1		3
MİHALGAZİ	1									1							2
MİHALIÇÇIK										1		1					2
ODUNPAZARI	1									1	1				1		4
SARICAKAYA	1									1							2
SEYİTGAZİ										1	1						2
SİVRİHİSAR	1							1		1	1	1	1				6
TEPEBAŞI	1										1				2		4
ÇMK. (Çiftçi Malları Koruma)													6				6
VALİLİK	1																1
TOPLAM	14	2	1	2	2	3	1	3	1	13	6	2	10		17		77

2.7. PERSONEL DURUMU:

UNVAN	MERKEZ	ODUNPARI	TEPEBAŞI	ALPU	BEYLİKOVA	ÇİFTELER	GÜNYÜZÜ	HAN	İNÖNÜ	MAHMUDIYE	MİHALGAZI	MİHALIÇCIK	SARICAKAYA	SEYİTGAZI	SİVRİHİSAR	TOPLAM
İL MÜDÜRÜ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
İL MÜDÜR YARDIMCISI	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
ŞUBE MÜDÜRÜ	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
İLÇE MÜDÜRÜ	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3
AVUKAT	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
SAYMAN	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
SİVİL SAVUNMA UZMANI	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
MÜHENDİS	89	5	9	2	2	0	1	1	2	2	1	2	1	2	6	125
T.MÜHENDİS	0	16	15	5	3	9	3	1	4	5	4	3	3	13	10	94
VETERİNER HEKİM	12	4	3	2	2	1	1	1	1	2	1	1	0	2	2	35
T.VETERİNER HEKİM	0	11	12	3	1	3	4	3	2	3	0	6	1	4	8	61
MİMAR	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
BİYOLOG	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
SOSYOLOG	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
VETERİNER SAĞLIK TEKNİSYENİ	4	2	2	3	0	2	0	0	1	0	1	1	0	1	5	22
VETERİNER SAĞLIK TEKNİKERİ	1	3	5	0	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	0	13
SAĞLIK TEKNİKERİ	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
SAĞLIK MEMURU	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
TEKNİKER	38	7	3	2	0	3	1	0	1	0	1	0	1	1	3	61
TEKNİSYEN	6	2	1	0	2	0	0	1	3	1	1	1	1	1	1	21
AMBAR MEMURU	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
SANTRAL MEMURU	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
AYNIYAT SAYMANI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ARAŞTIRMACI	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
ŞEF	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
LABORANT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PROGRAMCI	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TEKNİSYEN YARDIMCISI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
HİZMETLİ	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
ŞOFÖR	3	1	0	0	0	2	1	0	0	1	0	1	0	0	0	9
MEMUR	13	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	16
VERİ HAZ. KONT. İŞL.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
DAİMİ İŞÇİ	20	1	2	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	2	0	29
DÖNER SERMAYE İŞÇİSİ	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
GEÇİCİ İŞÇİ 4/C	2	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4
TOPLAM	221	55	55	18	10	22	13	7	17	19	9	16	8	27	36	533

* 06.02.2014 tarihi itibariyle personel durumunu gösterir tablo

3. TARIMSAL YAPI:

3.1. ARAZİ BİLGİLERİ:

2013 yılı verileri ile Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı 3.612.329,48 dekar arazi ve bu arazide çiftçilik yapan 26.978 çiftçimiz bulunmaktadır. Ortalama işletme büyüklüğümüz 129 dekadır. İlimizde tarım yapılan araziler büyüklükleri bakımından dağılımı aşağıdaki gibidir.

ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	2009	2010	2011	2012	2013
	30.847	29.822	29.113	27.880	26.978

2013 Yılı ÇKS Başvuruları İlçe Dağılımı:

Alpu	2.180
Beylikova	1.548
Çifteler	2.747
Günyüzü	1.760
Han	705
İnönü	968
Mahmudiye	1.783
Mihalgazi	150
Mihalıççık	1.814
Odunpazarı	1.885
Sarıcakaya	541
Seyitgazi	2.721
Sivrihisar	6.133
Tepebaşı	2.043
TOPLAM	26.978

Arazi Büyüklüğü	< 5 (da)	5-10 (da)	10-20 (da)	20-50 (da)	50-100 (da)	100-200 (da)	200-500 (da)	500-1000 (da)	1000-2500 (da)
Eskişehir (%)	7,49	13,75	26,32	35,84	13,18	2,64	0,60	0,11	0,04
Türkiye (%)	1,22	1,96	2,79	3,43	2,94	1,26	0,65	0,62	0,47

3.1.1. TARIMSAL İŞLETMELERİN BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE DAĞILIMI

İŞLETME BÜYÜKLÜĞÜ (Da)	İŞLETME SAYISI
5'den AZ	348
5-10	457
10-20	1.322
20-50	4.525
50-100	5.952
100-200	5.775
200-500	4.075
500-1000	720
1000-2500	78
2500-5000	3
TOPLAM	23.305

Kaynak: Bitkisel Üretim Şube Müdürlüğü 2013 ÇKS Kayıtları

3.2. ARAZİ DAĞILIMI:

ARAZİNİN CİNSİ	MİKTAR (Hektar)	TOPLAM ALANA ORAN %
Tarım Arazisi	582.505	41,8
Orman Arazisi	367.327	26,3
Çayır Mera Arazisi	325.851	23,4
Su Yüzeyi (Göl-Gölet-Baraj)	3.775	0,3
Tarım Dışı Arazi	53.705	3,8
Tescil Dışı Alan	59.337	4,4
T O P L A M	1.392.500	100

3.2.1. ARAZİ KULLANIM DURUMU

ARAZİ KULLANIMI	YÜZÖLÇÜMÜ	ORAN
Tarla	366.722 Hektar	62,95
Meyve	3.738 Hektar	0,65
Sebze	5.682 Hektar	0,98
Nadas	197.164 Hektar	33,85
Terkedilen Alan	9.195 Hektar	1,57
TOPLAM	582.505 Hektar	100

3.3. İL VE İLÇELER İTİBARIYLA TARIM ALANLARI DAĞILIMI

İLÇE	SEBZE (da)	MEYVE (da)	TARLA (da)	NADAS (da)	ÖRTÜ ALTI (da)	SÜS BİTKİLERİ (da)	TARIM DIŞI ALANI (da)	İLÇE ARAZİ TOPLAMI (da)
Alpu	4.330	881	338.999	110.250			0	454.460
Beylikova	255	218	186.060	56.857			5.000	248.390
Çifteler	5.695	154	455.575	154.766			0	616.190
Günyüzü	4.900	3.012	207.940	128.828			1.500	346.180
Han	150	337	81.050	19.143			980	101.660
İnönü	258	340	119.072	15.000			0	134.670
Mahmudiye	1.800	692	320.400	112.048			0	434.940
Mihalgazi	1.784	2.142	97	250	1.300		13.347	18.920
Mihalıççık	2.425	8.024	254.840	160.931			0	426.220
Odunpazarı	6.673	485	292.150	154.625	0	7	0	453.940
Sarıcakaya	11.109	6.255	8.410	3.346	1.070	0	9.290	39.480
Seyitgazi	764	549	454.296	159.761	0	0	5.000	620.370
Sivrihisar	4.805	5.480	813.495	555.000	0	0	4.500	1.383.280
Tepebaşı	7.711	3.518	392.795	142.017	275	34	0	546.350
TOPLAM	52.659	32.087	3.925.179	1.772.822	2.645	41	39.617	5.825.050

3.4. SULAMA VERİLERİ:

TOPLAM ALAN		HEKTAR	ORAN (%)
TOPLAM TARIM ALANI		582.505	100,00
KIRAÇ ALAN		329.727	56,60
SULAMAYA ELVERİŞLİ ALAN	Sulanan Tarım Alanı	136.306	23,40
	Sulanmayan Tarım Alanı	116.472	20,00

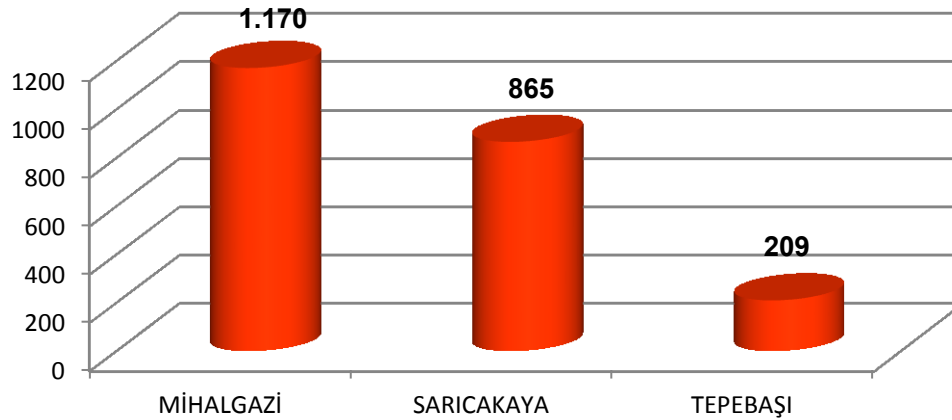
3.4.1. SULAMA ALANLARI DAĞILIMI:

Toplam Tarım Alanı (Ha)	Kamu Sulamaları		Halk Sulamaları	Toplam Sulama Alanı (Ha)	%
	DSİ	İl Özel İdaresi			
582.505	73.051	38.865	24.390	136.306	23,40

3.5. ÖRTÜALTI (SERA) VARLIĞI :

	Toplam Plastik Sera Alanı (dekar)	Toplam Yüksek Tünel Alanı (dekar)
MİHALGAZİ	950	220
SARICAKAYA	650	215
TEPEBAŞI	144	65
TOPLAM	1.744	500
	2.244	

ÖRTÜ ALTI SERA VARLIĞI GRAFİĞİ

3.6. ALET- MAKİNA VARLIĞI (2012)

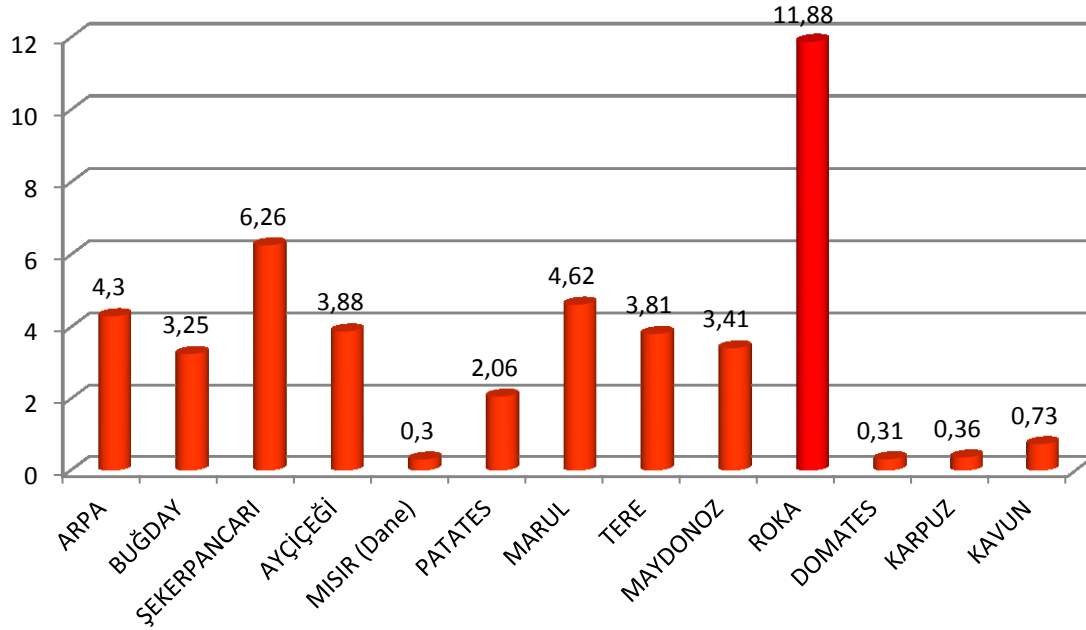
SIRA NO	MAKİNA CİNSİ	ADET
1	Tarım Arabası (Römork)	16.936
2	Yağmurlama Tesisi	14.879
3	Kulaklı Traktör Pulluğu	12.532
4	Kımyevî Gübre Dağıtma Makinası	8.382
5	Dişli Tırmık	8.280
6	Kombine Hububat Ekim Makinası	8.135
7	Kuyruk Milinden Hareketli Pulverizatör	7.679
8	Motopomp (Termik)	7.587
9	Seyyar Süt Sağım Makinası	7.392
10	Traktör İki Akslı (51-70 Bg)	7.157
11	Kültüvatör	6.478
12	Diskli Tırmık (Diskarolar)	6.291
13	Traktör İki Akslı (35-50 Bg)	4.275
14	Sırt Pulverizatörü	3.932
15	Krema Makinası	3.406
16	Traktör İki Akslı (70 Bg'Den Fazla)	3.316
17	Motopomp (Elektrikli) - Elektropomp	3.108
18	Damla Sulama Tesisi	2.847
19	Kepçe (Tarımda Kullanılan)	2.541
20	Santrifüj Pompa	2.292
21	Traktörle Çekilen Hububat Ekim Makinası	2.292
22	Merdane	2.174
23	Kulaklı Anız Pulluğu	2.112
24	Derin Kuyu Pompa	1.862
25	Su Tankeri(Tarımda Kullanılan)	1.785
26	Diskli Anız Pulluğu (Vanvey)	1.501
27	Hayvanla Ve Traktörle Çekilen Ara Çapa Makinası	1.243
28	Ot Tırmığı	982
29	Traktörle Çekilen Çayır Biçme Makinası	920
30	Diskli Traktör Pulluğu	860
31	Biçerdöver	813
32	Dip Kazan (Subsoiler)	777
33	Pnömatik Ekim Makinası	703
34	Sap Toplamalı Saman Yapma Makinası	632
35	Toprak Frezesi (Rotovator)	626
36	Atomizör	594
37	Yem Hazırlama Makinası	572
38	Kombine Pancar Hasat Makinası	557
39	Sap Döver Ve Harman Makinası (Batöz)	551
40	Rototiller	542
41	Balya Makinası	529
42	Motorlu Pulverizatör	446
43	Traktör İki Akslı (25-34 Bg)	383
44	Pancar Sökme Makinası	371
45	Saman Aktarma-Boşaltma Makinası	369

3.7. İLİMİZ ÜRETİMİNİN TÜRKİYE ÜRETİMİNE ORANI:

ÜRÜNLER	TÜRKİYE ÜRETİMİ (ton)	ESKİŞEHİR ÜRETİM (ton)	ÜRETİM ORANI (%)
ARPA	7.900.000	339.448	4,30
BUĞDAY	22.050.000	717.578	3,25
ŞEKERPANCARI	15.000.000	938.266	6,26
AYÇİÇEĞİ	1.523.000	59.061	3,88
MISIR (Dane)	5.900.000	17.615	0,30
PATATES	3.955.000	81.372	2,06
MARUL	436.785	20.184	4,62
TERE	7.371	281	3,81
MAYDONOZ	57.619	1.967	3,41
ROKA	8.962	1.065	11,88
DOMATES	11.820.000	36.166	0,31
KARPUZ	3.887.324	14.026	0,36
KAVUN	1.699.550	12.450	0,73

Not: Üretim rakamları TÜİK 2013 verilerinden alınmıştır.

ESKİŞEHİR'İN TÜRKİYE ÜRETİMİNE ORANI (%)

3.8. HAYVAN VARLIKLARIMIZ:

KIYASLAMALI HAYVAN VARLIKLARI

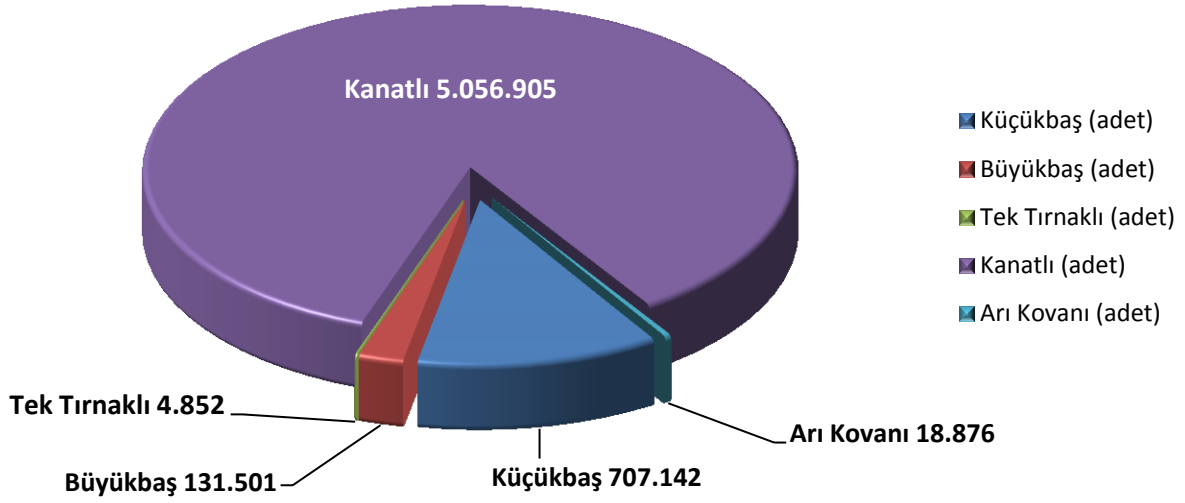
Hayvan Varlığı	Türkiye	Eskişehir	%
Büyükbaş Hayvan	14.022.347	131.501	0,9
Küçükbaş Hayvan	35.782.519	707.142	2,0
Kanatlı	100.711.573	5.056.905	5,0
Arı Kovanı	6.212.539	18.876	0,3

Hayvansal Üretim	Türkiye	Eskişehir	%
Süt (Ton)	17.401.262	268.747	1,5
K. Et (Ton)	914.108	9.837	1,1
B.Et (Ton)	1.765.850	29.276	1,7
Yumurta (Adet)	14.910.774.000	174.000.000	1,2
Bal (Ton)	89.162	276	0,3
Yapağı (Ton)	54.950	520	0,9
Yaş Koza (Ton)	134	4,5	3,4

2013 YILI HAYVAN VARLIKLARIMIZ

Hayvanın Cinsi	Sayısı (Baş)
Koyun	612.018
Keçi	95.124
Toplam Küçükbaş	707.142
Sığır – Saf Kültür	86.097
Sığır – Kültür Melezi	33.094
Sığır – Yerli – Diğer	12.004
Manda	306
Toplam Büyükbaş	131.501
Fenni Kovan	18.406
Kara Kovan	470
Toplam Kovan Sayısı	18.876

Hayvanın Cinsi	Sayısı (Baş)
At	1.753
Katır	327
Eşek	2.808
Toplam Tek Tırnaklı	4.852
Yumurtacı Tavuk	562.500
Etçi (Broiler) Tavuk	3.484.000
Hindi (köy)	33.036
Ördek (köy)	4.447
Kaz (köy)	11.322
Damızlık Tavuk	845.000
Köy Tavukları	116.600
Kanath Toplamı	5.056.905

YILLARA GÖRE HAYVAN VARLIKLARI

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Küçükbaş	526.897	445.122	472.799	689.373	655.906	707.142
Büyükbaş	107.597	95.843	101.898	123.144	124.524	131.501

3.8.1. BÜYÜKBAŞ İŞLETME DAĞILIMI

İŞLETME BÜYÜKLÜKLERİ	ESKİŞEHİR İLİ İŞLETME SAYILARI VE İŞLETME BÜYÜKLÜKLERİ (2012)	
	İşletme Sayısı	Yüzde Oranı
1-4 Baş	5.096	43
5-10 Baş	3.072	26
11-20 Baş	2.675	23
21-50 Baş	750	6
51-100 Baş	173	1,5
101-200 Baş	53	0,4
201 ve Üstü Baş	14	0,1
TOPLAM	11.833	100

3.8.2. BÜYÜKBAŞ HAYVAN DAĞILIMI:

IRK	SAYI (BAŞ)	DİĞER IRKLARA ORANI (%)
Holştayn	46.049	35,1
Montofon	31.022	23,6
Simental	8.460	6,5
Diğer Kültür Irkları	566	0,5
Kültür Irkları Melezi	33.094	25,3
Yerli	12.004	9,0
Sığır Toplamı	131.195	100
Manda	306	
GENEL TOPLAM	131.501	

3.8.3. KÜÇÜKBAŞ HAYVAN DAĞILIMI:

IRK	SAYI (baş)	DİĞER IRKLARA ORANI (%)
KOYUN		
Merinos	41.741	7
Merinos Melezi	443.672	73
Ramlıç	30.604	5
Pırlak	30.801	5
Kıvırcık	24.480	4
Dağlıç	8.120	1
Akkaraman	6.120	1
Diğer	26.480	4
TOPLAM	612.018	100
KEÇİ		
Kıl	66.586	70
Tiftik	10.465	11
Diğer	18.073	19
TOPLAM	95.124	100
GENEL TOPLAM	707.142	

4. BİTKİSEL ÜRETİM BİLGİLERİ:

4.1. TAHILLAR:

Ürün	Ekilen Alan (dekar)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)
Arpa (Biralık)	7.300	2.620	359
Arpa (Diğer)	1.111.124	336.828	303
Buğday (Diğer)	1.962.865	713.691	363
Buğday (Durum)	8.640	3.887	450
Çavdar	76.688	21.804	284
Mısır (dane)	19.626	17.615	898
Tritikale (Dane)	2.255	692	307
Yulaf (Dane)	30.410	6.429	211

4.2. SEBZE ÜRETİMİ:

4.2.1. Meyvesi İçin Yetiştirilen Sebzeler:

Ürün	Ekilen Alan (dekar)	Üretim (ton)
Domates (Sofralık)	7.585	34.359
Domates (Salçalık)	446	1.807
Hıyar (Sofralık)	2.020	6.230
Hıyar (Turşuluk)	1.655	3.919
Biber (Salçalık)	335	632
Biber (Dolmalık)	533	1.136
Biber (Sivri)	1.311	2.830
Patlıcan	1.295	4.515
Kabak (Sakız)	765	2.223
Balkabağı	2.159	5.408
Kabak (Çerezlik)	11.300	1.175
Bezelye (Taze)	2.737	2.575
Fasulye (Taze)	3.862	4.805
Kavun	6.065	14.026
Karpuz	3.770	12.450

4.2.2. Kök ve Yumru Sebzeler:

Ürün	Ekilen Alan (dekar)	Üretim (ton)
Soğan (Taze)	1.923	4.112
Soğan (Kuru)	40.958	175.716
Pırasa	629	1.935
Havuç	216	369
Turp	166	438
Patates	26.465	81.372

4.2.3. Diğer Sebzeler:

Ürün	Ekilen Alan (dekar)	Üretim (ton)
Karnıbahar	575	1.520
Brokoli	621	1.111
Lahana	1.249	3.101
Marul (Kıvırcık)	2.572	5.306
Marul (Göbekli)	1.282	3.766
Marul (Aysberg)	470	11.112
Ispanak	3.643	3.6747
Semizotu	397	635
Maydonoz	1.638	1.967
Roka	880	1.065
Tere	300	281
Dereotu	350	275

4.3. YAĞLI TOHURLU BİTKİLER:

Ürün	Ekilen Alan(dekar)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)
Aspir	22.280	2.484	111
Ayçiçeği (Çerezlik)	25.053	5.370	214
Ayçiçeği (Yağlık)	152.148	53.691	353
Haşhaş (Tohum)	10.441	730	70
Kolza (Kanola)	257	56	218
TOPLAM	210.179	62.331	

4.4. ENDÜSTRİ BİTKİLERİ:

Ürün	Ekilen Alan (dekar)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)
Şeker Pancarı	164.931	938.266	5.689

4.5. YEM BİTKİLERİ:

Ürün	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)
Fiğ (Yeşil Ot)	54.618	84.782	1.552
Hayvan Pancarı	400	1.700	4.250
Korunga (Yeşil Ot)	694	823	1.186
Mısır (Silajlık)	38.018	194.561	5.118
Tritikale (Yeşil Ot)	305	135	443
Yonca (Yeşil Ot)	58.990	239.932	4.067
TOPLAM	153.025	521.933	

4.6. MEYVE ÜRETİMİ:

Ürün Adı	Toplu Meyvelik Alanı (da)	Üretim (ton/yıl)	Ağaç Başına Ortalama Verim (Kg)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı	Toplam Ağaç Sayısı
Elma (Golden)	981	1.297	38	33.848	8.384	42.232
Elma (Starking)	1.465	2.580	52	49.399	9.101	58.500
Elma (Amasya)	876	980	47	20.461	1.648	22.109
Elma (Grannysmith)	259	168	29	5.610	5.430	11.040
Elma (Diğer)	806	729	21	34.276	13.730	48.006
Armut	218	766	20	36.914	7.916	44.830
Ayva	48	211	18	11.463	1.601	13.64
Şeftali	281	188	21	8.793	13.665	22.458
Erik	156	690	24	27.729	3.852	31.581
Kayısı	114	411	20	20.466	3.021	23.487
Kiraz	7.024	7.414	32	232.448	45.665	278.113
Vişne	230	871	22	39.782	3.439	43.251
Ceviz	4.631	669	22	29.353	41.308	70.661
Badem	1.372	1.399	20	67.990	22.809	90.799
Zeytin (Sofralık)	1.440	188	6	29.986	39.806	69.792
Nar	1.368	588	12	46.665	46.969	93.634
Üzüm	10.690	7.691	12	608.270	200	608.470

ESKİŞEHİR ÜZÜM ÜRETİM ALANLARI TABLOSU

İLÇE	Toplu Meyvelik Alanı (da)	Üretim (ton/yıl)	Ağaç Başına Ortalama Verim (kg)	Meyve Veren Ağaç Sayısı (adet)	Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı (adet)	Toplam Ağaç Sayısı (adet)
Alpu	28	17	10	1.620	0	1.620
Beylikova	60	38	10	3.750	0	3.750
Çifteler	55	27	10	2.750	0	2.750
Günyüzü	2.290	1.600	14	114.500	0	114.500
Han	4	0	0	0	200	200
İnönü	0	0	0	0	0	0
Mahmudiye	0	0	0	0	0	0
Mihalgazi	1.232	776	13	61.600	0	61.600
Mihallıçık	270	810	12	67.500	0	67.500
Odunpazarı	0	0	0	0	0	0
Sarıcakaya	3.601	2.500	14	180.050	0	180.050
Seyitgazi	0	0	0	0	0	0
Sivrihisar	2.820	1.670	11	160.000	0	160.000
Tepebaşı	330	253	15	16.500	0	16.500
TOPLAM	10.690	7.691	12,1	608.270	200	608.470

4.7. ORGANİK TARIM ÜRETİMİ

YIL	ÇİFTÇİ SAYISI	YETİŞTİRİLEN ÜRÜN				İLÇE	KÖY
		Sebze-Meyve	Bağ	Tarla	Hayvancılık		
2013	8	603				Sarıcakaya	Laçın
						Sarıcakaya	Mayıslar
						Sarıcakaya	İğdir
						Tepebaşı	Cumhuriyet
						Tepebaşı	Muttalip
						Sivrihisar	Dinek
						Tepebaşı	Çukurhisar
						Tepebaşı	Cumhuriyet
	1		80			Günyüzü	Atlas
	4				1.186	Alpu	Sarıkavak
						Çifteler	Zaferhamit
						Odunpazarı	Sarısungur
						Tepebaşı	Satılmışoğlu
	1					143 Baş Sığır	Beylikova

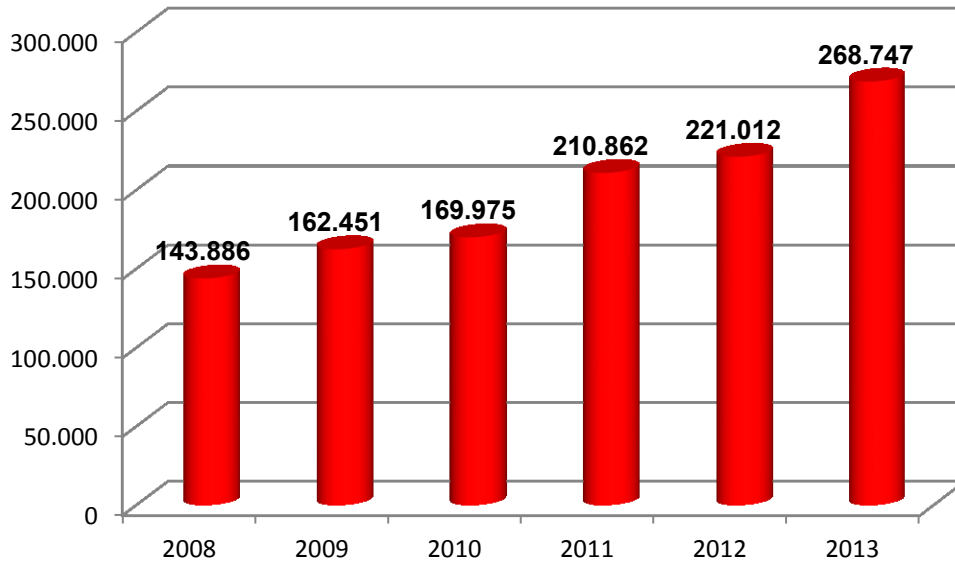
5. HAYVANSAL ÜRETİM BİLGİLERİ:

5.1. SÜT ÜRETİMİ :

Hayvanın Türü	Sağmal Hayvan Sayısı (baş)	Süt Üretim Miktarı (ton)	Ortalama Süt Verimi (kg/yıl)
Manda	154	135	880
Sığır	65.598	252.254	3.845
Keçi	48.562	2.282	47
Koyun	308.009	14.076	46
TOPLAM	422.323	268.747	

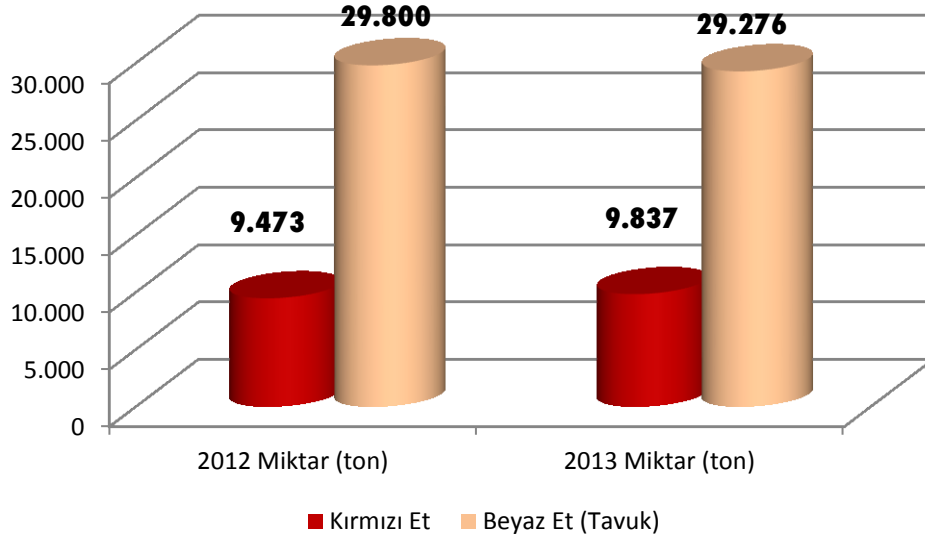
YILLARA GÖRE SÜT ÜRETİMİ:

2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (Ton)
143.886	162.451	169.975	210.862	221.012	268.747	1.176.933

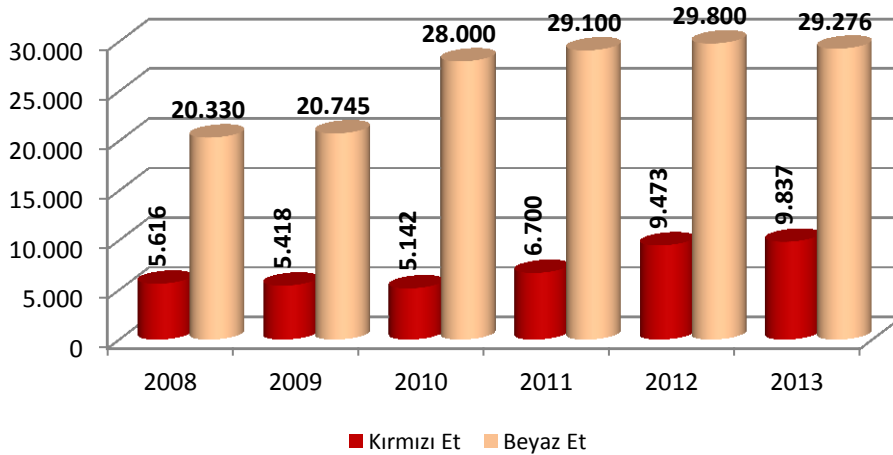
5.2. ET ÜRETİMİ:

Üretim	2012 Miktar (ton)	2013 Miktar (ton)
Kırmızı Et	9.473	9.837
Beyaz Et (Tavuk)	29.800	29.276
Toplam	39.273	39.113

YILLARA GÖRE ET ÜRETİMİ:

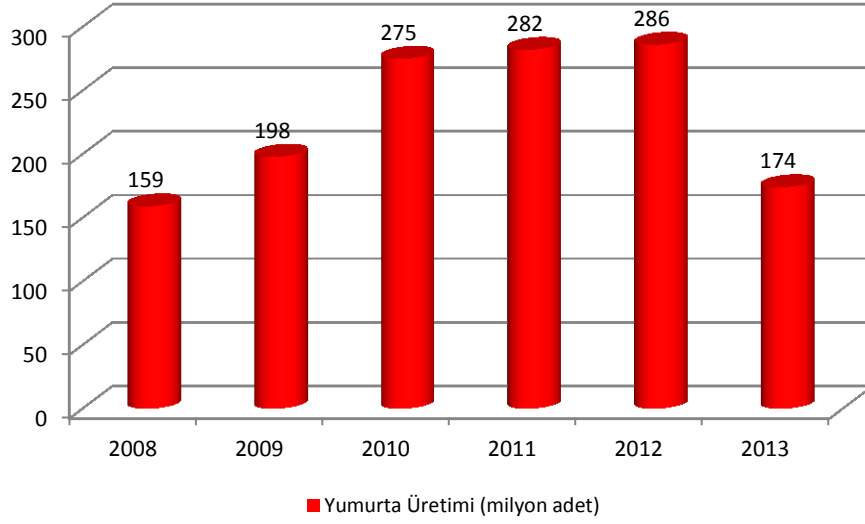
Üretim (ton)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kırmızı Et	5.616	5.418	5.142	6.700	9.473	9.837
Beyaz Et	20.330	20.745	28.000	29.100	29.800	29.276

İlimizde 23.616 büyükbaş işletmesi mevcut olup besi kapasiteleri 54.074 büyükbaşdır.

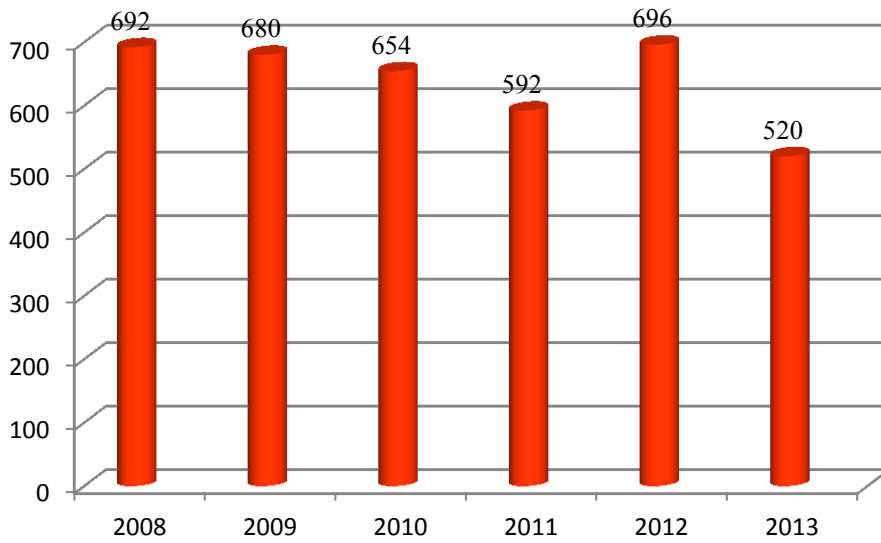
5.3. YUMURTA ÜRETİMİ:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Üretim (milyon adet)	159	198	275	282	286	174

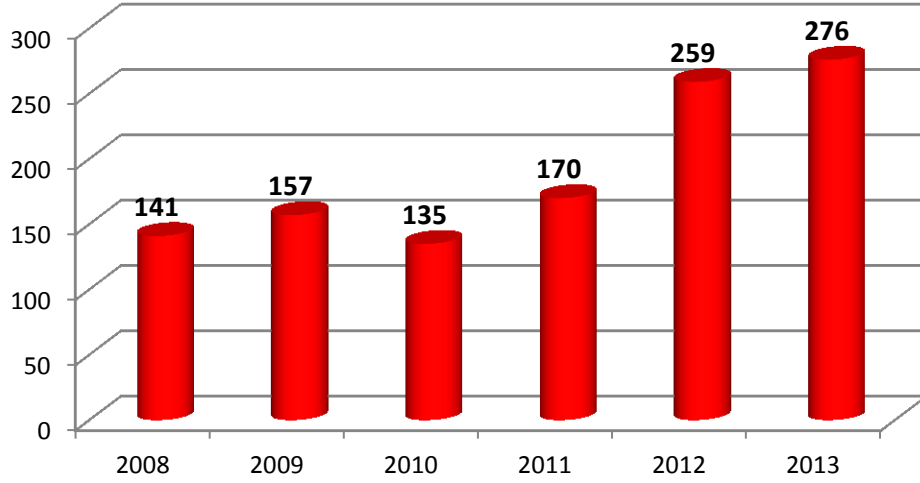
5.4. YAPAĞI ÜRETİMİ:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Üretim (ton)	692	680	654	592	696	520

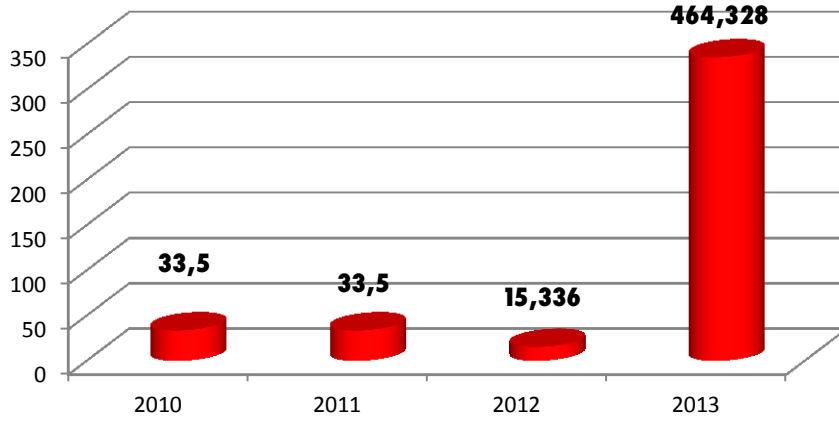
5.5. BAL ÜRETİMİ:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013 İlk 6 Ay
Üretim (Ton)	141	157	135	170	259	276

5.6. SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ:

	2010	2011	2012	2013
Su Ürünleri Üretimi (Ton)	33.500	33.500	15.336	464.328

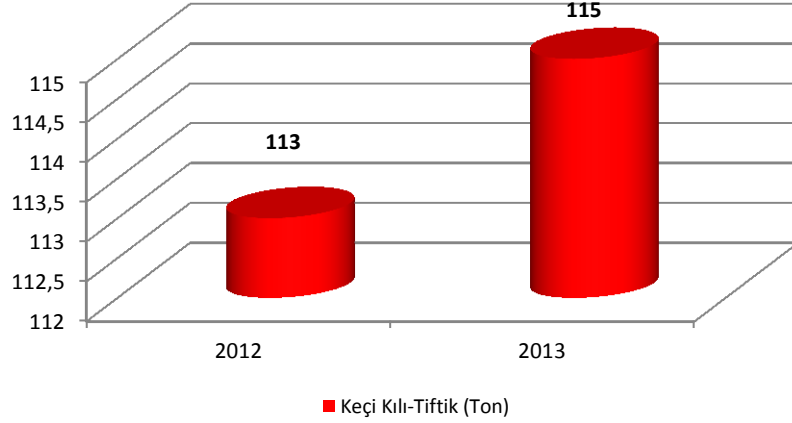

■ Su Ürünleri Üretimi (Ton)

YILI	YETİŞTİRİCİLİK YOLUYLA (Kg)			AVCILIK YOLUYLA (Kg)					GENEL TOPLAM
	ALABALIK	A. SAZAN	TOPLAM	SAZAN	TURNA	KEFAL	DİĞER	TOPLAM	
2012	13.000	-	13.000	1.890	-	-	446	2.336	15.336
2013	461.844	-	461.844	2.409	-	75	-	2.484	464.328

5.7. KEÇİ KILI-TİFTİK ÜRETİMİ:

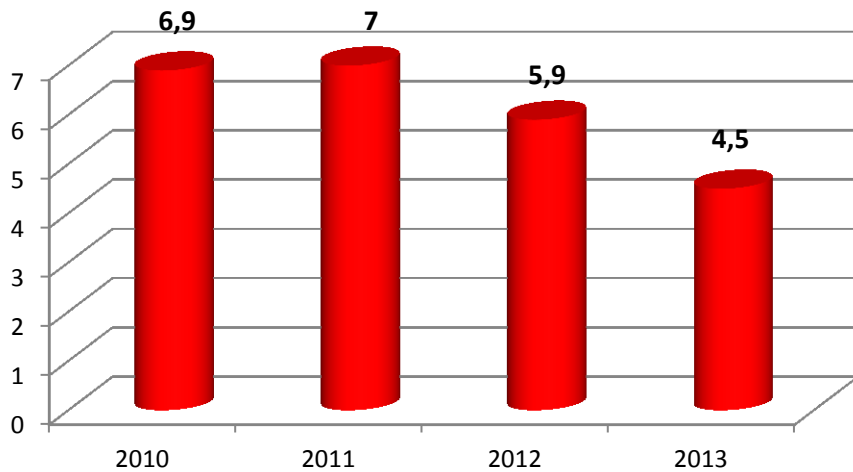
	2012	2013
Keçi Kılı-Tiftik (Ton)	113,000	115,000

5.8. YAŞ KOZA ÜRETİMİ:

İlimiz Sarıcakaya ilçesi Mayıslar köyünde bulunan ve dönemsel olarak 30 ton yaş koza işleme kapasitesine sahip olan Koza İşleme Tesisinin yeni inşaatına 07.12.2006 tarihinde başlanmış ve 06.03.2008 tarihinde sonuçlandırılmıştır. KırsalKalkınmaYatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında projelendirilen tesisin proje bedeli 295.813 TL'dir. Ancak 147.906 TL olan hibe bedeli yani %50'si devletçe karşılanmıştır.

	2010	2011	2012	2013
Yaş Koza (Ton)	6,9	7,0	5,9	4,5

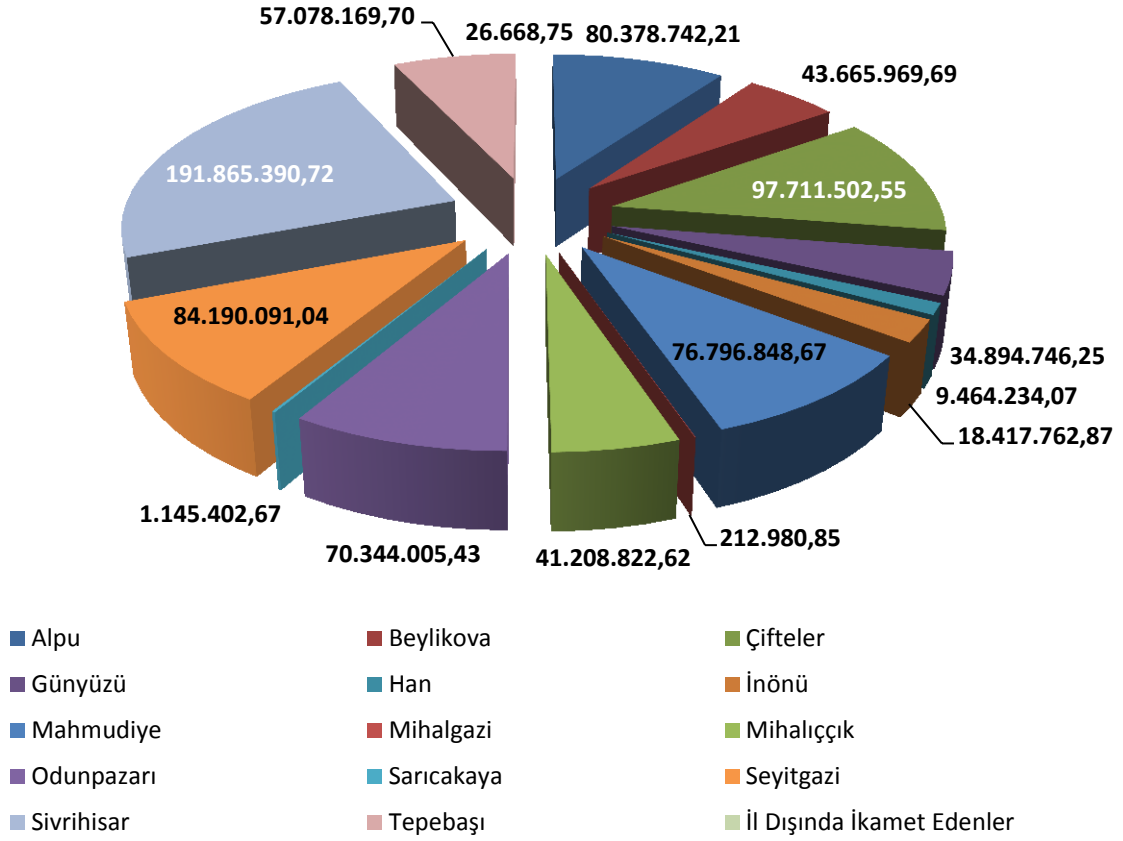
6. DESTEKLEMELER

6.1. BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLEMELERİ

DESTEKLEMELER		2012	2013	TOPLAM
YEM BİTKİLERİ	24.254.364,80	3.719.382,74	4.163.315,15	32.137.062,69
YEM BİT.ALET VE MAK.	429.522,72	0,00	0,00	429.522,72
DGD	291.201.883,98	0,00	0,00	291.201.883,98
MGD	50.772.181,44	0,00	0,00	50.772.181,44
MAZOT	60.600.097,40	13.940.218,87	14.969.714,41	89.510.030,68
GÜBRE	57.940.429,25	16.608.567,30	18.136.894,51	92.685.891,06
TOPRAK ANALİZ DESTEĞİ	5.721.779,79	2.386.832,48	2.588.619,96	10.697.232,23
SERTİFİKALI TOHUM KULLANIMI	6.050.593,09	2.855.862,01	2.780.997,99	11.687.453,09
SERTİFİKALI FİDAN	472.390,76	39.655,20	88.912,15	600.958,11
ORGANİK TARIM	25.907,62	30.838,25	0,00	56.745,87
İYİ TARIM UYGULAMALARI	11.096,46	4.151,13	0,00	15.247,59
DON FELAKETİ DESTEĞİ	104.160,75	0,00	0,00	104.160,75
KURAKLIK	25.381.745,72	0,00	0,00	25.381.745,72
ÇATAK	0,00	0,00	877.048,46	877.048,46
ALAN BAZLI DESTEKLEMELER	522.966.153,78	39.585.507,98	43.605.502,63	606.157.164,39
HUB.BAK.PRİM DES.	132.912.232,67	20.454.681,54	13.699.517,94	167.066.432,15
YAĞLI TOHUM PRİM DESTEĞİ	24.272.116,85	7.057.610,86	0,00	31.329.727,71
PKS (Dane Mısır)	1.060.606,43	330.487,10	0,00	1.391.093,53
SERT.YEM BİT TOH.ÜRETİMİ	4.212,50	0,00	0,00	4.212,50
SERTİFİKALI TOHUM ÜRETİM DESTEĞİ	542.203,26	687.461,12	0,00	1.229.664,38
ENERJİ	223.043,41	0,00	0,00	223.043,41
PRİM BAZLI DESTEKLEMELER	159.014.415,12	28.530.240,62	13.699.517,94	201.244.173,68
GENEL TOPLAM	681.980.568,89	68.115.748,60	57.305.020,57	807.401.338,06

İLÇE DAĞILIMI :

İLÇELER	TOPLAM BİTKİSEL ÜRETİM DESTEK ÖDEMELERİ (TL)
Alpu	80.378.742,21
Beylikova	43.665.969,69
Çifteler	97.711.502,55
Günyüzü	34.894.746,25
Han	9.464.234,07
İnönü	18.417.762,87
Mahmudiye	76.796.848,67
Mihalgazi	212.980,85
Mihalıççık	41.208.822,62
Odunpazarı	70.344.005,43
Sarıcakaya	1.145.402,67
Seyitgazi	84.190.091,04
Sivrihisar	191.865.390,72
Tepebaşı	57.078.169,70
İl Dışında İkamet Edenler	26.668,75
TOPLAM	807.401.338,06

DESTEKLEME İCMLİ

DESTEKLEME TÜRÜ	TOPLAM (TL)
ALAN BAZLI DESTEKLELER	606.157.164
PRİM BAZLI DESTEKLEMELER	201.244.174
TOPLAM	807.401.388

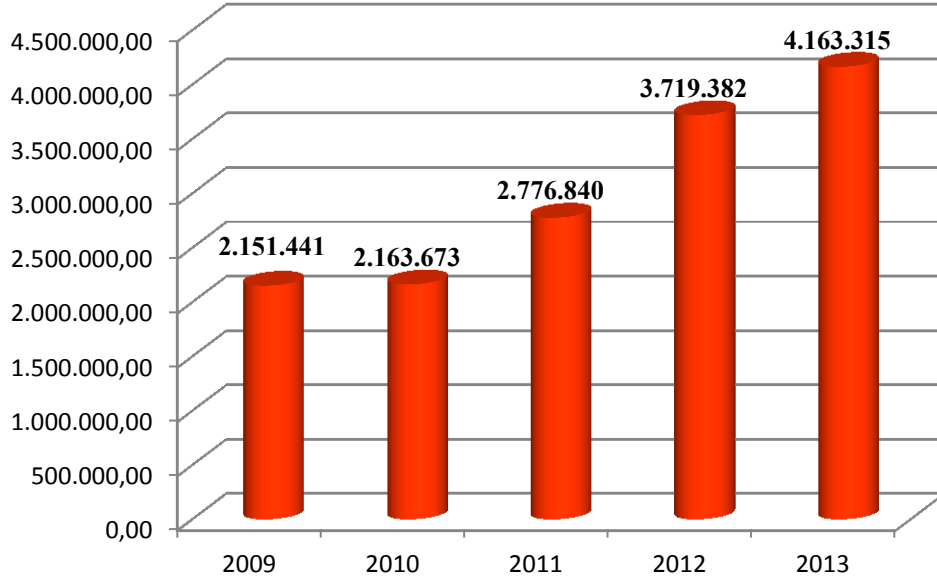
6.1.2. TARIMSAL DESTEKLEMELER GERİ İADE TABLOSU:

DESTEKLEME KALEMLERİ	ÖDENMESİ GEREKEN		ÖDENEN	
	Üretici (Kişi)	Tutar (TL)	Üretici (Kişi)	Tutar (TL)
Doğrudan Gelir Desteği	3	1.919,75	3	1.919,75
Kuraklık Desteği	11	4.360,34	11	4.953,36
Mazot Gübre Desteği	75	173.918,58	49	30.787,34
Sertifikalı Fidan Desteği	2	5.890,00	1	2.927,76
Yem Bitkileri Desteği	12	8.716,10	11	9.824,92
Mazot Desteği	5	3.523,96	5	3.577,96
Fark Ödemesi- Hububat Baklagil	176	233.893,30	94,00	152.477,11
Fark Ödemesi- Yağlı Tohumlu Bitkiler	131	1.443.045,16	82	232.883,07
Toprak Analizi Desteği	4	706,26	4	706,26
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	12	9.587,97	12	10.021,20
Süt Desteği	1	775,00	1	775,00
T O P L A M	432	1.886.336,42	273	450.853,73

6.1.1. ALAN BAZLI DESTEKLEMELER

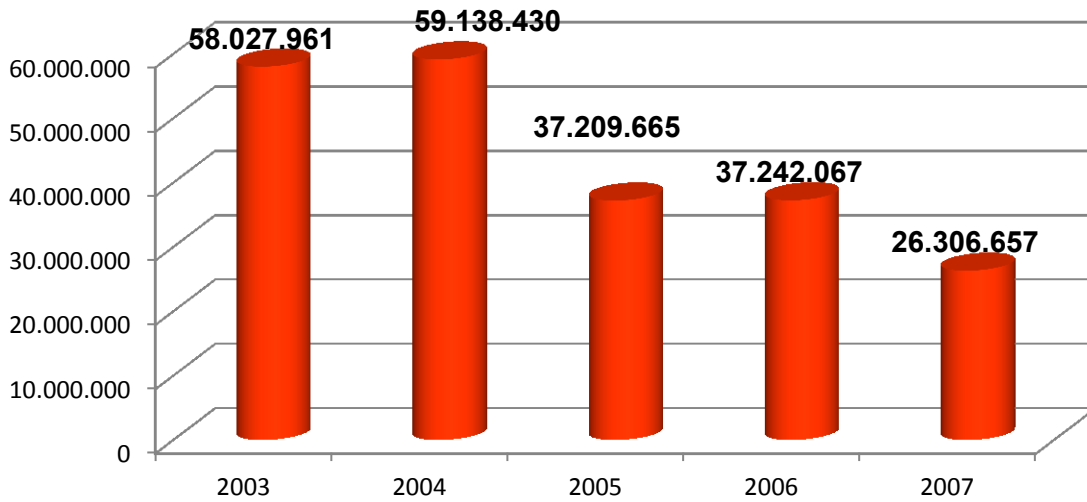
6.1.1.1. YEM BİTKİLERİ DESTEKLEMELERİ :

Eski Yıllar (TL)	2009 (TL)	2010 (TL)	2011 (TL)	2012 (TL)	2013 (TL)	TOPLAM (TL)
17.179.255,87	2.151.441,14	2.163.673,81	2.776.840,66	3.719.382,74	4.163.315,15	32.137.062,69

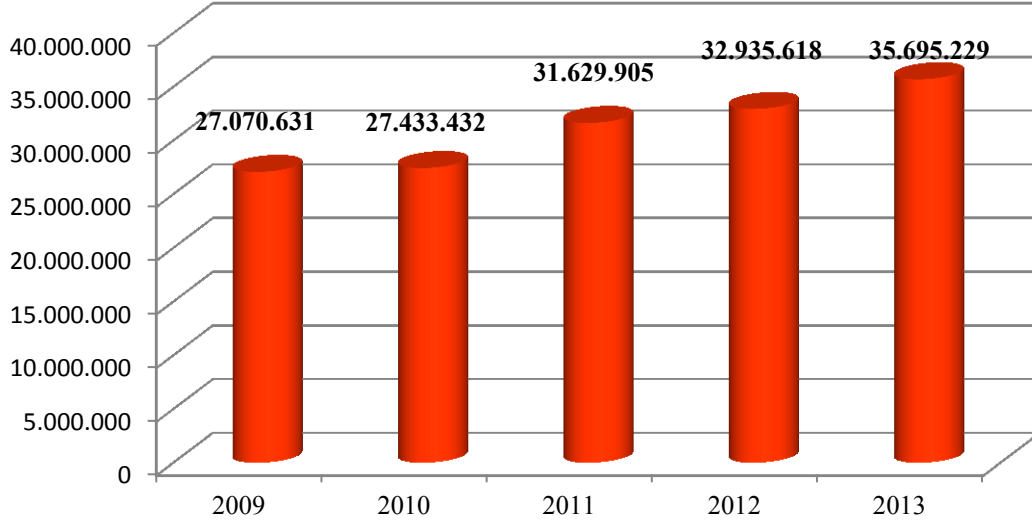
6.1.1.2. DOĞRUDAN GELİR DESTEĞİ DESTEKLEMESİ :

Eski Yıllar (TL)	2003 (TL)	2004 (TL)	2005 (TL)	2006 (TL)	2007 (TL)	TOPLAM (TL)
73.277.102,48	58.027.961	59.138.430	37.209.665	37.242.067	26.306.657	291.201.882,48

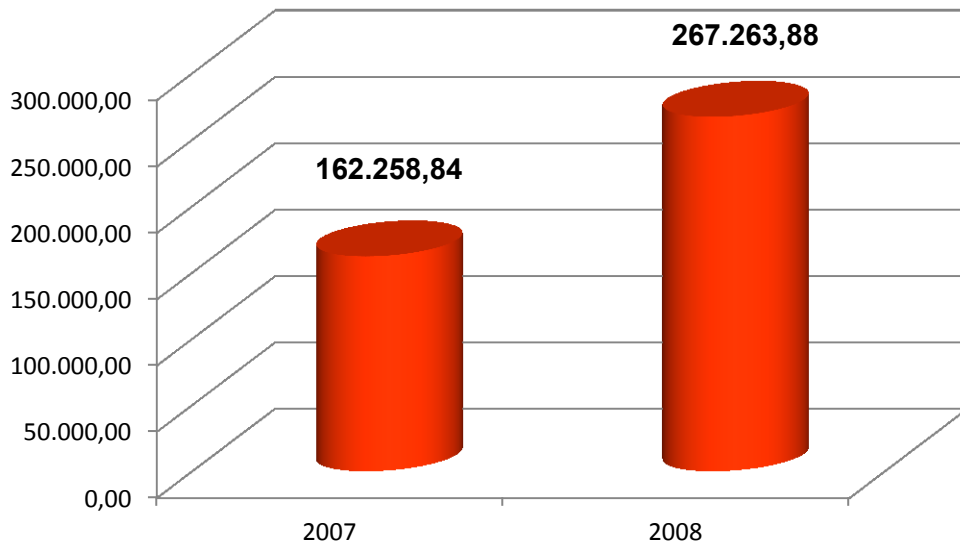
6.1.1.3. MAZOT-GÜBRE-TOPRAK ANALİZİ DESTEKLEMESİ :

ESKİ YILLAR (TL)	2009 (TL)	2010 (TL)	2011 (TL)	2012 (TL)	2013 (TL)	TOPLAM (TL)
55.690.315,71	27.070.630,90	27.433.432	31.629.905	32.935.618	35.695.228,88	243.665.335,41

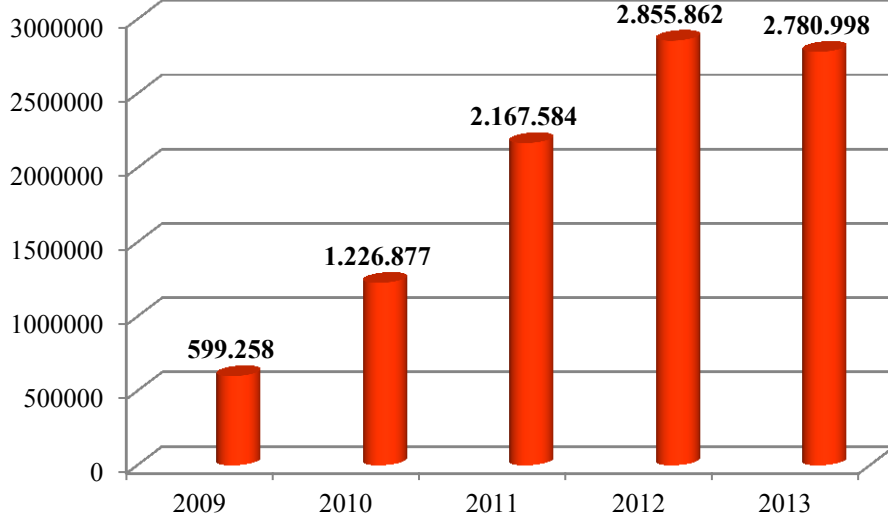
6.1.1.4. YEM BİTKİLERİ ALET VE MAKİNA DESTEKLEMESİ :

2007 (TL)	2008 (TL)	TOPLAM (TL)
162.258,84	267.263,88	429.522,72

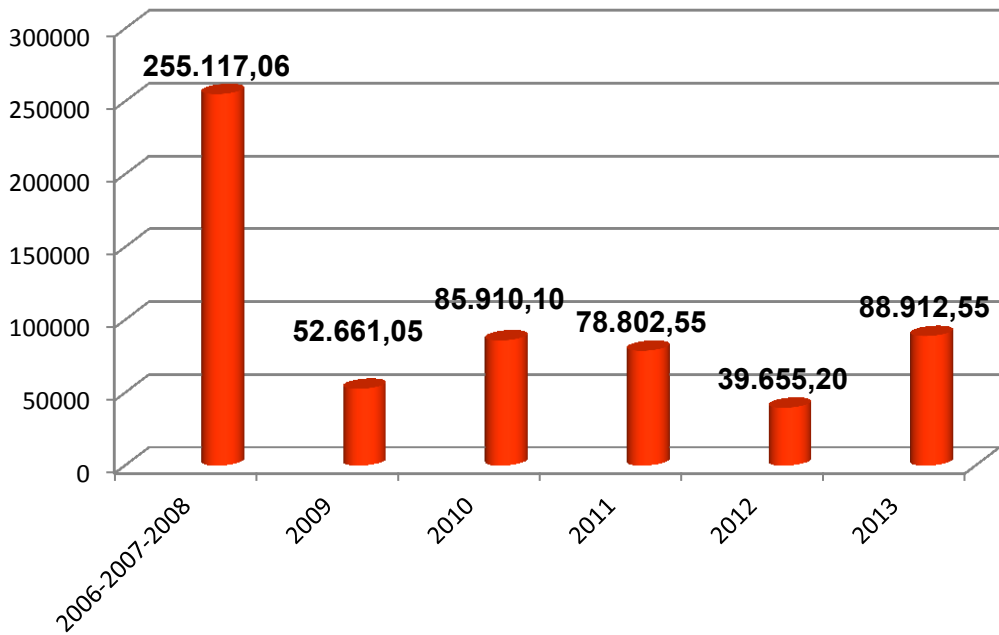
6.1.1.5. SERTİFİKALI TOHUM KULLNİM DESTEKLEMESİ :

2006-2007-2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (TL)
2.064.592,01	599.257,86	1.226.876,62	2.167.583,76	2.855.862,01	2.780.997,99	11.695.170,25

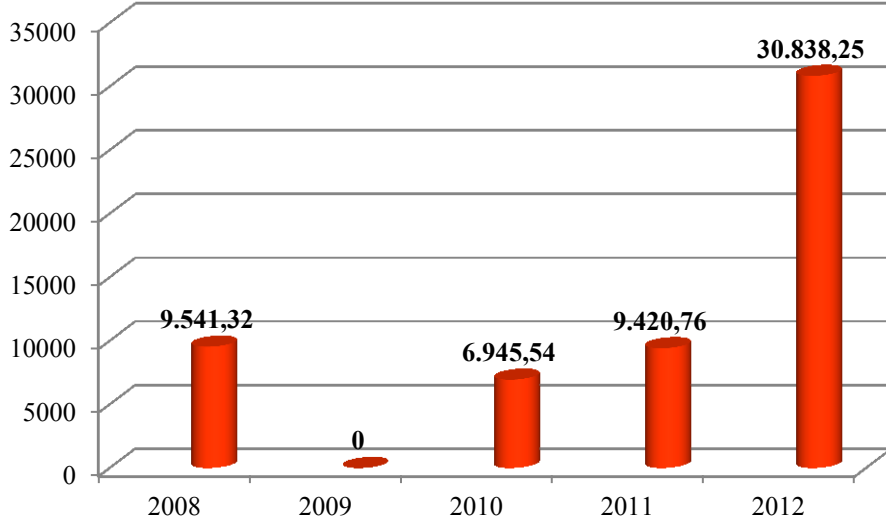
6.1.1.6. SERTİFİKALI FİDAN DESTEKLEMESİ :

2006-2007-2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM(TL)
255.117,06	52.661,05	85.910,10	78.802,55	39.655,20	88.912,55	600.958,11

6.1.1.7. ORGANİK TARIM DESTEKLEMESİ :

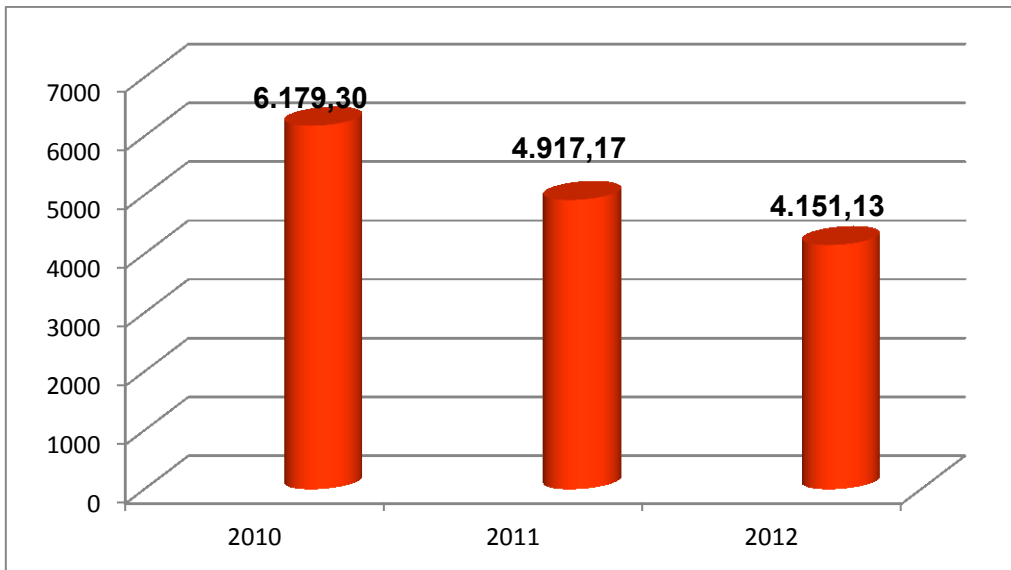
2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (TL)
9.541,32	0,00	6.945,54	9.420,76	30.838,25	0,00	56.745,87

2013 Yılı Organik Tarım Desteklemeleri 2014 Yılında Gerçekleşecektir.

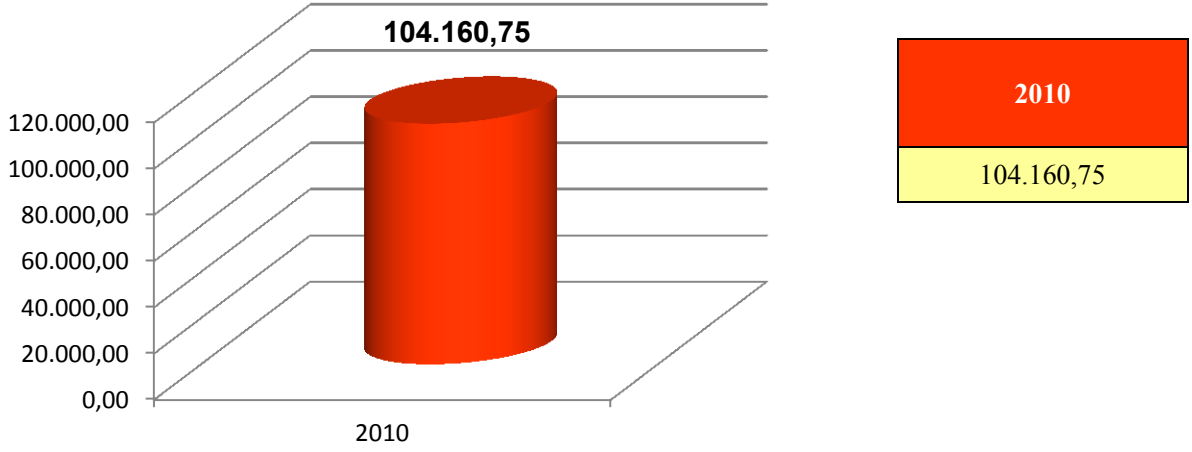
6.1.1.8. İYİ TARIM DESTEKLEMESİ :

2010	2011	2012	TOPLAM (TL)
6.179,30	4.917,16	4.151,13	15.247,59

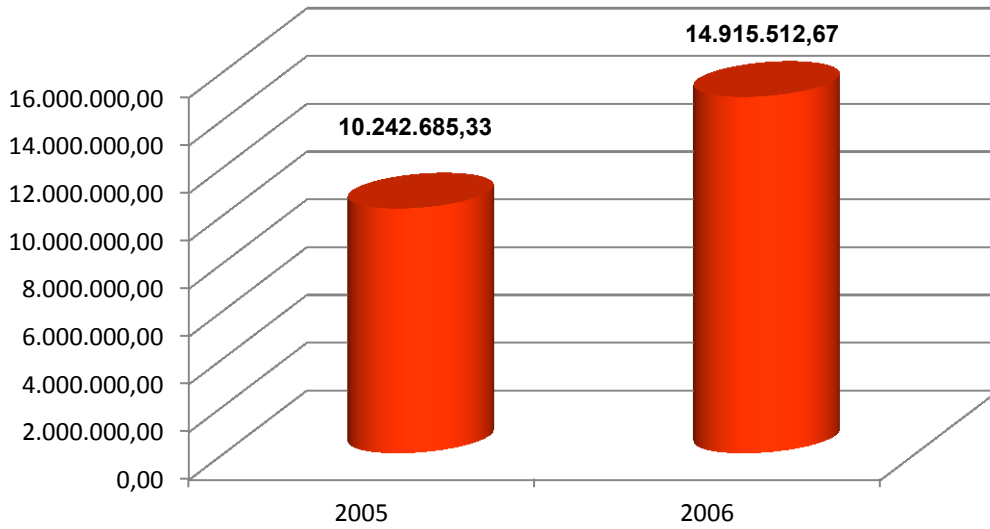
2013 Yılı İyi Tarım Desteklemeleri 2014 Yılında Gerçekleşecektir.

6.1.1.9. TABİİ AFET (DON FELAKETİ) DESTEKLEMESİ :

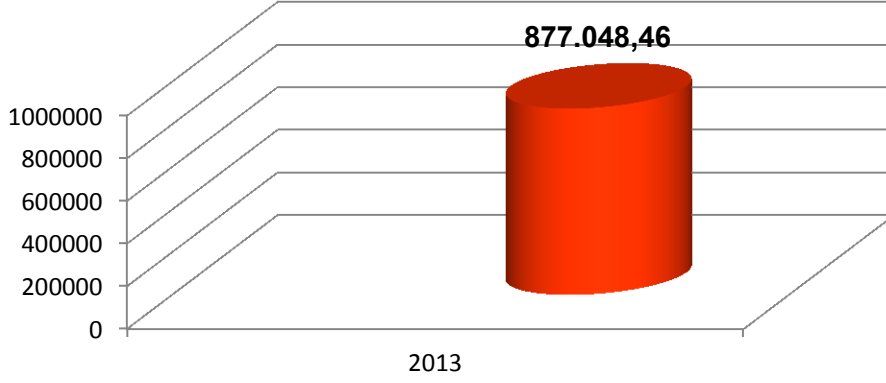
6.1.1.10. KURAKLIK DESTEKLEMESİ :

2005	2006	TOPLAM
10.242.685,33	14.915.512,67	25.158.198,00

6.1.1.11. ÇATAK DESTEKLEMELERİ :

2013	TOPLAM (TL)
873.538,46	877.048,46

- ✓ *Yem Bitkileri,*
- ✓ *Yem Bitkileri Alet Makine,*
- ✓ *DGD,*
- ✓ *Mazot, Gübre, Toprak Analizi,*
- ✓ *Sertifikalı Tohum Kullanım,*
- ✓ *Sertifikalı Fidan,*
- ✓ *Organik Tarım,*
- ✓ *İyi Tarım,*
- ✓ *Dolu Felaketi,*
- ✓ *Kuraklık,*
- ✓ *Çatak*

ALAN BAZLI DESTEKLEMELER

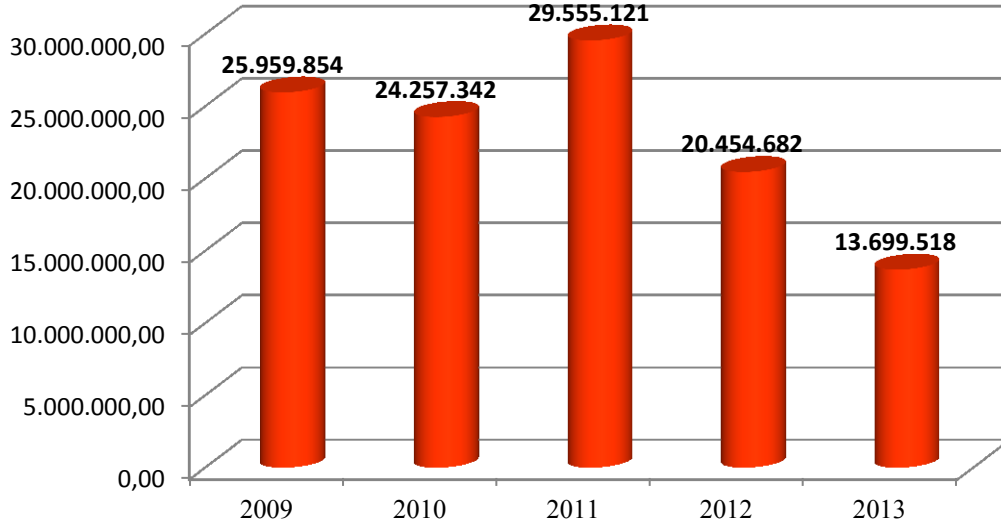
TOPLAMI

606.157.164 TL

PRİM BAZLI DESTEKLEMELER

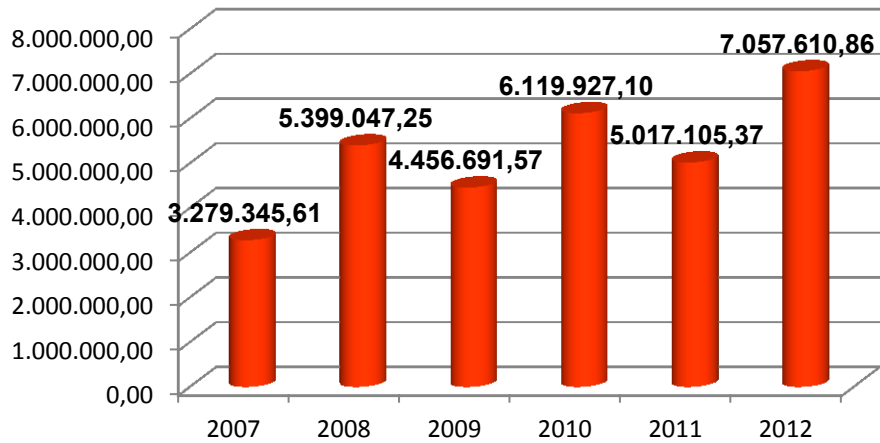
6.1.2.1. HUBUBAT BAKLAGİL PRİM DESTEKLEMELERİ :

Eski Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
	25.959.854,09	24.257.341,85	29.555.120,81	20.454.681,54	13.699.517,94	167.066.432,15

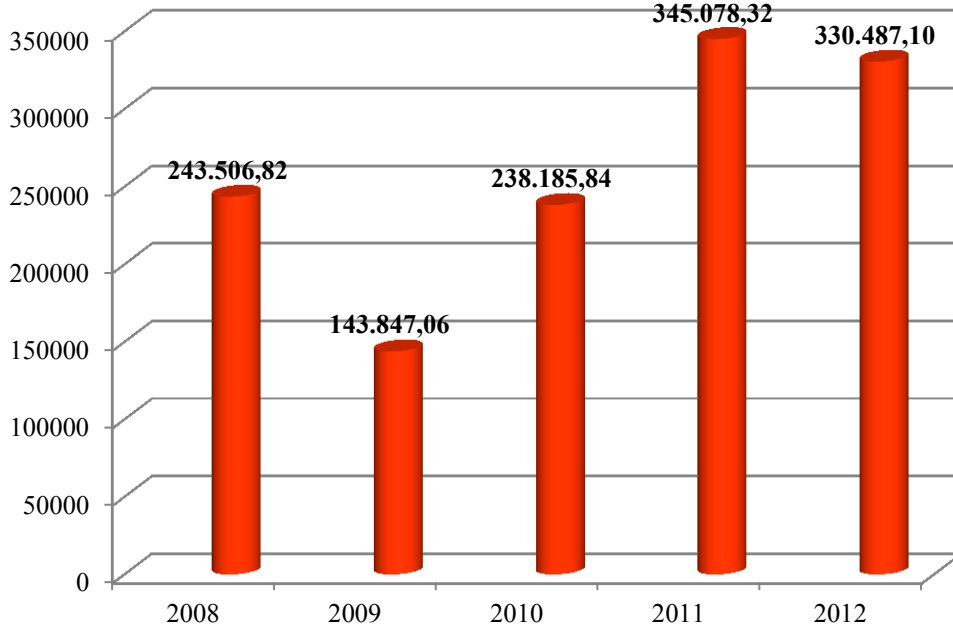
6.1.2.2. YAĞLI TOHUMLAR PRİM DESTEKLEMELERİ :

2007	2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM (TL)
3.279.345,61	5.399.047,25	4.456.691,57	6.119.927,10	5.017.105,37	7.057.610,86	31.329.727,71

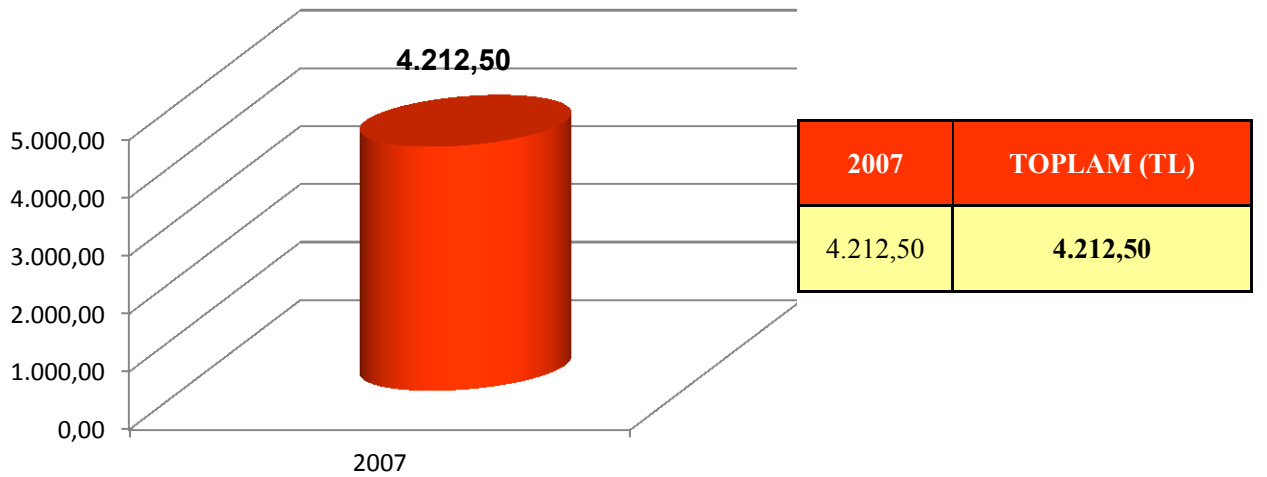

6.1.2.3. PKS (DANE MISIR) DESTEKLEMELERİ :

2007	2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM (TL)
89.988,39	243.506,82	143.847,06	238.185,84	345.078,32	330.487,10	1.391.093,53

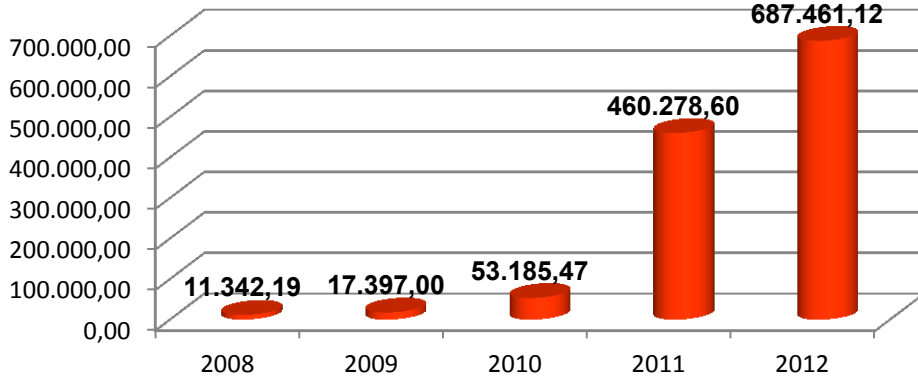

6.1.2.4. SERTİFİKALI YEM BİTKİLERİ TOHUM ÜRETİM DESTEKLEMELERİ :

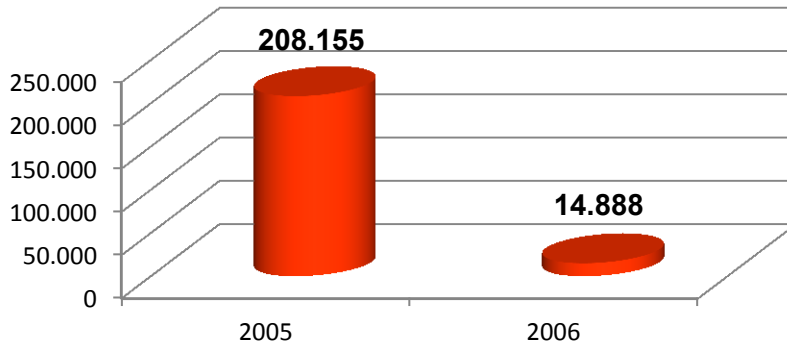
6.1.2.5. SERTİFİKALI TOHUM ÜRETİM DESTEKLEMELERİ :

2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM (TL)
11.342,19	17.397,00	53.185,47	460.278,60	687.461,12	1.229.664,38

6.1.2.6. ENERJİ DESTEKLEMELERİ :

2005	2006	TOPLAM (TL)
208.155	14.888	223.043

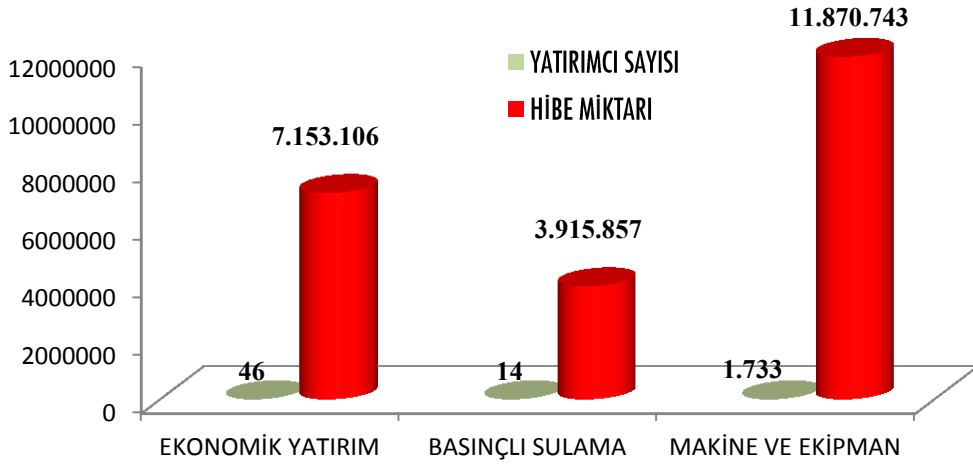

- ✓ *Hububat Baklagil Prim Desteklemeleri,*
- ✓ *Yağlı Tohum Prim Desteklemeleri,*
- ✓ *PKS(Dane Mısır) Desteklemeleri,*
- ✓ *Sertifikalı Yem Bitkisi Tohum Üretim Desteklemeleri,*
- ✓ *Sertifikalı Tohum Üretim Desteklemeleri,*
- ✓ *Enerji Desteklemeleri,*

**PRİM BAZLI DESTEKLEMELER
TOPLAMI
201.244.173,68 TL**

6.2. KIRSAL KALKINMA DESTEKLEMELERİ

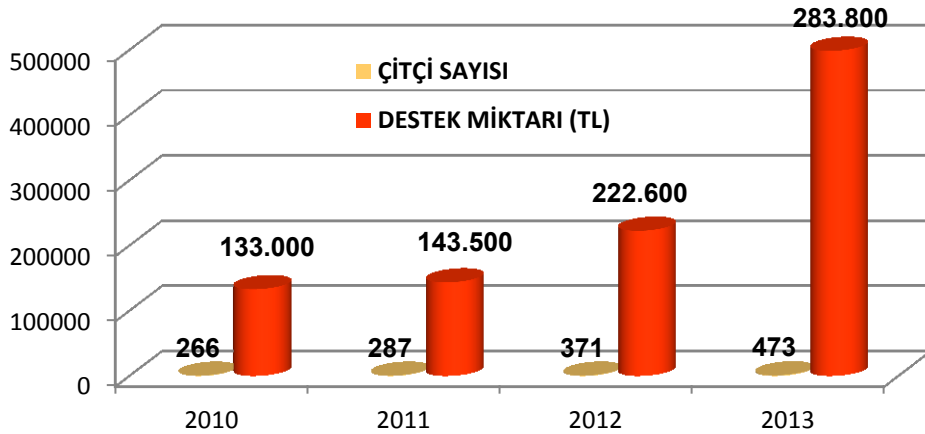
2006-2013 YILLARI ARASI VERİLEN HİBE TOPLAMI		
YATIRIM KONUSU	YATIRIMCI SAYISI	HİBE MİKTARI
EKONOMİK YATIRIM	46	7.153.105,89
BASINÇLI SULAMA	14	3.915.857,18
MAKİNE VE EKİPMAN	1733	11.870.742,55
TOPLAM	1793	22.939.705,62

6.3. TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK DESTEKLEMELERİ :

Çiftçi başına destekleme miktarı 2010 ve 2011 yılları için 500 TL ve 2012-2013 yılları için 600 TL.'dir.

YILI	ÇİFTÇİ SAYISI	DESTEK MİKTARI (TL)
2010	266	133.000
2011	287	143.500
2012	371	222.600
2013	473	283.800

6.4. KOOPERATİF DESTEKLEMELERİ :

	KOOPERATİF ADI	PROJE KONUSU	V.KREDİ	K.KREDİ
1	Sivrihisar- H.Karahisar T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	68.366	68.366
2	Mihalıççık - Sazak T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	64.213	64.213
3	Han Merkez T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	164.044	159.931
4	Alpu - Bahçecik T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	261.041	261.041
5	Günyüzü - Gümüşkonak T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	368.391	368.391
6	Seyitgazi- Bardakçı T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	266.741	240.407
7	Günyüzü- Ayrıvalı T.K.K	Ort.Mülk.1250 Baş Koy.	647.961	647.961
8	Sivrihisar - Yenidoğan T.K.K	Ort.Mülk.100 Baş Süt Siğ.	362.400	362.400
9	Beylikova- Yeniyuğ T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	603.530	603.530
10	Sivrihisar - Aşakıkepen T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	782.703	782.703
11	Mihalgazi. Merkez T.K.K	Ort.Mülk.116x500 M2 Ser.	971.631	971.631
12	Sarıcakaya Mrk T.K.K	Ort.Mülk.71x500 M2 Ser.	804.881	593.450
13	Alpu -Bozan T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	747.053	747.053
14	Sivrihisar - İğdecik T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	728.253	728.253
15	İnönü - Oklubalı T.K.K	Ort.Mülk.124 Baş Süt Siğ.	557.902	557.902
16	Nasrettinhoca T.K.K.	Ort.Mülk.1250 Baş Koy.	552.400	452.500
17	Alpu -Ankaya T.K.K.	Ort.Mülk.1250 Baş Koy.	559.900	460.000
18	Çifteler - Abbaspasa T.K.K	Ort.Mülk.100 Baş Süt Siğ.	392.282	296.800
19	Çifteler -Körhasan T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	843.530	819.819
20	Alpu Merkez T.K.K	Ort.Mülk.200 Baş Süt Siğ.	786.530	763.250
21	Sarıcakaya -Düzköy T.K.K	Ort.Mülk.100 Baş Süt Siğ.	528.989	528.989
22	Beylikova -Doğray T.K.K	Ort.Mülk.128 Baş Süt Siğ.	641.140	635.140
23	Beylikova - Gökçeayva T.K.K	Ort.Mülk.100 Baş Süt Siğ.	534.780	419.000
24	Çifteler -SaitHalim Paşa T.K.K	Ort.Mülk.104 Baş Süt Siğ.	525.196	525.196
25	Seyitgazi - Cevizli T.K.K	Ort.Mülk.102 Baş Süt Siğ.	578.930	528.160
26	Seyitgazi Kümbet T.K.K	Ort.Mülk.100 Baş Süt Siğ.	600.280	468.500
27	Yakakayı T.K.K	Koop.M 300 Baş D.Siğ.Y.	3.530.000	3.470.000
28	Mihalıççık-Yunus Emre T.K.K.	Ort.Mülk.180 Baş Süt Siğ	1.461.709	1.320.400
29	Günyüzü -Merkez T.K.K	Ort.Mülk.300 Baş D. Siğ.	2.602.808	2.482.280
30	Mihalıççık-Kayı T.K.K	Ort.Mülk.132 Baş(33x4)Süt Siğ.	1.077.215	946.459
31	Mihalıççık-Güce T.K.K	Ort.Mülk.120 Baş(30x4)Süt Siğ	909.035	884.935
32	Çifteler-Erminekin TKK	Ort.Mülk.144 baş(36x4)Süt Siğ.	1.354.795	1.247.174
			24.878.629	17.528.820

6.5. HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ

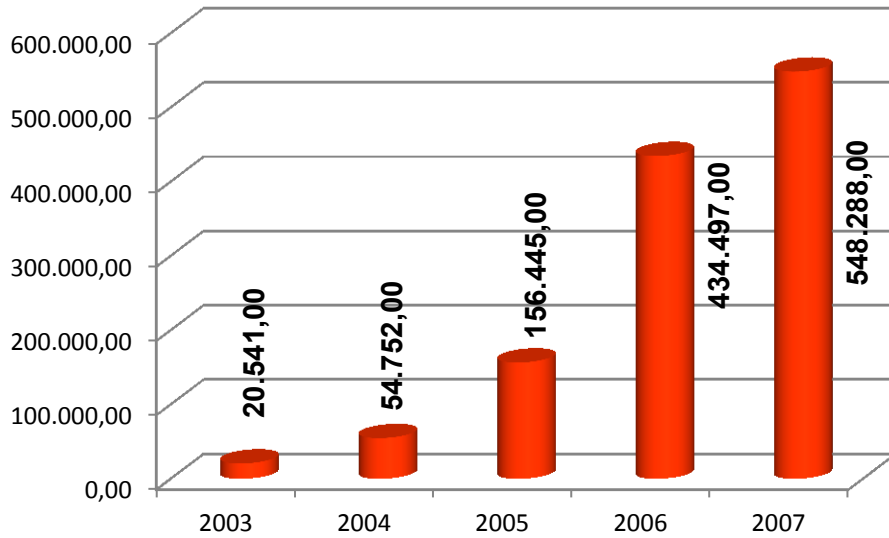
DESTEKLEMENİN TÜRÜ	2002-2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
Sumi Tohumlama Desteklemesi	1.214.523 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	1.214.523 TL
Damızlık Düve Desteklemesi	133.305 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	133.305 TL
Sumi Tohumlamadan Doğan Buzağı Desteklemesi	2.115.960 TL	473.540 TL	601.260 TL	882.375 TL	802.800 TL	0 TL	4.875.935 TL
Süt Sağım Ünitesi ve Soğutma Tankı Desteklemesi	260.919 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	260.919 TL
Ana Arı Desteklemesi	97.605 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	97.605 TL
Bal Desteklemesi	2.362 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	2.362 TL
Gübre Çukuru Desteklemesi	46.998 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	0 TL	46.998 TL
Tiftik Üretimi Desteği	603.303 TL	57.114 TL	106.562 TL	45.212 TL	96.356 TL	104.193 TL	1.012.740 TL
Yaş Koza (İpekböceği) Desteği	501.257 TL	117.469 TL	101.914 TL	164.208 TL	141.777 TL	89.598 TL	1.116.223 TL
Anaç Sığır Desteği	1.356.795 TL	2.529.442 TL	3.692.940 TL	4.506.198 TL	4.757.873 TL	0 TL	16.843.248 TL
Anaç Manda Desteği	13.050 TL	17.000 TL	17.750 TL	28.500 TL	40.250 TL	0 TL	116.550 TL
Anaç Koyun Keçi Desteği	839.430 TL	1.750.720 TL	2.755.850 TL	4.936.070 TL	6.359.688 TL	0 TL	16.641.758 TL
Arılı Kovan Desteği	28.499 TL	54.144 TL	59.790 TL	100.177 TL	82.088 TL	103.664 TL	428.362 TL
Süt Teşvik Primi	8.446.700 TL	2.248.527 TL	2.803.378 TL	4.118.517 TL	4.472.926 TL	4.391.995 TL	26.482.042 TL
Hayvan Gen Kaynaklarının Korunması	569.052 TL	227.682 TL	151.420 TL	765.380 TL	1.099.330 TL	1.309.415 TL	4.122.279 TL
S-19 Aşılama Desteği	0 TL	83.800 TL	117.800 TL	189.425 TL	0 TL	0 TL	391.025 TL
Rev-1 Aşılama Desteği	0 TL	87.848 TL	154.608 TL	361.524 TL	0 TL	0 TL	603.980 TL
Kırmızı Et Desteklemesi	0 TL	0 TL	0 TL	1.085.400 TL	3.377.106 TL	3.851.626 TL	8.314.132 TL
Aşı Sırasında Anaflatik Şoktan Ölen Hay. Tazm.	0 TL	0 TL	2.380 TL	16.600 TL	20.883 TL	18.318 TL	58.181 TL
Hastalıklara(Tüberkloz ve Brucella) Öden. Tazm.	0 TL	0 TL	204.144 TL	11.930 TL	233.537 TL	316.151 TL	765.761 TL
T O P L A M	16.229.758 TL	7.647.286 TL	10.769.796 TL	17.211.517 TL	21.484.613 TL	10.184.960 TL	83.527.929 TL

6.5.1. HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ İLÇE DAĞILIMI

İLÇELER	TOPLAM HAYVANSAL DESTEK ÖDEMELERİ (TL)
Alpu	12.559.325,83 TL
Beylikova	6.656.232,48 TL
Çifteler	4.546.132,51 TL
Günyüzü	2.756.966,42 TL
Han	606.897,08 TL
İnönü	3.822.847,27 TL
Mahmudiye	3.072.101,22 TL
Mihalgazi	81.553,76 TL
Mihalıççık	5.417.242,04 TL
Odunpazarı	6.372.592,82 TL
Sarıcakaya	858.795,33 TL
Seyitgazi	10.102.350,31 TL
Sivrihisar	12.007.680,74 TL
Tepebaşı	14.667.211,10 TL
TOPLAM	83,527.928,91 TL

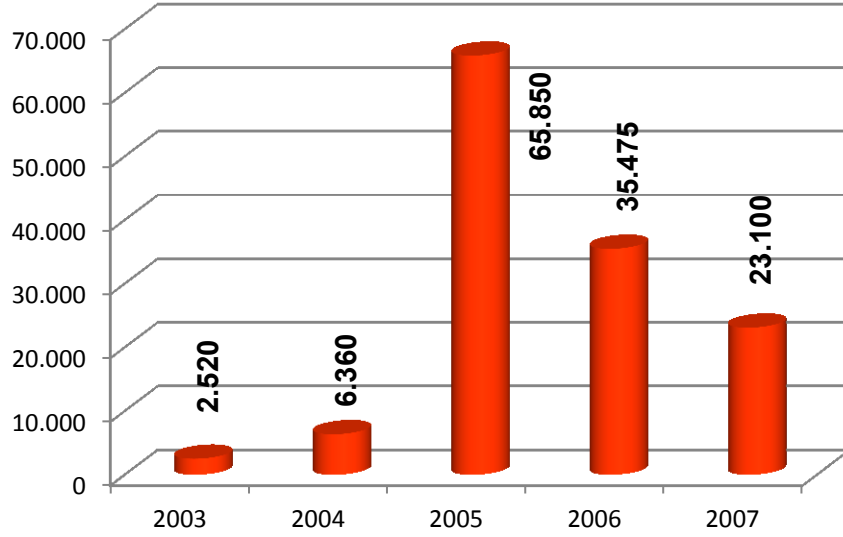
6.5.2. SUNİ TOHURLAMA DESTEKLEMESİ :

2003	2004	2005	2006	2007	TOPLAM (TL)
20.541,00	54.752,00	156.445,00	434.497,00	548.288,00	1.214.523,00

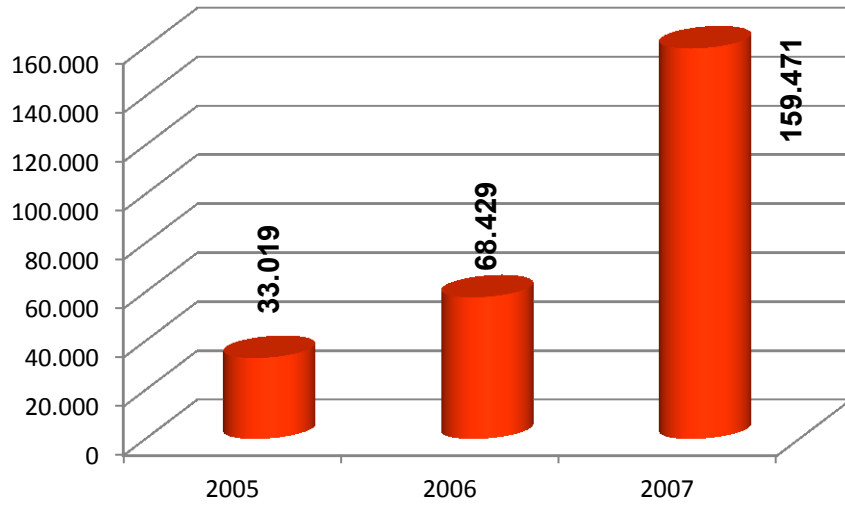
6.5.3. DAMIZLIK DÜVE DESTEKLEMESİ :

2003	2004	2005	2006	2007	TOPLAM (TL)
2.520	6.360	65.850	35.475	23.100	133.305

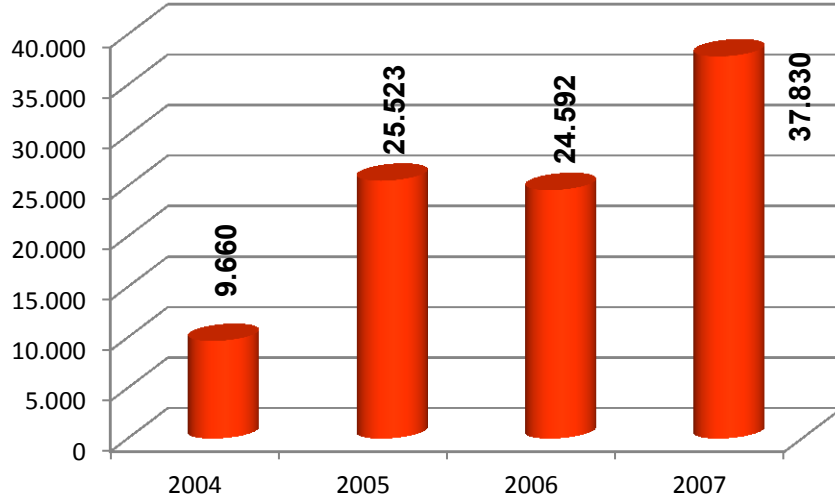
6.5.4. SÜT SAĞIM ÜNİTESİ VE SOĞUTMA TANKI DESTEKLEMESİ :

2005	2006	2007	TOPLAM (TL)
33.019	68.429	159.471	260.919

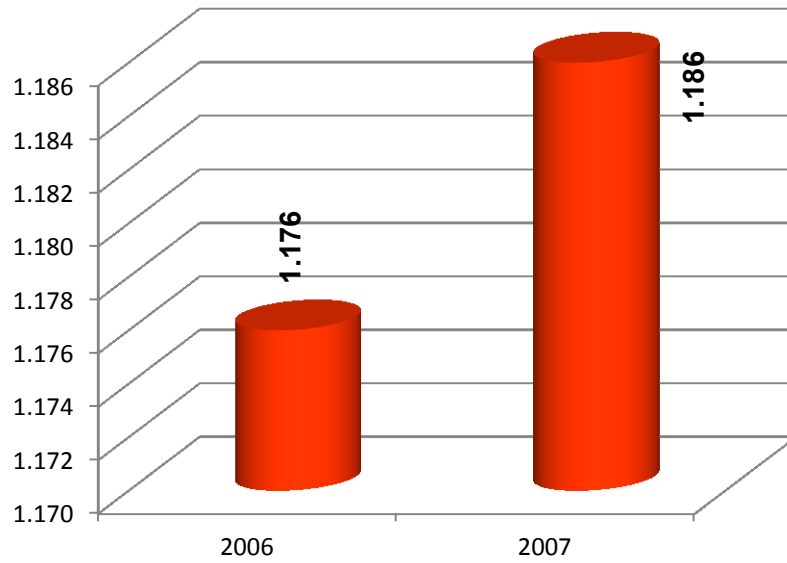
6.5.5. ANA ARI DESTEKLEMESİ :

2004	2005	2006	2007	TOPLAM (TL)
9.660	25.523	24.592	37.830	97.605

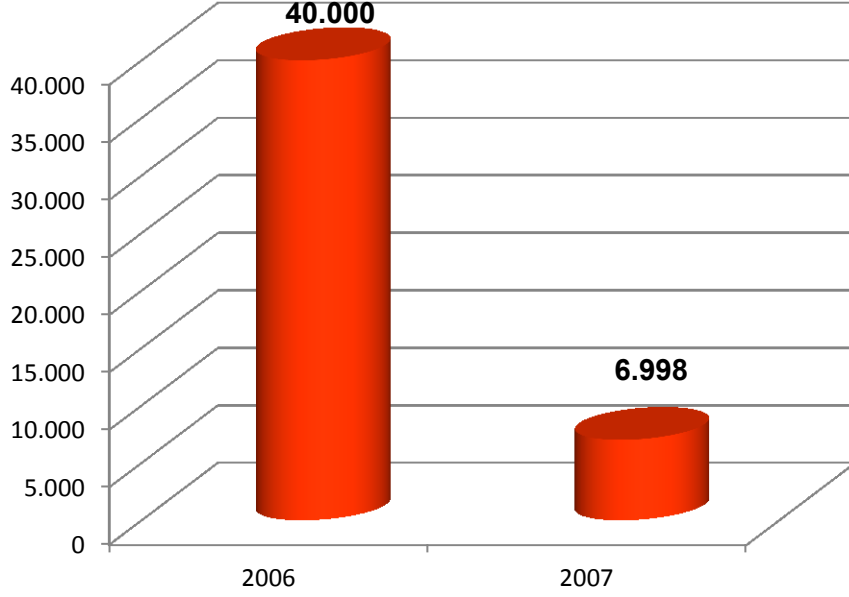
6.5.6. BAL DESTEKLEMESİ :

2006	2007	TOPLAM (TL)
1.176	1.186	2.362

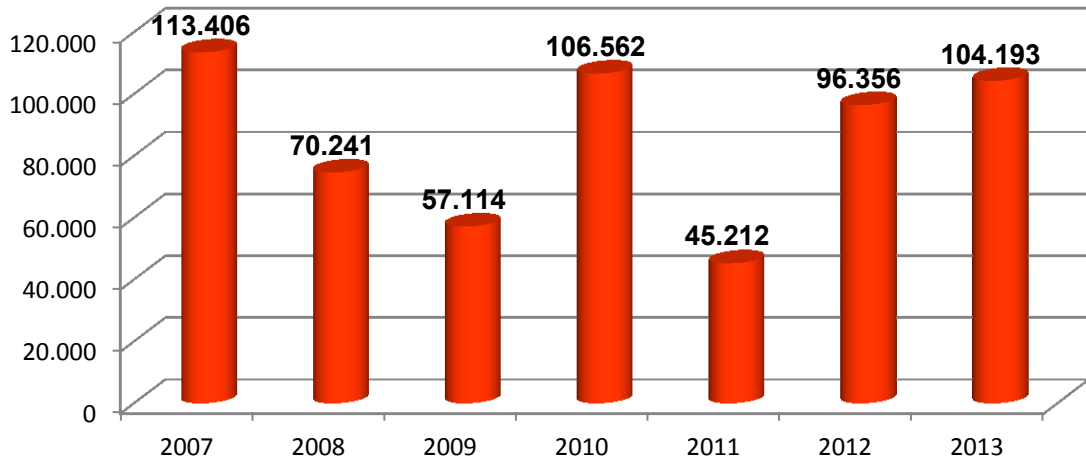
6.5.7. GÜBRE ÇUKURU DESTEKLEMESİ :

2006	2007	TOPLAM (TL)
40.000	6.998	46.998

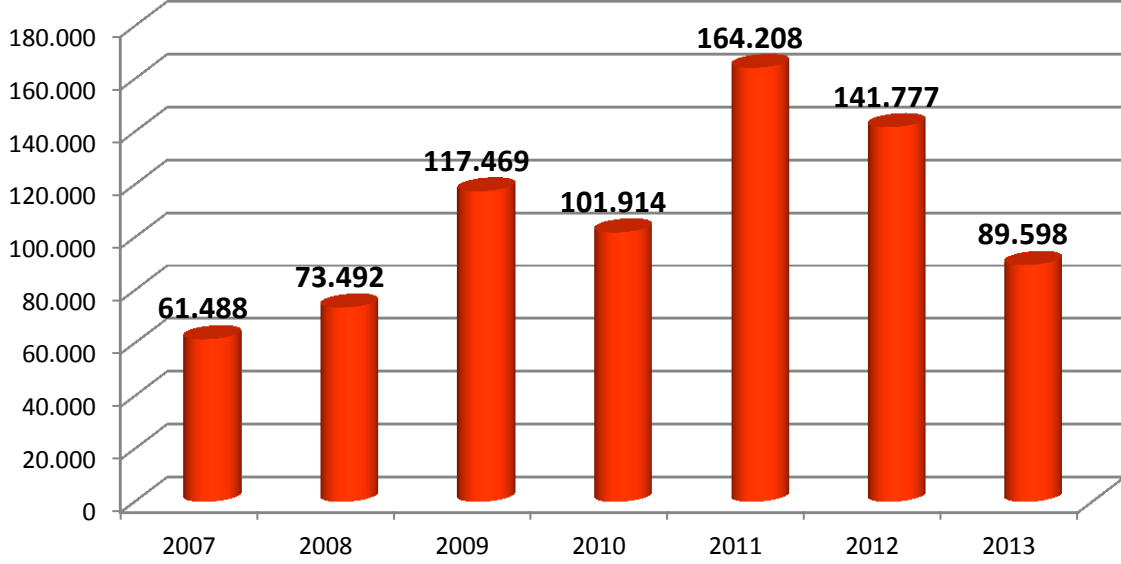
6.5.8. TİFTİK ÜRETİM DESTEKLEMESİ :

ESKİ YILLAR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (TL)	
	419.656	113.406	70.241	57.114	106.562	45.212	96.356	104.193	1.012.740

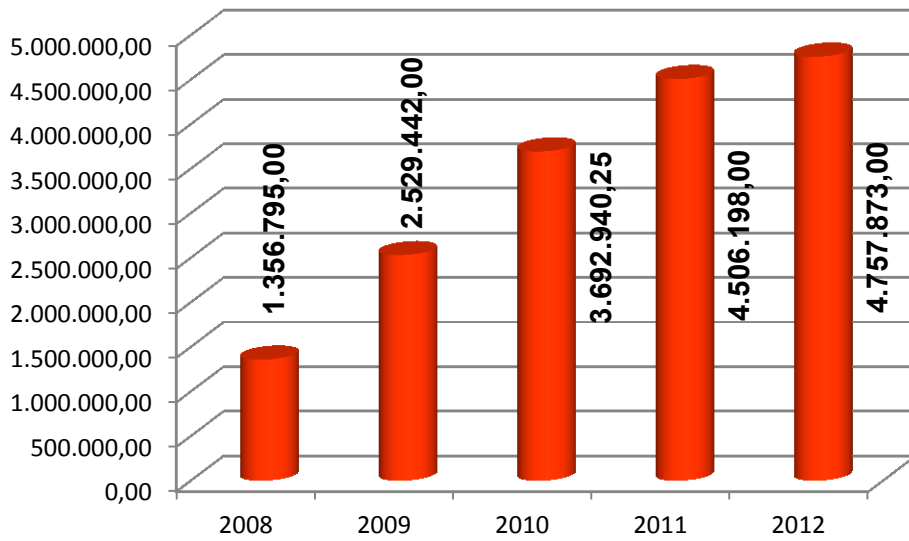
6.5.9. YAŞ KOZA (İpekböceği) DESTEKLEMESİ :

ESKİ YILLAR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (TL)	
	366.277	61.488	73.492	117.469	101.914	164.208	141.777	89.598	1.116.223

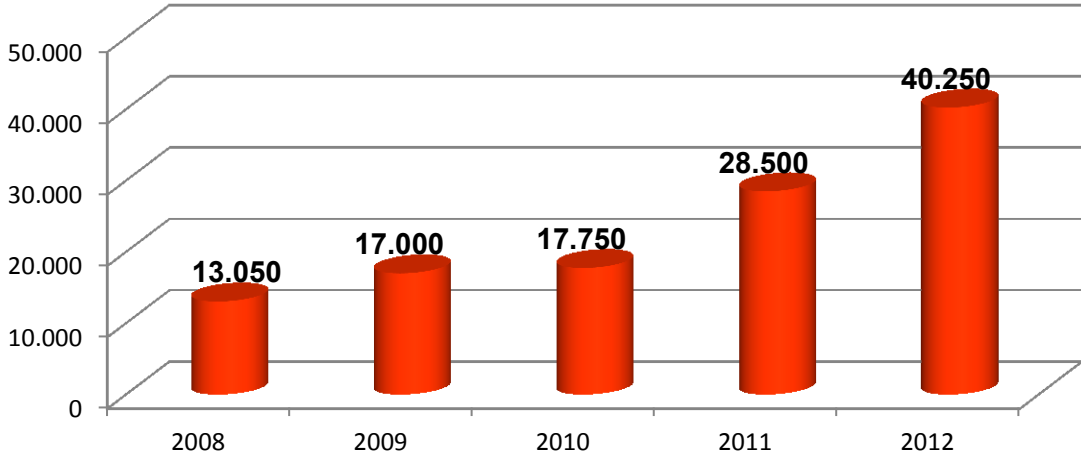
6.5.10. ANAÇ SIĞIR DESTEKLEMELERİ :

2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM (TL)
1.356.795,00	2.529.442,00	3.692.940,25	4.506.198,00	4.757.873,00	16.843.248,25

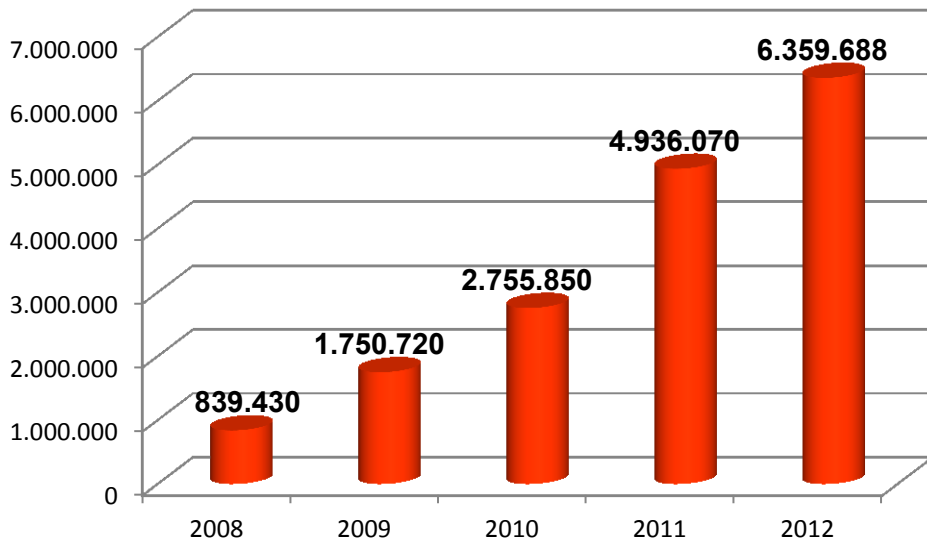
6.5.11. ANAÇ MANDA DESTEKLEMESİ :

2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM (TL)
13.050	17.000	17.750	28.500	40.250	116.550

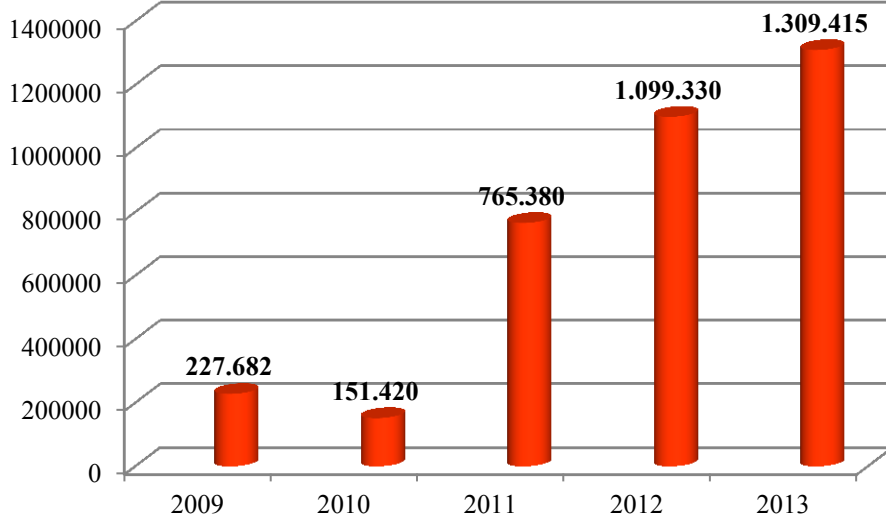
6.5.12. ANAÇ KOYUN KEÇİ DESTEKLEMESİ :

2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM (TL)
839.430	1.750.720	2.755.850	4.936.070	6.359.688	16.641.758

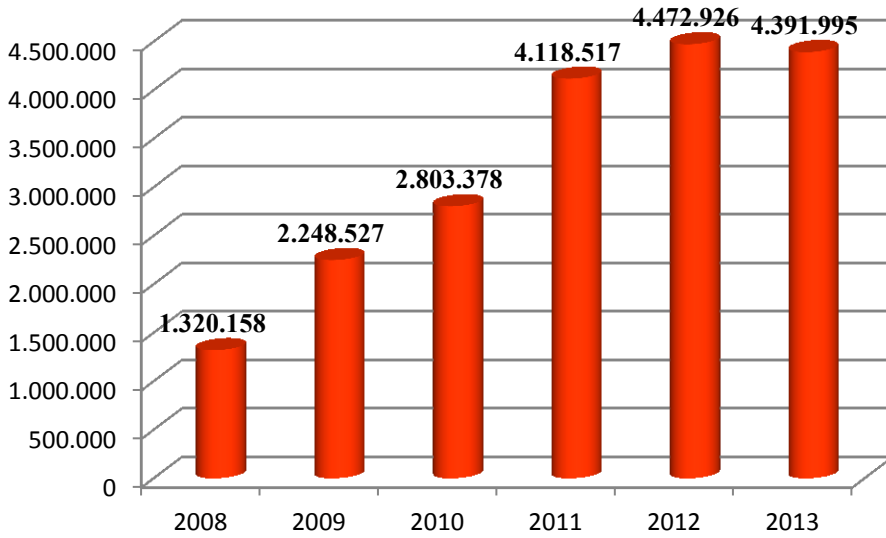
6.5.13. ARI KOVANI DESTEKLEMESİ :

2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (TL)
28.499	54.144	59.790	100.177	82.088	103.664	428.362

6.5.14. SÜT TEŞVİK PRİMİ DESTEKLEMESİ :

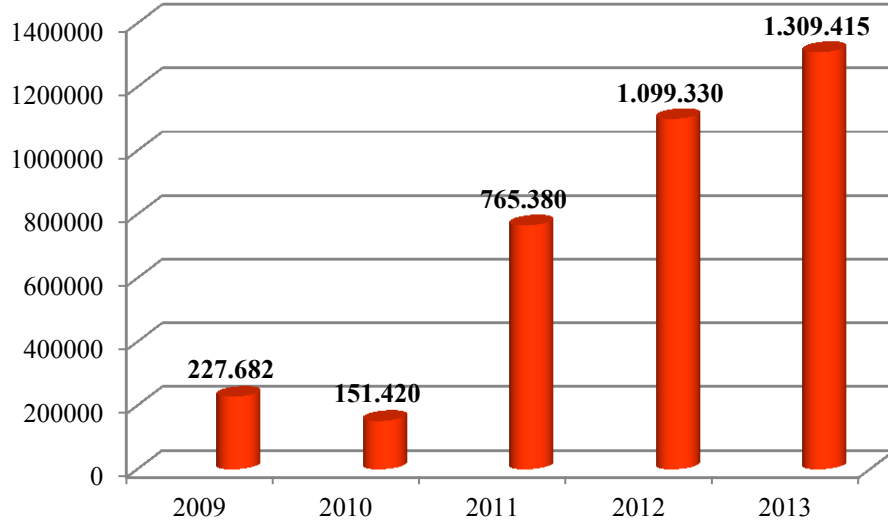
ESKİ YILLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (TL)
6.814.541	1.320.158	2.248.527	2.803.378	4.118.517	4.472.926	4.391.995	26.482.042

6.5.15. HAYVAN GEN KAYNAKLARININ KORUNMASI DESTEKLEMESİ :

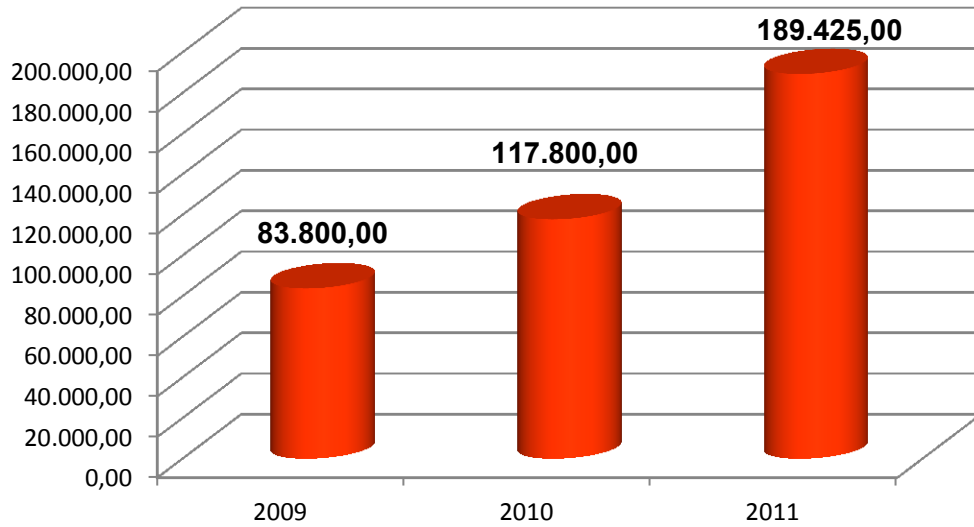
(Anadolu Merinosu Koyun Irkının Halk Elinde Islahı)

ESKİ YILLAR	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (TL)
	569.052	227.682	151.420	765.380	1.099.330	4.122.279

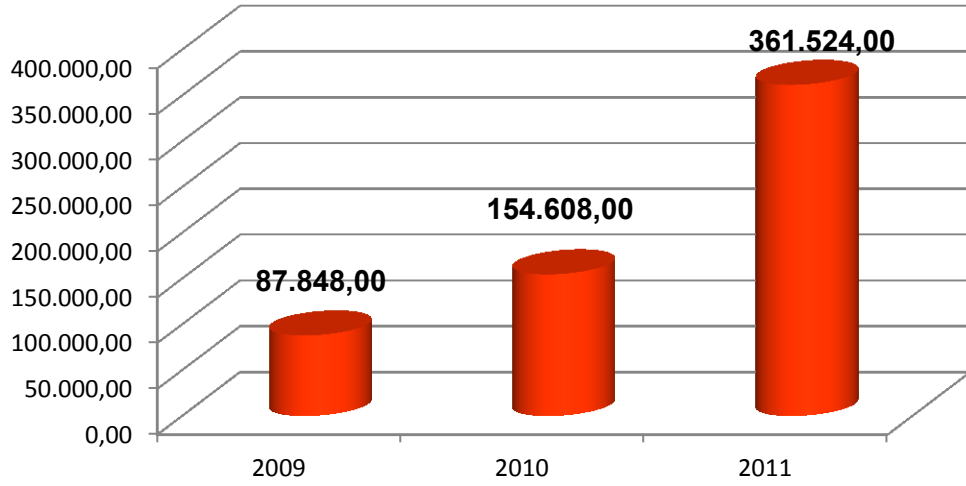
6.5.16. S-19 AŞILAMA DESTEKLEMESİ :

2009	2010	2011	TOPLAM (TL)
83.800,00	117.800,00	189.425,00	391.025,00

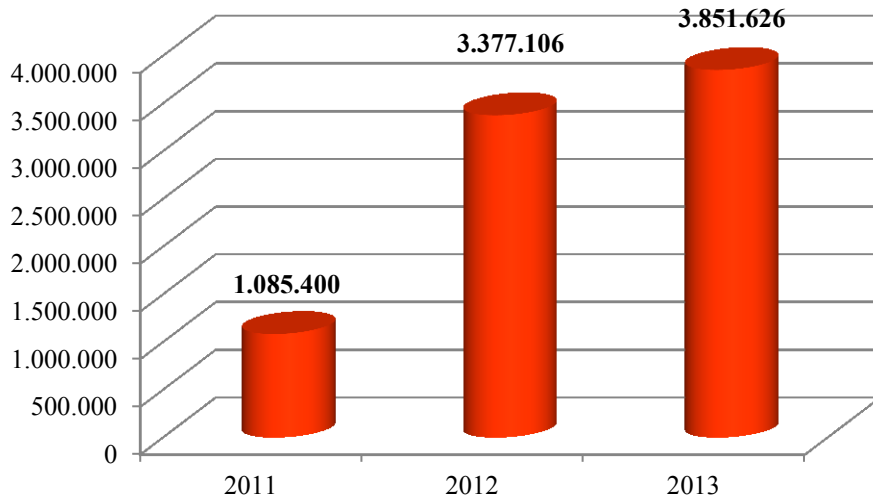
6.5.17. REV-1 (Brucella)AŞILAMA DESTEKLEMESİ :

2009	2010	2011	TOPLAM (TL)
87.848,00	154.608,00	361.524,00	603.980,00

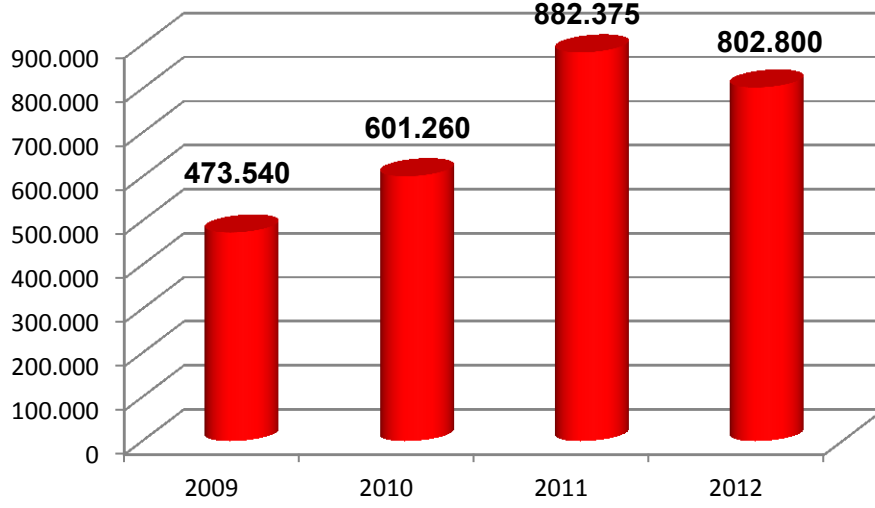
6.5.18. KIRMIZI ET DESTEKLEMESİ :

2011	2012	2013	TOPLAM (TL)
1.085.400	3.377.106	3.851.626	8.314.132

6.5.19. SUNİ TOHURLAMADAN DOĞAN BUZAĞI DESTEKLEMESİ :

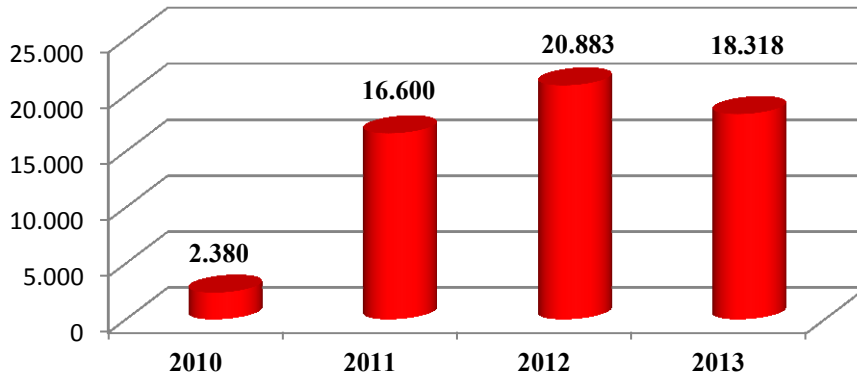
ESKİ YILLAR	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM (TL)
	2.115.960	473.540	601.260	882.375	802.800	4.875.935

7. HAYVANCILIK TAZMİNATLARI

7.1. AŞILAMALAR SIRASINDA ANAFLAKTİK ŞOKTAN ÖLEN HAYVANLARIN TAZMİNAT ÖDEMELERİ :

2010			2011			2012			2013			TOPLAM (TL)
Yetiş. Sayısı	Hayv. Sayısı	Destek Tutarı (TL)	Yetiş. Sayısı	Hayv. Sayısı	Destek Tutarı (TL)	Yetiş. Sayısı	Hayv. Sayısı	Destek Tutarı (TL)	Yetiş. Sayısı	Hayv. Sayısı	Destek Tutarı (TL)	
1	1	2.380	3	3	16.600	6	6	20.883	7	7	18.318	58.181

7.2. HASTALIKLARA (Tüberküloz ve Brusella) ÖDENEN TAZMİNATLAR :

2010			2011			2012			2013			TOPLAM (TL)
Yetiş. Sayısı	Hayv. Sayısı	Destek Tutarı (TL)	Yetiş. Sayısı	Hayv. Sayısı	Destek Tutarı (TL)	Yetiş. Sayısı	Hayv. Sayısı	Destek Tutarı (TL)	Yetiş. Sayısı	Hayv. Sayısı	Destek Tutarı (TL)	
12	65	204.144	2	3	11.930	52	98	233.536	79	618	316.150	765.761

**2013 YILINDA
HAYVANCILIĞA
10.184.960 TL**

DESTEK

**2002-2013 YILLARINDA
HAYVANCILIĞA
83.527.929 TL**

DESTEK

8. İL MÜDÜRLÜĞÜ PROJELERİ :

8.1. ÖZEL İDARE PROJELERİ:

8.1.1. Sarıcakaya Yaş Sebze, Meyve Paketleme ve Soğuk Hava Tesisi :

İyi tarım uygulamaları ve gıda güvenliği çerçevesinde üretimin her aşaması oldukça önemlidir. Bu aşamalardan biri de ürün yetiştirildikten sonra, hasattan tüketicinin sofrasına kadar geçen süreçtir ve hasattan sonra, üründe fizyolojik kayıpları en aza indirmek açısından ürünün hızla paketleme evlerine getirilip bir ambalaj türü ile ambalajlanarak pazara sunulması büyük önem arz etmektedir. Bu durum gerek hasat sonrası kayıpları azaltması gerekse üreticinin piyasada ürününü daha yüksek fiyata pazarlama şansının ortaya çıkması açısından oldukça önemlidir

Orta Sakarya vadisinde yer alan Sarıcakaya ilçesi mikro kılıma özelliğine sahip olup, birçok sebze ve meyvenin yetişmesine uygundur. Bölgede başta taze soğan olmak üzere marul, semizotu, maydanoz, roka vb gibi kışlık sebzeler yanında, domates, hıyar, taze fasulye, biber, patlıcan gibi yazlık sebzeler yoğun olarak yetiştirilmektedir. Bölgede sebzelerde 2. ve 3. ürün yetiştiricilik yapılabilmektedir. Kışlık sebzelerin ve yazlık sebzelerin yoğun üretim yapıldığı aylarda pazara günlük 90-110 ton ürün çıkışı mümkündür. Bölgede ürünler ya tarladan tüccarlar yoluyla alınarak yada hallere getirilerek pazarlanmakta olup, bireysel olarak Pazara sunmaları ve gerekse uygunsuz ambalaj şekilleri sebebiyle istediği fiyatı bulamamaktadır.

Sarıcakaya ve Mihalgazi İlçelerinde kurulan Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri üyelerine Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi ve Kaymakamlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı kanalıyla kazandırılan seralarla birim alandan daha fazla ve daha kaliteli üretim yapmak amaçlanmıştır. Geline bu noktada bununla yetinilmeyip kalite ve standardı yükselterek AB'ye uyum sürecinde olduğumuz bu dönemde ürünlerimizi dünya pazarında rekabet edecek seviyeye çıkarabilmek için yine bu bölgede İl Özel idare Kaynaklı Olarak; Sarıcakaya Merkez ve köylerini kapsamına alacak olan “**Sarıcakaya İlçesi Sebze Paketleme Tesisi Projesi**” hazırlanmış olup bu proje ile sebze üreticilerinin korunması, üretimin geliştirilmesi ve pazarlama güçlerinin arttırılarak ülke ekonomisine daha fazla katkının sağlanması amacıyla ürünlerin tüketiciye sunulacak şekilde tasnifi, paketlenmesi ve soğuk havada depolanması amaçlanmaktadır.

Maliyeti 690.000,00 TL+KDV, işletmenin kapalı alanı 1200 m2 olup günlük sebze paketleme kapasitesi günlük 100 tondur. Haziran 2008'de hizmete girmiştir.

8.1.2. Mihalgazi Fide Serası ve İşletme Binası:

Orta Sakarya vadisinde yer alan Mihalgazi İlçesinde sebze üretimi yapan çiftçilerin birçoğu fide üretimini kendi imkanlarıyla yapmaktadırlar, diğer bir kısmı ise Antalya bölgesinden hazır fide satın alarak üretim yapmaktadırlar. Kendi imkânlarıyla fide üretimi yapan çiftçiler hastalık, zararlı, sera ve toprak sıcaklığı, fide yetiştirme ortamının hazırlanması, havalandırma ve sera tesisi ile çimlendirme hataları gibi problemler göz önüne alındığında yetiştirdikleri fidenin birim fiyatları hazır satın alınan fidelerin fiyatından yüksek olmaktadır. Antalya dan alınan 1 adet domates ortalama 0,26 TL dir. Çiftçinin Kendisinin yetiştirdiği fide 0,3 TL'yi bulmaktadır.

Sebze yetiştiriciliğinde birinci derecede önemli ve maliyeti yüksek bir girdi olan fidenin kontrollü koşullarda sağlıklı ve düşük maliyette yetiştirilmesi ve buna bağlı olarak üreticinin gelir seviyesinin artırılması amaçlanmıştır.

Makinelerle tohum ekimi yapılan, sulama, ilaçlama, havalandırma ve ısıtmanın bilgisayar kontrolünde yapıldığı seralarda seri üretimin sağlanması, fide üretim merkezinin ilçede olması, aracı ve nakliyecileri aradan çıkarması, İlçede kurulacak modern tesiste fide üretimini oldukça cazip kılmaktadır.

Proje bütçesi İl Özel İdaresinden ayrılan kaynakla Mihalgazi İlçesi ve köylerine fide üretimini sağlayacak olan 3554 m²'lik Kapalı Sera Alanına sahiptir. Maliyeti 796.000,00 TL+KDV olup, fide kapasitesi 1.760.000 adettir. Haziran 2008 tarihinde hizmete girmiştir.

8.1.3. Mihalıççık Kiraz Paketleme ve Soğuk Hava Deposu :

İlimiz Mihalıççık İlçesi ve köylerinde önemli derecede ekonomik değere sahip olan; başta kiraz olmak üzere, diğer meyve çeşitlerinde de ekiliş alanı artışına bağlı olarak üretimde artış olmaktadır. İlçe bazında yıllık 3000 ton kiraz, 900 ton da diğer meyve çeşitleri(elma, üzüm, badem, ceviz) üretilmektedir.

İyi tarım uygulamaları ve gıda güvenliği çerçevesinde üretilen taze yaş meyvelerin pazarlama öncesinde pazar değerinin artırılması amacıyla ayrı ayrı depolanıp muhafaza edilmesi açısından soğuk havası deposu yaptırılması, ayrıca meyvelerin tasnif sınıflandırılmasının yapılması hususunda ise soğutma, boylama, paketleme ve ambalajlama tesisi için makine ve donatımı alımı yapılacaktır.

İşletme kapalı alanı 1.500 m² soğuk hava tesisi 340 m² idari binadan ibarettir. Soğuk hava deposunun kapasitesi 1000 ton/yıl, kiraz tasnif ve paketleme tesisinin kapasitesi ise 4 ton/saattir. Hizmete girişi Ocak 2009 tarihindedir.

8.1.4. Beylikova Organize Hayvancılık Bölgesi :

Beylikova Tarıma Dayalı İhtisas Besi Organize Sanayi Bölgesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 29.08.2007 tarih ve 2007/61 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararı ile 143 hektar (1.430 dekar) ile ek programa alınmıştır.

KAPASİTE SİĞİR	OSB PARSEL SAYISI
50 BAŞ	23
100 BAŞ	33
200 BAŞ	32
500 BAŞ	4
TOPLAM 92 PARSELDE 12.850 BAŞ SİĞİR KAPASİTELİDİR	

Besi OSB altyapı çalışmalarının başlayabilmesi için ihale aşamasına gelinmiştir. Sekretarya çalışmaları İl Özel İdare İnşaat Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Proje tamamlandığında ilimizdeki toplam sığır varlığının ¼ ü sığır besisi bu bölgede yapılacaktır.

İl Özel İdare (%40), Beylikova Belediyesi(%20), Büyükşehir Belediyesi((%20) ve Ticaret Odası (% 10) hissedardır.

8.1.5. Yeşil Sakarya Yaş Sebze ve Meyve Üreticileri Birliği Sebze Paketleme ve Soğuk Hava Deposu Tesisi :

Bölgede yetişen yaş sebze ve meyvelerin temizlenmesi, boylanması, paketlenmesi işlemleri yapılacak olup ürünler piyasa durumuna göre soğuk hava deposunda saklanacak ve istenildiğinde piyasaya sürülecektir. Ayrıca soğuk hava depolarında saklanabilecek diğer ürünlerinde(bölgemizde yetişmeyen kivi gibi) saklanıp pazarlanmasına olanak sağlanacaktır. Paketleme ve boylama ile standart yakalanıp sadece Pazar ve hallere değil lüks marketler de dahil olmak üzere istenen ebatlarda ürün verilebilecektir.

Tesiste 1 adet elektronik boylama ünitesi, 3 adet 500'er metreküplük soğuk oda, 2adet yıkama havuzu, 1 adet ambalajlama ünitesi, elektronik kantar, 1 adet elektrikli forklift ve idari kısım bulunmaktadır. Projeye Ek olarak yükleme rampasına üst gölgelik yapılmıştır.

Yeşil Sakarya Üreticiler Birliği Sarıcakaya, Mihalgazi İlçe ve Köyleri, Tepebaşı ilçesi ve Sakintepe Mahallesinde üretim yapmakta ve ikamet etmekte olan 287 üyesi bulunan 25.000 dekar arazide üretim yapmaktadır. Başlıca ürünler Nisan ayından itibaren Ispanak, Marul çeşitleri, Taze soğan, Maydanoz, Tere, Roka, Dereotu, Nane, kekik, reyhan, Pırasa, Lahana Çeşitleri, Karnabahar, Brokoli, Turp, Semizotu, Taze Sarımsak, vb gibi yaprağı yenen sebzeler yanında: Domates, Biber Çeşitleri, Kabak, Patlıcan, Salata gibi meyvesi yenen sebzeler yetiştirilmektedir. Kayısı, dut, nar, zerdali, incir gibi meyvelerde yetiştirilmektedir.

28 Ağustos 2009 tarihinde hizmete giren tesisin toplam maliyeti 1.580.233,55 TL dir.

8.1.6. İl Kontrol Laboratuvarı Hizmet Binası Yapımı :

Gıda kontrol hizmetlerinde ilimizin ihtiyacı olan laboratuvarın yapımına 28 Şubat 2009 ve 1 Ekim 2009 tarihinde teslim alınarak hizmete girmiştir. Toplam maliyeti 694.209,16 TL dir.

8.2. BEBKA KAYNAKLI PROJELER:

8.2.1. Hizmet ve İletişimin Arttırılması Projesi:

Tüm personelde farkındalık ve iş verimliliği artışı sağlamak üzere ilimiz Sivrihisar ilçesi Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğünde çalışan 30 personeline eğitim verilmesi amacıyla BEBKA tarafından %100 hibe olarak 8.500 TL kaynak aktarılmış ve 07 Ocak 2013 tarihinde eğitim toplantısı düzenlenmiştir.

8.2.2. Her Fidan Bir İmkân Projesi:

İlimiz Çifteler ilçesinde BEBKA vasıtasıyla 91.590 TL kaynak ile yaratılarak Sait Halim Paşa ve Doğanay köylerinde 13 dekar alanda 600 badem fidanı bahçe tesisi gerçekleştirilmiştir. Bu projeye bağlı olarak Çifteler ilçesi belediye sınırları içinde kalan Devlet Hastanesi bahçesinin 13 dekarlık bölümüne örnek BEBKA Fidanlığı kurularak, yeni rekreasyon alanı oluşturulmuştur.

8.3. İL MÜDÜRLÜĞÜ PROJELERİ:

8.3.1. HAYVANCILIK PROJELERİ

1. Alpu Anadolu Merinos Irkı Koyunculuk Projesi
2. Beylikova Damızlık Koç Dağıtım Projesi
3. Çifteler Eminekin Köyü Süt Sığırcılığı Projesi
4. Mihaliççık Arıcılık Projesi
5. Odunpazarı Karapazar Köyü Damızlık Sığır Projesi
6. Sarıcakaya Merinos Irkı Koyunculuk Projesi
7. Tepebaşı Koyun ve Keçilerde Verimliliği Arttırma Projesi

8.3.2. BİTKİSEL ÜRETİM PROJELERİ

1. Alpu Yarı Bodur Elma Yetiştiriciliği Projesi
2. Beylikova Akköprü Yapay Çayır Mera Projesi
3. Merkez Köyler Süt Soğutma Grubu Bina İnşaatı Projesi
4. Mihalgazi Aşılı Asma Telli Terbiye Uygulama Projesi
5. Mihalgazi Karaoğlan Yarı Bodur Armut Bahçesi Projesi
6. Mihalgazi Örtü altı Sebze Yetiştiriciliği (Sera) Projesi
7. Mihaliççık Aspir Çeşit Demonstrasyonu Projesi
8. Mihaliççık Buğday Çeşit Demonstrasyonu Projesi
9. Mihaliççık Kuru Fasulye Çeşit Demonstrasyonu Projesi
10. Mihaliççık Meyve Paketleme ve Muhafaza Deposu Projesi
11. Mihaliççık Nohut Çeşit Demonstrasyonu Projesi
12. Odunpazarı Avdan Korunga Yetiştiriciliği Projesi
13. Odunpazarı Yörükkaracaören Korunga Yet. Projesi
14. Odunpazarı Yörükkaracaören Macar Fiği Yet. Projesi
15. Odunpazarı Yörük kırka Hayvan Pancarı Yet. Projesi
16. Odunpazarı Yukarılıca Ceviz Yetiştiriciliği Projesi
17. Odunpazarı Yukarılıca Yarı Bodur Elma Ye. Projesi
18. Sarıcakaya Örtü altı Sebze Yetiştiriciliği (Sera) Projesi
19. Seyitgazi Domates Yetiştiriciliği Projesi
20. Sivrihisar Buğdayda Verim ve Protein Arttırma Projesi
21. Günyüzü Kayakent Arazi Dağıtım Projesi
22. Tepebaşı Frigo Çilek yetiştiriciliği Projesi
23. Tepebaşı Çukurhisar Biber Yetiştiriciliği Projesi
24. Tepebaşı Keskin Biber Yetiştiriciliği Projesi
25. Tepebaşı Keskin Çörekotu Yetiştiriciliği Projesi
26. Tepebaşı Satılmışoğlu Mahallesi Nohut Yetiştiriciliği Projesi

GIDA TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ 2013 YILI YATIRIM PROJELERİ

İŞİN ADI	YATIRIM	BAŞLAMA TARİHİ	BİTİŞ TARİHİ	PROJE BEDELİ	PROJE DURUMU
BİTKİ SAĞLIĞI VE UYGULAMALARI KONTROLÜ	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	129.000 TL	DEVAM
BİTKİSEL ÜRETİMİ GELİŞTİRME PROJESİ	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	62.000 TL	DEVAM
ÇAYIR MERA İSLAH VE AMENAJMANI PROJESİ	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	148.000 TL	DEVAM
GIDA DENETİM HİZMETLERİ PROJESİ	GIDA	01.01.2013	31.12.2013	25.000 TL	DEVAM
HAYVAN HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE PRJ.	HAYVANCILIK	01.01.2013	31.12.2013	257.000 TL	DEVAM
HAYVANCILIĞI GELİŞTİRME PROJESİ	HAYVANCILIK	01.01.2013	31.12.2013	68.000 TL	DEVAM
KONTROL HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ PRJ.	HAYVANCILIK	01.01.2013	31.12.2013	5.000 TL	DEVAM
SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME PROJESİ	HAYVANCILIK	01.01.2013	31.12.2013	6.000 TL	DEVAM
TARIMSAL YAYIM HİZMETLERİNİN DESTEKLENMESİ PRJ.	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	25.500 TL	DEVAM
KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PR.	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	9.500 TL	DEVAM
NİTRAT DİREKTİFİNİN UYGULANMASI PRJ.	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	14.680 TL	DEVAM
TÜRKİYE TARIM HAV. ÜR. VE DES. MOD. GEL. PRJ.	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	1.111 TL	DEVAM
BİTKİSEL ÜRETİM KOOPERATİFLERİNİN DES. PRJ.	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	8.000 TL	DEVAM
HAYVANCILIK KOOPERATİFLERİNİN DES. PRJ.	HAYVANCILIK	01.01.2013	31.12.2013	6.500 TL	DEVAM
ARAZİ DAĞITIM PROJESİ	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	32.000 TL	DEVAM
ARAZİ TOPLULAŞTIRILMASI VE TİGH PROJESİ	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	45.000 TL	DEVAM
ZİRAİ ALET MAKİNE VE YAYIM MALZEMELERİ ALIMI PRJ.	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	25.000 TL	DEVAM
KKYDP YATIRIM HİBE PROJESİ	TARIM	01.01.2013	31.12.2013	3.161.555 TL	DEVAM

9.1. KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI:

9.1.1. KOOPERATİFÇİLİK FAALİYETLERİ:

9.1.1.1. TEŞKİLATLANMA HİZMETLERİ:

Müdürlüğümüz 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ile Tarımsal Amaçlı (Sulama-Kalkınma-Su Ürünleri-Pancar Ekicileri) kooperatiflerinin kuruluş, ana sözleşme değişikliği, genel kurul, proje konusu verme, kredilendirme ve denetim konularında görev almaktadır. İlimizde, 190adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif olup, 1 adet merkezi Eskişehir’de olmak üzere Eskişehir-Bilecik -Kütahya adı altında Sulama Kooperatifleri Bölge Birliği mevcuttur. Bölge Birliğine üye olan kooperatif sayısı da 75 ‘dir. 1 adette Eskişehir Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği mevcuttur. Bölge birliğine üye olan kooperatif sayısı 48 dir. Ayrıca 5996 sayılı Islah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri Kanununa göre Eskişehir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Arı ve Ana Arı Yetiştirici Birliği, Eskişehir İli Damızlık Koyun-Keçi Yetiştirici Birliği kurulmuştur.

5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre de Eskişehir Sivrihisar, Alpu, İnönü ve Beylikova İlçelerinde Süt Üreticileri Birliği, Eskişehir Merkez İlçede ve Seyitgazi İlçesinde Soğan Üreticileri Birliği, Çifteler İlçesinde Patates Üreticileri Birliği ve Eskişehir Tepebaşı - Odunpazarı İlçesi Bal Üreticileri Birliği, Merkezde Kırmızı Et Üreticileri Birliği kurulmuştur.

İlimizde faaliyette bulunan Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin çeşit ve ortak sayısı aşağıya çıkarılmıştır.

KOOPERATİFİN TÜRÜ	SAYISI	ORTAK SAYISI
Pancar Ekicileri	1	82.732
Sulama	111	8.337
Tarımsal Kalkınma	72	8.054
Su ürünleri	6	118
TOPLAM	190	99.221

BİRLİK ADI	ORTAK SAYISI	FAALİYET KONUSU
Eskişehir-Bilecik-Kütahya Sulama Kooperatifler Birliği	75	Sulama
Eskişehir Hayvancılık Kooperatifler Bölge Birliği	48	Hayvancılık

5996 Sayılı Kanununa göre Kurulan Islah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri:

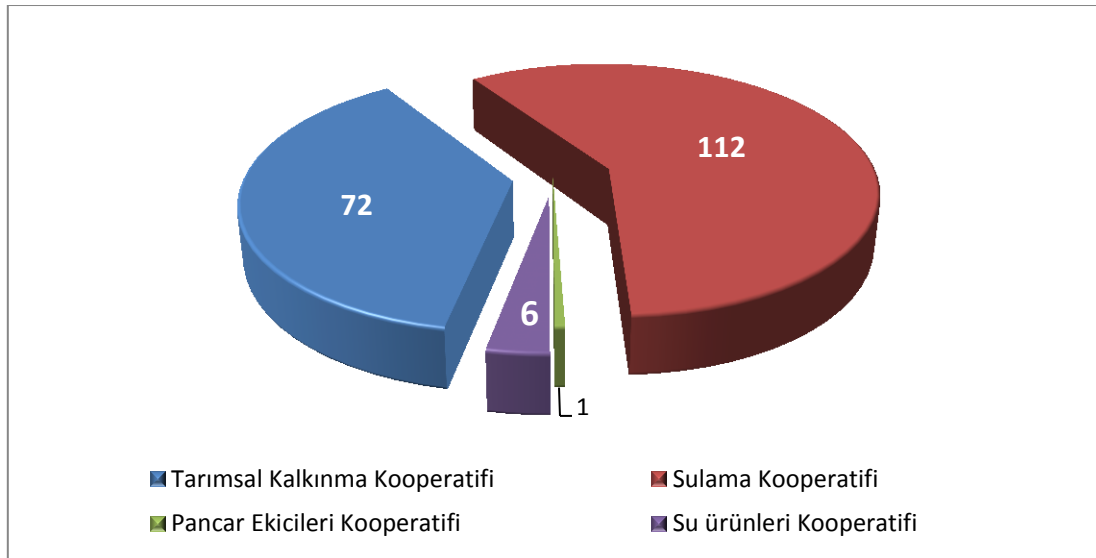
BİRLİK ADI	ÜYE SAYISI
Eskişehir Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	1.086
Arı ve Ana Arı Yetiştirici Birliği	252
Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği	163
TOPLAM	1.501

5200 Sayılı Kanununa göre Kurulan Tarımsal Üretici Birlikleri:

BİRLİK ADI	SAYISI	ÜYE SAYISI
Süt Üreticileri Birliği	5	1572
Soğan Üreticileri Birliği	2	19
Kırmızı Et Üreticileri Birliği	1	33
Patates Üreticileri Birliği	1	91
Bal Üreticileri Birliği	1	24
TOPLAM	10	1.160

9.1.1.2. KOOPERATİFLERİN 2013 YILI İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI :

İLÇESİ	Tarımsal Kalkınma (Adet)	Tarımsal Kalkınma (Ortak sayısı)	Sulama Kooperatifi (adet)	Sulama Koop. (Ortak Sayısı)	Pancar ekicileri (Adet)	Pancar Ekicileri (Ortak Sayısı)	Su ürünleri (Adet)	Su Ürünleri (Ortak Sayısı)
Merkez	12	1.054	19	1.634	1	82.732	-	-
Alpu	8	1.051	12	1.402	-	-	-	-
Beylikova	6	823	12	654	-	-	-	-
Çifteler	5	342	4	199	-	-	-	-
Han	1	214	-	-	-	-	-	-
İnönü	2	151	1	51	-	-	1	30
Günyüzü	5	601	8	852	-	-	-	-
Mahmudiye	2	144	10	463	-	-	-	-
Mihalıççık	12	1.299	8	734	-	-	3	39
Mihalgazi	1	120	1	527	-	-	-	-
Sarıcakaya	2	343	-	-	-	-	-	-
Seyitgazi	8	849	11	523	-	-	2	49
Sivrihisar	8	1.063	26	1.315	-	-	-	-
TOPLAM	72	8.054	112	8.354	1	82.732	6	118

9.1.1.3. KOOPERATİF TEKNİK HİZMETLERİ:

İlimizde mevcut Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerden, bugüne kadar 32 kooperatif Yatırım Bütçe ve kırsal Alanda Sosyal destek projesi kapsamında, proje konusu olarak 2 kooperatif projesini tamamlayıp proje konusu iptal edilmiş,2 kooperatif proje kapsamında geri ödemesini tamamlamış geri kalan 28 adet kooperatif projesini tamamlayarak işletmeye geçmiştir.

9.1.1.3.1. Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi Kapsamında İşletmeye Geçen ve Devam eden Kooperatifler

Sıra No	İlçe adı	Proje uygulayan Kooperatif	Proje Miktarı	Proje Konusu
1	Sivrihisar	Yenidoğan Köyü T.K.K.	50x2 100 baş	Süt sığırcılığı
2	Günyüzü	Ayvalı Köyü T.K.K.	50x25+1 1250 baş	Koyunculuk
3	Beylikova	Yeniyurt-Emircik-Yalınlı T.K.K.	100x2 200 baş	Süt sığırcılığı
4	Sarıcakaya	Merkez T.K.K.	71 Aile x 500m2	Plastik sera Proj.
5	Mihalgazi	Merkez T.K.K.	116 Aile x 500m2	Plastik sera Proj.
6	Alpu	Arıkaya Köyü T.K.K.	50x25 1250 baş	Koyunculuk
7	Sivrihisar	Nasrettin Hoca T.K.K.	50x25 1250 baş	Koyunculuk
8	İnönü	Oklubalı Köyü T.K.K.	62x2 124 baş	Süt sığırcılığı
9	Çifteler	Körhasan Köyü T.K.K.	100x2 200 baş	Süt sığırcılığı
10	Çifteler	Abbashalimpaşa Köyü T.K.K.	50x2 100 baş	Süt sığırcılığı
11	Sarıcakaya	Düzköy Köyü T.K.K.	50x2 100 baş	Süt sığırcılığı
12	Çifteler	Saithalimpaşa Köyü T.K.K.	62x2 124 baş	Süt sığırcılığı
13	Beylikova	Doğray Köyü T.K.K.	52x2 104 baş	Süt sığırcılığı
14	Beylikova	Gökçeayva Köyü T.K.K.	50x2 100 baş	Süt sığırcılığı
15	Seyitgazi	Cevizli Köyü T.K.K.	51x2 102 baş	Süt sığırcılığı
16	Seyitgazi	Kümbet Köyü T.K.K.	54x2 108 baş	Süt sığırcılığı
17	Mihalıççık	Kayı Köyü T.K.K.	33x4 132 baş	Süt sığırcılığı
18	Mihalıççık	Güce Köyü T.K.K.	30x4 120 baş	Süt sığırcılığı
19	Çifteler	Eminekin Köyü T.K.K.	50x4 200 baş	Süt sığırcılığı

9.1.1.3.2. 2011 Yılı Yatırım Programına Alınan ve 2013 yılında devam eden Kooperatifler :

Merkez Odunpazarı İlçesi Karapazar T.K.K (30 X 6)180 baş Damızlık Sığır Yetiştiriciliği projesi kapsamında 2013 yılında işletme binası ve yeni ahır ile tadilatlar tamamlanmış olup, sabit yatırımlar için tahsis edilen 427.083,00 TL kredinin 249.058 TL kullanılmış, eksikliklerin öngörülen sürede tamamlanması halinde kredinin geri kalan kısmı olan 178.025 TL ödenek ödenerek canlı demirbaş ihalesine çıkılacaktır.

9.1.1.3.3. 2013 Yılı Yatırım Programına Teklif Edilen Kooperatifler :

Bakanlığımızın talimatı üzerine hiçbir kooperatif yatırım programına teklif edilmemiştir.

9.1.1.3.4. Yatırım Bütçesinden Proje Uygulayan ve Tamamlanarak Bitiren Kooperatifler :

- 1- Mihallıççık S.S. Sazak Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi 200 Baş Süt Sığırcılığı Projesi
- 2- Sivrihisar S.S.Hamamkarahisar Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi 200 Baş Süt Sığırcılığı Projesi
- 3- Alpu S.S.Bahçecik Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi 200 Baş Sığırcılığı Süt Sığırcılığı Projesi
- 4- Seyitgazi S.S.Bardakçı Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi 200 Baş Süt Sığırcılığı Projesi

9.1.1.3.5. Yatırım Bütçesi Kapsamında İşletmeye Geçen ve 2. Proje Alan Kooperatifler :

- 1- Mihallıççık – Yunusemre Beldesi Tar.Kalk.Koop.
  1. proje: 2550 Ton/Yıl Yem. Kırma ünitesi projesi
  2. proje: 180 baş (30x 6) süt sığırcılığı yetiştiriciliği projesi

Not: Projeler devam etmektedir.
- 2- Mihallıççık - Sazak Köyü Tar.Kalk.Koop.
  1. proje: Kooperatif mülkiyetinde biçerdöver alımı projesi (Tamamlandı)
  2. proje: 200 Baş Süt Sığırcılığı Projesi (Tamamlandı)

9.1.1.3.6. Yatırım Bütçesi Kapsamında Proje Uygulaması Devam Eden Kooperatifler :

SN	İlçe adı	Proje uygulayan Kooperatif	Proje Miktarı	Proje Konusu
1	Han	Merkez Tar.Kalk.Koop	100X2 200 baş	Süt sığırcılığı
2	Günyüzü	Gümüşkonak Tarımsal Kalk.Koop	100X2 200 baş	Süt sığırcılığı
3	Seyitgazi	Bardakçı Tarımsal Kalk.Koop	100X2 200 baş	Süt sığırcılığı
4	Sivrihisar	Aşağıkepen Köyü Tar.Kalk.Koop	100X2 200 baş	Süt sığırcılığı
5	Sivrihisar	İğdecik Tar.Kalk.Koop.	100X2 200 baş	Süt sığırcılığı
6	Alpu	Bozan Tar.Kalk.Koop.	100X2 200baş	Süt sığırcılığı
7	Alpu	Merkez Tar.Kalk.Koop.	50X4 200 baş	Damızlık Sığır
8	Merkez	Yakakayı Köyü Tar.Kalk.Koop.	300 baş (özel)	Damızlık Sığır
9	Günyüzü	Merkez Tar.Kalk.Koop.	50X6 300 baş	Damızlık Sığır
10	Mihallıççık	Yunusemre Köyü Tar.Kalk.Koop.	30X6 180 baş	Damızlık Sığır
11	Sivrihisar	Hamamkarahisar K. Tar. Kal. Koop.	100X2 200 baş	Süt Sığırcılığı
12	Alpu	Bahçecik Tar. Kal. Koop.	100X2 200 baş	Süt Sığırcılığı

9.1.1.3.7. 2013 Yılında Kurulan Kooperatifler:

2013 yılı içerisinde Odunpazarı İlçesine bağlı Yörükkaracaören köyünde Sulama kooperatifi kuruluşu talep edilmiş kuruluş çalışması devam etmektedir.

9.1.2. EĞİTİM HİZMETLERİ:

İlimizde Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere, genel kooperatifçilik, kooperatif yöneticileri eğitimi, ortaklar mülkiyetinde hayvancılık projeleri ve kredi kullanan kooperatiflerde kadın çiftçilerin eğitimleri konusunda seminerler tertip edilmiştir.

EĞİTİMİN KONUSU	KATILAN KOOP. ÜYESİ
Kooperatif Yöneticilerinin Eğitimi	20
Genel Kooperatifçilik Eğitimi	842
Hayvancılık Projesi	456
Kadın Çiftçilerin Eğitimi	178
TOPLAM	1.496

9.1.3. DENETİM HİZMETLERİ:**9.1.3.1. 2011- 2012 ve 2013 yıllarında yapılan denetim çalışmaları :**

- 1) 2012 yılı içerisinde Sivrihisar İlçesine Bağlı Koçaş Köyünde faaliyet gösteren S.S. Koçaş Köyü Sulama Kooperatifi, Doğançayır Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, Eskişehir Arı Yetiştiriciliği Birliği, Sivrihisar Aşağıkepen Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve Saithalimpaşa Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi hakkında ihbara bağlı olarak Müdürlüğümüzün talebi üzerine Bakanlığımız Kontrolörlerince denetim ve inceleme yapılmıştır.
- 2) Ayrıca yine Bakanlığımız kontrolörlerince Bakanlığımız Yatırım programından desteklenen Odunpazarı İlçesi Karapazar Köyü Tarımsal Kalkınma kooperatifi ve Günyüzü İlçe Merkezi, Doğray, Mercan, Kavacık ve Yazır Köyleri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi yatırım kredisine bağlı olarak Bakanlığımız Kontrolörlerince denetimleri yapılmıştır.
- 3) Transfer Programından İşletme kredisi kullanılan Sarıcakaya İlçesi Düzköy Köyü ile Seyitgazi ilçesi Kümbet Köyü Tarımsal Kalkınma kooperatifinin denetimi Bakanlığımızın programı gereğince Kontrolörler Başkanlığı Kontrolörlerince denetimi gerçekleştirilmiştir.
- 4) 2013 yılında şikayete bağlı olarak, Müdürlüğümüzün teklifi üzerine Alpu İlçesi Ağaçhisar Köyünde faaliyet gösteren S.S.Ağaçhisar Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi hakkında Bakanlığımız Baş kontrolörleri tarafından denetim yapılmış, ayrıca Beylikova Cumhuriyet Başsavcılığınca Alpu İlçesi Fevziye Köyünde faaliyet gösteren S.S.Fevziye Köyü Sulama Kooperatifi hakkında Bakanlığımızın talimatı üzerine denetim yapılmıştır.
- 5) Günyüzü İlçesi Gümüşkonak Beldesi Sulama kooperatifi ile ilgili olarak yapılan bir şikayete bağlı olarak Müdürlüğümüzce öninceleme yapılarak bakanlığımızdan denetim talep edilmiştir.
- 6) Bakanlığımız rehberlik ve teftiş kurulunca Eskişehir Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliğinin denetimi yapılmıştır.
- 7) Beylikova ilçesine bağlı S.S. Süleymaniye Sulama kooperatifi ve Sivrihisar ilçesi Sığırcık köyü sulama kooperatifi savcılık talebi ile, Alpu-Bahçecik Sulama kooperatifinin İl Müdürlüğünün talebi ile,Kümbet ve Yunusemre Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri işletme kredisi ile ilgili Bakanlığımız kontrolörleri tarafından denetimi yapılmıştır.
- 8) S.S Türkmentokat Sulama Kooperatifinin ön incelemesi yapılmış olup, Bakanlıktan denetim istenmiştir.
- 9) S.S Gümüşkonak Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Müdürlüğümüzce incelenmiş, denetimi istenmemiştir.
- 10) S.S Kuzuören Sulama Kooperatifi Müdürlüğümüzce incelenmiş, denetimi istenmemiştir.

11) Bimer aracılığı ile S.S Sığırcık Sulama Kooperatifi hakkında yapılan şikâyet dilekçesi sonuçlandırılmıştır.

9.1.4. ORTAKLAR MÜLKİYETİNDE PROJE UYGULAYAN KOOPERATİFLER :

S. NO	T.K. KOOPERATİFİN ADI	PROJE KONUSU
1	Sivrihisar - H.Karahisar	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ.
2	Mihaliççık-Sazak	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
3	Han - Merkez	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
4	Alpu - Bahçecik	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
5	Günyüzü-Gümüşkonak	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
6	Seyitgazi-Bardakçı	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
7	Günyüzü-Ayvalı	Ort.Mülk.1250 Baş koy.
8	Sivrihisar -Yenidoğan	Ort.Mülk.100 Baş Süt Sığ
9	Beylikova-Yeniyurt	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
10	Sivrihisar-Aşağıkepen	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
11	Mihalgazi Merkez	Ort.Mülk.116x500m2 ser.
12	Sarıcakaya Merkez	Ort.Mülk.71x500m2 ser.
13	Alpu -Bozan	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
14	Sivrihisar- İğdecik	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
15	İnönü - Oklubalı	Ort.Mülk.124 Baş Süt Sığ
16	Sivrihisar-Nasrettinhoca	Ort.Mülk.1250 Baş koyun
17	Alpu - Arıkaya	Ort.Mülk.1250 Baş Koyun
18	Çifteler-Abbaspaşa	Ort.Mülk.100 Baş Süt Sığ
19	Çifteler -Körhasan	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
20	Alpu Merkez	Ort.Mülk.200 Baş Süt Sığ
21	Sarıcakaya-Düzköy	Ort.Mülk.100 Baş Süt Sığ
22	Beylikova -Doğray	Ort.Mülk.128 Baş Süt Sığ
23	Beylikova-Gökçeayva	Ort.Mülk.100 Baş Süt Sığ
24	Çifteler-Saithalimpaşa	Ort.Mülk.104 Baş Süt Sığ
25	Seyitgazi-Cevizli	Ort.Mülk.102 Baş Süt Sığ
26	Seyitgazi-Kümbet	Ort.Mülk.100 Baş Süt Sığ
27	Yakakayı (Özel)	Koop.Mülk.300 Baş Dam.Sığ
28	Mihaliççık-Yunusemre	Ort.Mülk.180 Baş Süt Sığ
29	Mihaliççık-Kayı Köyü	Ort.Mülk 132 baş Süt Sığır.
30	Günyüzü-Merkez	Ort.Mülk.300 baş Dam.Sığ.
31	Mihaliççık-Güce	Ort.Mülk.120 baş Dam.Sığ
32	Çifteler- Eminekin	Ort.Mülk.144 baş Dam.Sığ
33	Odunpazarı-karapazar	Ort.Mülk.180 Baş Süt Sığ

9.1.5. ESKİŞEHİR İLİ 2001-2012 YILLARI ARASINDA ORTAKLAR MÜLKİYETİNDE SÜT SİĞİRCİLİĞİ, KOYUN YETİŞTİRİCİLİĞİ, SERACILIK PROJESİ UYGULAYAN KOOPERATİFLERE KULLANDIRILAN KREDİ CETVELİ

S.N	Kooperatifin Adı	Proje Konusu	Progr.	Yatırım	K.A. S.D.P.	Tahsis Edilen Kredinin Kaynağı		Tenkis Edilen Kredi (TL)	Kullandırılan Kredi (TL)
						Progr.Yılı	Miktarı (TL)		
1	Sivrihisar - H.Karainişar T.K.K	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	1996	68.366,00					
2	Mihalıççık - Sazak T.K.Koop.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	1998	64.213,00					Proje kon. ip[ia]
3	Han Merkez tar Kalk.koop.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	1999	144.044,00			20.000,00	4.612,30	Proje kon. ip[ia]
4	Alpu - Bahçeçik Tar.Kalk.Koop.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2001	261.041,00					Blitti
5	Günyüzü - Gümüşkonak Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2001	283.391,00			85.000,00		Blitti
6	Seyitgazi - Bardakçı Tar.Kalk.K	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2001	266.741,00			266.741,00	26.333,60	240.407,40
7	Günyüzü - Ayrıllı Tar.Kalk.Koop.	Ort.Mülk. 1250 Baş Koy.	2004	627.961,00			20.000,00		647.961,00
8	Sivrihisar - Yenidoğan Tar. Kalk.	Ort.Mülk. 100 Baş Süt Siğ.	2004	342.400,00			20.000,00		362.400,00
9	Beylikova - Yeniyurt Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2004	573.530,00			30.000,00		603.530,00
10	Sivrihisar - Aşağıtepen Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2004	652.703,00			100.000,00		752.703,00
11	Mihalıççık Merkez Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 116x500 M2 Ser.	2005	971.631,00					971.631,00
12	Sarıcakaya Merkez Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 71x500 M2 Ser.	2005	804.881,00				133.250,00	671.631,00
13	Alpu - Bozan Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2005	677.053,00			70.000,00		747.053,00
14	Sivrihisar - İğdeci Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2005	688.253,00			40.000,00		728.253,00
15	İnönü - Oklubalı Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 124 Baş Süt Siğ.	2005	527.902,00			30.000,00		557.902,00
16	Nasrettinoca Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 1250 Baş Koy.	2005	552.400,00					552.400,00
17	Alpu - Arıkaya Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 1250 Baş Koy.	2005	559.900,00					559.900,00
18	Çifteler - Abbaspaşa Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 100 Baş Süt Siğ.	2006	392.282,00					392.282,00
19	Çifteler - Körtühan Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2006	843.530,00					843.530,00
20	Alpu Merkez Tar.Kalk.Koop.	Ort.Mülk. 200 Baş Süt Siğ.	2006	786.530,00					786.530,00
21	Sarıcakaya - Düzköy Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 100 Baş Süt Siğ.	2007	453.989,00			65.000,00		518.989,00
22	Beylikova - Doğru Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 128 Baş Süt Siğ.	2008	641.140,00				6.000,00	635.140,00
23	Beylikova - Göktepe Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 100 Baş Süt Siğ.	2008	534.780,00				115.780,00	419.000,00
24	Çifteler - Sait Halim Paşa T.K.K	Ort.Mülk. 104 Baş Süt Siğ.	2008	525.196,00					525.196,00
25	Seyitgazi - Cevizli Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 102 Baş Süt Siğ.	2009	578.930,00				50.770,00	528.160,00
26	Seyitgazi Kumbet Tar.Kalk.	Ort.Mülk. 100 Baş Süt Siğ.	2009	570.280,00			30.000,00		540.280,00
27	Yakakaya Tar.Kalk.Koop. (Ozel)	Koop.M.300 Baş D.Siğ.Y.	2010	3.470.000,00			60.000,00		3.530.000,00
28	Mihalıççık - Yunus Emre T.K.K	Ort.Mülk. 180 Baş Süt Siğ.	2010	1.406.709,00					1.406.709,00
29	Günyüzü - Merkez T.K.K	Ort.Mülk. 300 Baş D. Siğ.	2010	2.602.808,00				120.528,00	2.482.280,00
30	Mihalıççık - Kayı T.K.Koop.	Ort.Mülk. 132 Baş (33x4) Süt Siğ.	2011	1.060.715,00				114.255,28	946.459,72
31	Mihalıççık - Güce T.K.Koop.	Ort.Mülk. 120 Baş (30x4) Süt Siğ	2011	342.035,00				24.100,00	317.935,00
32	Çifteler - Eminekin Tar.Kalk.Koop	Ort.Mülk. 144 baş (36x4) Süt Siğ.	2012	364.795,00					364.795,00
33	Odunpazarı - Karapazar T.K.K	Ort.Mülk. 180 Baş Süt Siğ	2011	DEVAM EDİYOR					183.500,00
TOPLAM						11.276,277	570.000,00	1.270.990,78	22.334.843,22

9.1.6. TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFLERİNE DAĞITILAN SÜT NAKİL TANKLARI :

YILI	İLÇESİ	KÖYÜ	ADET	ÖZEL İDARE KATKISI (TL)
2002	Han	Merkez	1 adet, 5 tonluk süt soğutma tankı	-
2002	Seyitgazi	Bardaççı	1 adet 5 tonluk süt soğutma tankı	-
2005	Günyüzü	Gümüşkonak	1 adet, 3 tonluk araç üstü süt nakil tankı	5.000,00
2006	Sivrihisar	Gerenli	1 adet 5 tonluk süt soğutma tankı	30.000,00
2007	Merkez	Karapazar	1 adet ,5 tonluk süt soğutma tankı	35.400,00
2007	İnönü	Oklubalı	1 adet, 5 tonluk süt soğutma tankı	35.000,00
2007	Sivrihisar	Karkın	1 adet 5 tonluk süt soğutma tankı	35.400,00
2007	Seyitgazi	Cevizli	1 adet, 5 tonluk süt soğutma tankı	35.400,00
2007	Seyitgazi	Doğançayır	1 adet 5 tonluk süt soğutma tankı	35.400,00
2007	Alpu	Karakamış	1 adet ,5 tonluk süt soğutma tankı	35.400,00
2008	Günyüzü	Gümüşkonak	2 adet,2 tonluk izoleli araç üstü süt nakil tankı	9.000,00
2009	Sivrihisar Mihalıççık	Sığırcık	1 adet ,5 tonluk süt soğutma grubu	35,636,00
		YunusEmre	1 adet,5 tonluk süt soğutma grubu	35,636,00
2011	Seyitgazi Tepebaşı	Kümbet	1 adet , 5 tonluk süt soğutma grubu	38.000,00+KDV
		Avlamış	1 adet ,5 tonluk süt soğutma grubu	38.000,00+KDV

9.1.7. KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI:

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programına göre bireysel ve grup başvuruları şeklinde teklif edilecek ekonomik faaliyetlere yönelik proje konuları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

- Tarımsal ürünlerin depolanması, işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanmasına yönelik yatırım tesisleri,
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve paketlenmesine yönelik faaliyet gösteren tesislerin kapasite artırılması ve teknoloji yenilenmesine yönelik yatırımlar,
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve paketlenmesine yönelik faaliyet gösterecek yarım kalmış tesislerin tamamlanmasına yönelik yatırım projeleri başvuruları,

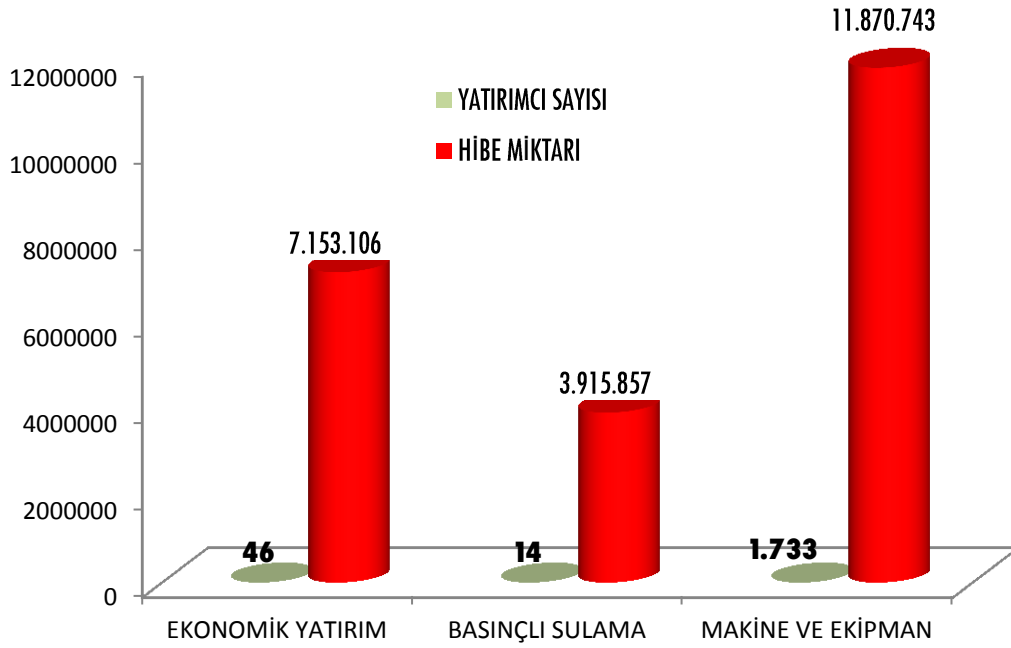
Program kapsamında, tarımsal ürünlerin üretimine yönelik bir hibe desteği verilmemekte, program üretilmiş bir ürünün üretim sonrası depolanması, işlenmesi, paketlenmesi ve ambalajlanmasına yönelik yatırım konularını kapsamaktadır.

Kırsal alandaki mevcut altyapı tesislerine yönelik yatırım tekliflerinde ise önceden yapılmış açık kanalların rehabilitasyonu ile mevcut kanalların yeraltına alınarak basınçlı sulama sistemine dönüştürülmesi olarak belirlenmiştir.

Ekonomik yatırım bireysel başvurularda en fazla 150.000 TL, grup başvurularında ise en fazla 600.000 TL'lik başvurulara %50 oranında hibe desteği verilmektedir.

İlimizde 2006-2013 yılları arasında gerçekleştirilen Kırsal Kalkınma Desteklemeleri icmalı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

2006-2013 YILLARI ARASI VERİLEN HİBE TOPLAMI		
YATIRIM KONUSU	YATIRIMCI SAYISI	HİBE MİKTARI
EKONOMİK YATIRIM	46	7.153.105,89
BASINÇLI SULAMA	14	3.915.857,18
MAKİNE VE EKİPMAN	1733	11.870.742,55
TOPLAM	1793	22.939.705,62

2013 YILINDA VERİLEN HİBE TUTARLARI TABLOSU

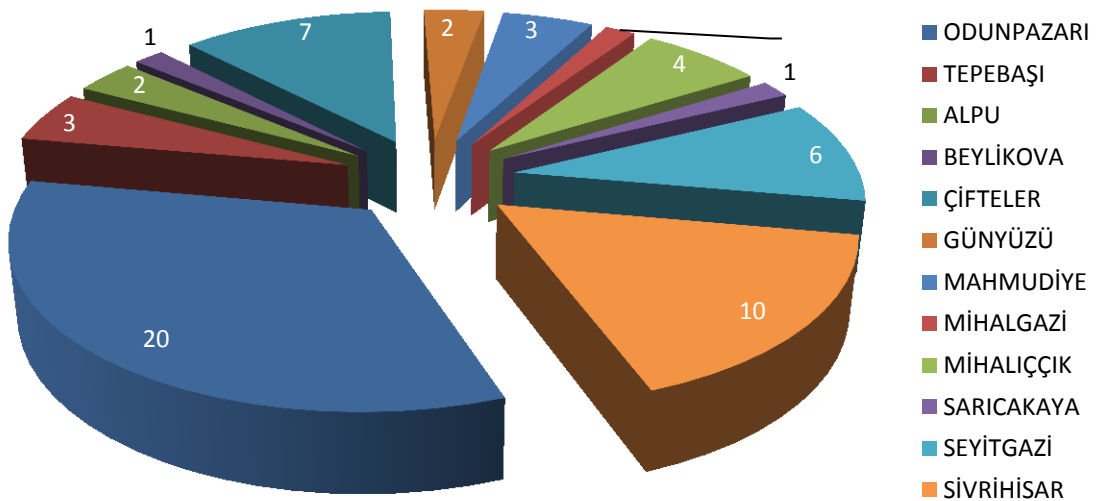
YATIRIM KONUSU	YATIRIMCI SAYISI	HİBE MİKTARI
EKONOMİK YATIRIM	4	941.347,29
BİREYSEL SULAMA	23	463.150,97
MAKİNE VE EKİPMAN	313	2.378.499,01
TOPLAM	340	3.782.997,27

9.1.7.1. KIRSAL KALKINMA EKONOMİK YATIRIM DESTEKLEMELERİ

TEBLİĞ	EKONOMİK YATIRIMLAR	BASINÇLI SULAMA YAT.	TOPLAM HİBE MİKTARI	YAT. SAYISI
2006/17	590.449,00	0	590.449,00	5
2006/17	1.108.943,23	602.871,15	1.711.814,38	16
2007/03	1.274.766,63	1.852.329,50	3.127.096,13	15
2008/19	786.632,81	352.269,36	1.138.902,17	5
2009/47	1.298.342,83	346.582,78	1.644.925,61	8
2011/09	1.152.624,10	761.804,39	1.914.428,49	7
2012/64	941.347,29	0,00	941.347,29	4
TOPLAM	7.153.105,89	3.915.857,18	11.068.963,07	60

9.1.7.1.1. EKONOMİK YATIRIM DESTEKLEMELERİNİN İLÇELERE DAĞILIMI

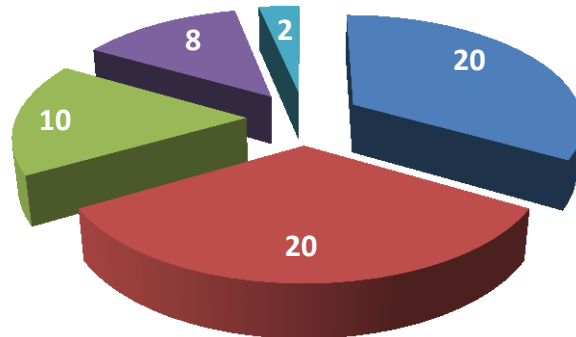
İLÇELER	TESİS SAYISI
ODUNPAZARI	20
TEPEBAŞI	3
ALPU	2
BEYLİKOVA	1
ÇİFTELER	7
GÜNYÜZÜ	2
HAN	0
İNÖNÜ	0
MAHMUDIYE	3
MİHALGAZİ	1
MİHALIÇÇIK	4
SARICAKAYA	1
SEYİTGAZİ	6
SİVRİHİSAR	10
TOPLAM:	60

TEBLİĞ	EKONOMİK YATIRIMLAR	YAT. SAYISI
2006/17	590.449,00	5
2006/17	1.108.943,23	13
2007/03	1.274.766,63	8
2008/19	786.632,81	4
2009/47	1.298.342,83	7
2011/09	1.152.624,10	5
2012/64	941.347,29	4
TOPLAM	7.153.105,89	46

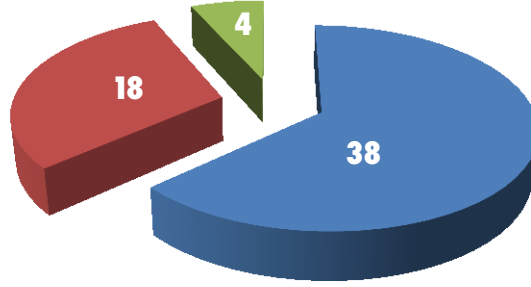
TEBLİĞ	BASINÇLI SULAMA YAT.	YAT. SAYISI
2006/17	0	0
2006/17	602.871,15	3
2007/03	1.852.329,50	7
2008/19	352.269,36	1
2009/47	346.582,78	1
2011/09	761.804,39	2
2012/64	0,00	
TOPLAM	3.915.857,18	14

SEKTÖR BAZINDA PROJE KONUSU	SAYISI	HİBE MİKTARI
Basınçlı Sulama (14 Tüzel-6 Gerçek)	20	4.025.675,76
Bitkisel Ürün İşlenmesi (9 çelik silo)	20	3.755.210,01
Çelik Silo	10	1.385.806,50
Hayvansal Ürün İşlenmesi	8	1.513.666,94
Soğuk Hava Deposu	2	388.603,86
EKONOMİK-SULAMA TOPLAM	60	11.068.963,07

- Basınçlı Sulama (14 Tüzel-6 Gerçek)
- Bitkisel Ürün İşlenmesi (9 çelik silo)
- Çelik Silo
- Hayvansal Ürün İşlenmesi
- Soğuk Hava Deposu

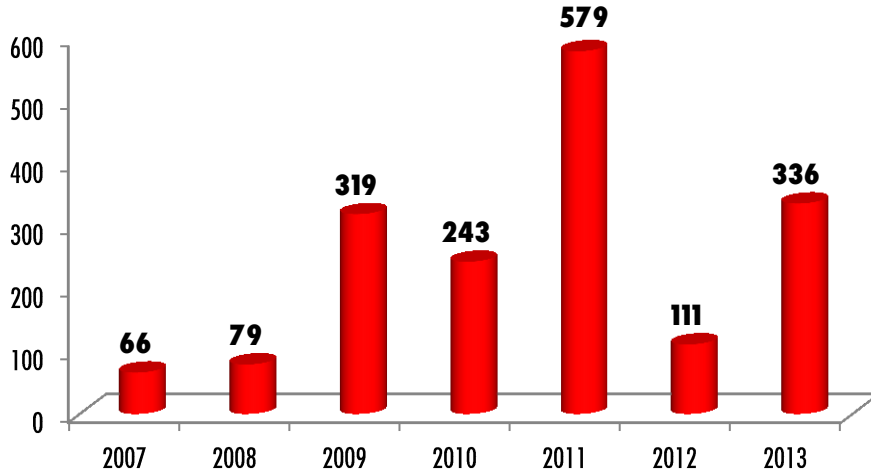
YATIRIMIN NİTELİĞİ	SAYISI	HİBE MİKTARI
YENİ TESİS	38	6.900.060,97
KAPASİTE ARTTIRIMI VE TEKNOLOJİ YENİLEME	18	3.297.044,81
TAMAMLAMA	4	871.857,29
TOPLAM	60	11.068.963,07

■ YENİ TESİS   ■ KAPASİTE ARTTIRIMI VE TEK. YENİLEME   ■ TAMAMLAMA

9.1.7.2.. KIRSAL KALKINMA DESTEKLEMELERİ KAPSAMINDA MAKİNE DESTEKLEMELERİ

TEBLİĞ	MAKİNE VE EKİPMAN	ÇİFTÇİ SAYISI	TOPLAM HİBE MİKTARI
2007/04	2007	66	1.211.970,49
2008/20	2008	79	600.988,84
2009/34	2009	319	2.058.144,48
2010/05	2010	243	1.008.664,56
2011/10	2011	579	3.318.515,37
2012/36-57	2012 (Sulama dahil)	111	830.808,83
2013/27-28	2013 (Sulama dahil)	336	2.841.649,98
	TOPLAM	1.733	11.870,742,55

■ MAKİNE EKİPMAN DESTEĞİNDEN YARARLANAN ÇİFTÇİ SAYISI

9.1.7.2. 1. KIRSAL KALKINMA MAKİNE DESTEKLEMELERİNİN İLÇELERE DAĞILIMI

ESKİŞEHİR İLÇELER	MAKİNE YATIRIMCI SAYISI	EKİPMAN HİBE MİKTARI
ODUNPAZARI	181	1.270.177,26
TEPEBAŞI	160	1.198.383,10
ALPU	165	1.302.272,16
BEYLİKOVA	63	505.415,41
ÇİFTELER	165	1.336.150,69
GÜNYÜZÜ	71	461.564,52
HAN	23	118.920,83
İNÖNÜ	84	377.439,53
MAHMUDIYE	149	1.122.122,78
MİHALGAZİ	28	124.816,81
MİHALIÇCIK	73	440.970,71
SARICAKAYA	20	139.394,22
SEYİTGAZİ	191	1.357.077,23
SİVRİHİSAR	360	2.116.037,30
TOPLAM	1.733	11.870.742,55

9.1.7.2. 2. 2007-2013 YILLARI ARASI HİBE KAPSAMINDA DAĞITILAN MAKİNELER

DAĞITILAN MAKİNELER	HİBEDEN YARARLANAN ÇİFTÇİ SAYISI (KİŞİ)	HİBE MİKTARI (TL)
MİBZER	705	2.809.523,99
PÜLVERİZATÖR	212	280.821,95
PANCAR SÖKÜM MAKİNESİ	175	2.681.266,50
BALYA MAKİNESİ	163	3.061.914,43
DİSKARO GOBLE	77	297.004,50
EL TRAKTÖRÜ	67	219.068,32
ÇAYIR BİÇME MAKİNESİ	47	80.544,00
SİLAJ MAKİNESİ	51	211.312,94
YAĞMURLAMA SULAMA	23	258.071,80
KOYUN KIRKMA MAKİNESİ	23	22.925,00
YEM HAZIRLAMA ARAÇLARI	20	188.922,28
FREZE	35	184.755,78
GÜBRE DAĞITMA MAKİNESİ	21	173.090,02
SÜT SAĞIM ÜNİTESİ	15	205.583,28
TAŞ TOPLAMA MAKİNESİ	14	194.621,77
SOĞUK HAVA TESİSATLI ARAÇ	5	215.717,00
DAMLAMA SULAMA	5	79.658,90
PATATES SÖKÜM MAKİNESİ	5	15.990,00
SAP PARÇALAMA MAKİNESİ	4	11.412,50
TAMBURLU SULAMA	3	59.752,50
ARICILIK MALZEMESİ	4	4.200,00
ANIZA DİREKT EKİM MAKİNESİ	1	8.070,00
DİSKLİ TIRMIK	28	123.876,50
SIRA ARASI ÇAPA MAKİNESİ	6	15.025,59
SAP TOPLAMALI SAMAN MAKİNESİ	1	6.680,90
BİREYSEL SULAMA	23	463.150,97
GENEL TOPLAM	1.733	11.870.742,55

9.1.8. ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA FAALİYETLERİ:

Bakanlığımız tarafından gönderilen, 4081 Sayılı Çiftçi Malları Koruma Kanunu ile ilgili Genelgeler İlçe Kaymakamlıklarına (Tarım İlçe Müdürlüğü) gönderilmiştir.

4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki kanunun uygulanması ve yürütülmesine yönelik İlçe Müdürlüklerimiz, Çiftçi Malları Koruma Başkanlıkları ve çiftçilerimizden gelen sorunlar çözüme kavuşturulmuş ve İlçe Müdürlüklerimiz ve Çiftçi Malları Koruma Başkanlıklarının çalışmalarına yardımcı olunmaya devam edilmektedir.

2012 Yılı Çiftçi Malları Koruma Başkanlıklarının gelir- gider hesaplarının kapatılması ve denetimlerinin yapılmasına yönelik İlçe Müdürlüklerimize gerekli talimatlar verilmiştir. Yıl sonu hesapların kapatılmasını müteakip, İlçe Müdürlüklerimizce Çiftçi Malları Koruma Başkanlıklarının 2013 yılı bütçelerine ait denetim çalışmaları yapılacaktır.

9.1.9. KADIN ÇİFTÇİLER TARIMSAL YAYIM FAALİYETLERİ:

Sivrihisar İlçesi kaymaz beldesinde 09.04.2013 tarihinde 20 çiftçi kadınla Büyük baş hayvancılığın tüm faaliyetlerle ilgili eğitim çalışmalarına başlanılmış olup bu eğitim 13.06.2013 tarihinde sona ermiştir. 20.06.2013 tarihinde de değerlendirme toplantıları yapılmış olup, 12 çiftçi kadın katılım belgesi almaya hak kazanmıştır.

Bu eğitimde ana konular sırasıyla;

- a) Buzağı Bakım Besleme ve Hastalıkları
- b) Dana Düve Bakım ve Besleme
- c) Süt İnekçiliğinde Laktasyonların Önemi
- d) Kuruya alma

Yapılan Demonstrasyonlar ise;

- a) Buzağılarda boynuz köreltme
- b) Sütün pastörize edilmesi
- c) Taze peynir yapımı

9.1.9.1. Kadın Çiftçiler Bilgi ve Proje Yarışması

28.02.2013 Tarihinde Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışması İl finali yapılmış olup 14 ilçe katılmış ve Tepebaşı ilçesi Muttalıp köyünden Reyhan Gümüş birinci olmuştur.

03.05.2013 Tarihinde Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışması Bölge Finali Ankara ilinde yapılmış olup 9 il katılmış ve Eskişehir İlinde Reyhan Gümüş birinci olmuştur.

13.06.2013 Tarihinde Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışması Türkiye Finali Balıkesir ilinde yapılmış olup, 9 il katılmış ve ***ilimizden Reyhan Gümüş Türkiye birincisi olmuştur.***

Birincimiz Reyhan GÜMÜŞ' ün istiridyemantar yetiştiriciliği projesinin uygulama çalışmaları yapılmaktadır.

Sarıcakaya ve Mihalgazi ilçelerinde Tarımsal kalkınma kooperatif üyesi bayanlara serada sebze yetiştiriciliği ve genel kooperatifçilik konularında eğitim çalışmaları yapılmıştır.

**ESKİŞEHİR KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARI TESİSLERİ
(2006-2013)**

Proje Konuları	Biten Tesis		Devam Eden Tesis	
	Sayı	Ödenen Hibe	Sayı	Ödenen Hibe*
Bitkisel Ür. İşl. Pak.	11	1,8 Milyon TL	2	0
Hayvan Ür. İşl. Pak.	5	903 Bin TL	1	0
Basınçlı Sulama	20	4,0 Milyon TL	0	0
Tar. Ürün Depolama	19	3,2 Milyon TL	0	0
Soğuk Hava Deposu	2	389 Bin TL	0	0
Alt. Enerjili Sera	0	0	0	0
Su Ür. İşl. Pak.	0	0	0	0
Hay Orj Gübr İş. Pak.	0	0	0	0
Koyun,Keçi Manda Kon. Yat.	0	0	0	0
Alternatif Enerji Üretimi	0	0	0	0
TOPLAM	57	10,3 Milyon TL	3	0

*2013 Yılı 7. Etap hibe sözleşmesi yapılan projeler ile daha önceki etaplardan devam edenlere ödenen hibe

Toplam Tesis Sayısı : **60** (Biten + Devam Eden Tesis)

Ödenen Hibe : **10,3 Milyon TL** (Biten + Devam Eden)

İstihdam : **387**

Makine Ekipman Desteği Sayı : **1.396** Ödenen Hibe: **9 Milyon TL**

Toplam Kırsal Kalkınma Desteği: **19,3 Milyon TL**

ESKİŞEHİR KOOPERATİF DESTEKLERİ

Projeler	1990-2002		2003-2013	
	Koop. Sayısı	Kredi Desteği (TL)	Koop. Sayısı	Kredi Desteği (TL)
Süt Sığırcılığı Projesi	6	1,0 Milyon	17	11,3 Milyon TL
Damızlık Sığır Projesi	0	0	4	6,4 Milyon TL
Koyunculuk Projesi	0	0	3	1,7 Milyon TL
Seracılık Projesi	0	0	2	1,8 Milyon TL
Besicilik Projesi	0	0	0	0
Aricılık Programı	0	0	0	0
Özel Projeler	0	0	1	3,5 Milyon TL
Rehabilitasyon Projesi	0	0	0	0
İşletme Sermayesi*	7	104 Bin TL	12	670 Bin TL
GENEL TOPLAM	6	1,2 Milyon	27	25,4 Milyon

*İşletme Sermayesi programından desteklenen kooperatif sayısı, toplama eklenmemiştir.

1990 – 2002 $\Rightarrow$ 6 Koop. $\Rightarrow$ 1,2 Milyon TL

2003 – 2013 $\Rightarrow$ 27 Koop. $\Rightarrow$ 25,4 Milyon TL

1.367 Aile Desteklendi

9.2. GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI:

13 Haziran 2010 tarih ve 27610 sayılı resmi gazetede yayımlanan 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu gereğince;

- ✓ Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği
- ✓ Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği
- ✓ Gıda Hijyeni Yönetmeliği
- ✓ Gıda Ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmelik
- ✓ Gıda İşletmelerinin Kayıt Ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik
- ✓ Türk Gıda Kodeksi Aroma Vericiler Ve Aroma Verme Özelliği Taşıyan Gıda Bileşenleri Yönetmeliği
- ✓ Türk Gıda Kodeksi Bulaşanlar Yönetmeliği
- ✓ Türk Gıda Kodeksi Gıda İle Temas Eden Madde Ve Malzemeler Yönetmeliği
- ✓ Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği
- ✓ Türk Gıda Kodeksi Mikrobiyolojik Kriterler Yönetmeliği
- ✓ Gıda üretim yapan işletmelerde üretimi yapılan gıda maddelerinin Türk Gıda Kodeksine uygunluğunun denetimlerinin yapılması, Kayıt Kapsamında bulunan işletmelere Kayıt belgesi ve Onay kapsamında faaliyette bulunan (Et, Süt gibi Hayvansal ürün üreten) işletmelere Onay Belgesi verilmesi, gıda satış ve toplu tüketim yerlerinin denetimi ve devamlılık kontrolleri;

9.2.1. GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMA KONULARI

- a) Gıda ve yem güvenilirliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruyucu tedbirleri Bakanlığın belirlediği esasları il düzeyinde yürütmek,
- b) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve satış-pazarlama ile ilgili izin ve kayıtlarını yapmak, üretim, satış yeri ve toplu tüketim yerlerinin izleme, kontrol ve denetimlerini yapmak,
- c) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyinde yürütmek,
- ç) Kombina ve mezbahalarda görev yapan resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimlerin görevlendirmelerini yapmak, kayıtlarını tutmak ve bunları mevzuatta belirlenmiş görevlerini yerine getirmeleri yönüyle denetlemek.
- d) Organik tarım ve iyi tarım uygulamalarına göre üretilen ürünlerin gıda güvenliği yönüyle denetimlerini yapmak,
- e) Bakanlıkça verilen görev çerçevesinde gıda kalıntı izlemeleri yanında bireysel şikayet veya alo gıda ihbar hattına gelen şikayetlerle ilgili gerekli inceleme ve denetleme işlemlerini yürütmek,
- f) Gıda ve beslenmeyle ilişkili olarak gerek bakanlıktan gelen, gerekse il düzeyinde belirlenmiş projelerle ilgili çalışmalar yürütmek,

- g) Konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,
- ğ) Yem ve yem katkı maddelerinin üretim, işleme ve satış, ihracat, ithalat ile ilgili olarak gerekli kontrolleri ve işlemleri yapmak, denetlemelerini gerçekleştirmek,
- h) Görev alanı ile ilgili tarımsal bilgileri ve yeni teknolojileri çiftçilere ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek, çiftçi çocukları, kadınlar ve gençler için eğitim programlarını ve projeleri uygulamak,
- ı) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.
- Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine Eskişehir'deki tüm işyeri bilgilerinin girilmesi ve denetim ile ilgili tüm kayıtların girilmesi ve güncellenmesi riske dayalı denetim sıklıklarının planlanması
- Yıllık Denetim Programı Kapsamında planlanan denetimler
- Yıllık İl Kontrol planlarının hazırlanarak, üretim yerlerinden numune alınması
- 174 alo gıda hattına gelen şikâyetler konusunda denetim ve cevaplandırmaların yapılması
- Kayıt ve Onay belgesi düzenlenmesi
- Yem işletmelerinin onay ve kayıt belgelerinin düzenlenmesi
- İthalat ve ihracat konulu tüm denetim ve belge düzenlemeler
- Yem kontrol planı Hazırlanması ve bakanlığa bildirim
- Modernizasyonu devam eden onaya tabi işyerlerinin, takibinin yapılması
- Gıda işyerlerine yönelik eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla toplantı, seminer, panel gibi çalışmalar.
- İlimizdeki AB ülkelerine süt ve ürünleri ihracatı konusunda yapılan denetim ve kontroller
- Dünya Gıda ve Dünya Süt Günü ve yapılacak çalışmalar
- Gıda güvenliği bilgi sistemi il sorumlusu olarak yıllık yapılan çalışmaları takip etmek
- Yem üreten işyerleri ve yem bayileri ve satış yerlerinin denetimleri
- Gıda Kontrolör kursu düzenlenmesi ve diğer hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi
- Taiex, Gıda Güvenliği Eğitimlerinin organizasyonu, yurt dışından uzman temini
- Okul sütü ile ilgili ilimizdeki üretim yerinden numune alınması ve kontroller
- Denetim programlanması sonucunda görevlendirme raporlarının hazırlanarak Bakanlığa gönderilmesi
- Esbim Sağlık İl Müdürlüğünün zehirlenme ihbarlarının kaydedildiği sistemin takibi ve gelen zehirlenme ihbarlarının sonuçlarının Bakanlığa bildirilmesi
- İlçe denetimlerinin programlanması

- Hafta sonu denetimleri,
- İcapçı listelerinin oluşturularak, mesaiden sonra zehirlenme gibi acil durumlarda denetimlerin yapılması.
- Haftalık araç görev listesinin gruplara göre düzenlenmesi,
- İllerden gelen toplatma kararlarının ilgili listeye kaydının yapılarak konu ile ilgili personele tebliği ve aylık olarak ilçelere bildirilmesi
- İl hızıssihha kararlarının uygulanmasında gerekli yazışma ve programlamanın yapılması
- Valilik bilgi sisteminden gelen form mail mesajların sonuçlarının gönderilmesi
- Bakanlıktan gelen hızlı alarm sistemi ihbarlarının gereği denetim ve numune alma
- Savcılık ve Emniyet Müdürlüğü ve belediyeler gibi diğer kurumlardan gelen ihbar ve şikâyetlerin gereği olarak numune alma ve yazışmaların yapılması(kaçak gıda, içki, gıda takviyesi... vb.)
- Sivil savunma amaçlı ilimizde gıda temin edilebilecek işyerlerinin kapasite ile ilgili kayıtlarının güncellenmesi
- Türkiye İstatistik Kurumu ve diğer şubeler tarafından istenen istatistik bilgilerinin çıkarılması
- Numune odasında buzdolabı ve diğer malzemelerin kayıtlarının tutulması, numune alımı için gerekli alet ekipmanın temini işleri.
- Görev alanı ile ilgili tarımsal bilgileri ve yeni teknolojileri çiftçilere ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek, çiftçi çocukları, kadınlar ve gençler için eğitim programlarını ve projeleri uygulamak

9.2.2.GIDA İŞLETMELERİNİN İLÇELERE DAĞILIMI

İLÇELER	2011	2012	2013
TEPEBAŞI	1048	1497	2.280
ODUNPAZARI	1151	1828	2.907
ALPU	95	102	120
BEYLİKOVA	63	71	85
ÇİFTELER	99	121	198
GÜNYÜZÜ	22	35	53
HAN	13	14	18
İNÖNÜ	56	93	106
MAHMUDIYE	29	51	85
MİHALGAZİ	31	50	59
MİHALIÇÇIK	59	66	92
SARICAKAYA	30	52	71
SEYİTGAZİ	87	107	152
SİVRİHİSAR	93	181	358
TOPLAM	2.876	4.268	6.601

9.2.3. ONAY VE KAYIT BELGESİ VERİLEN İŞLETMELER

13.06.2010 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanun gereği; Gıda ve Gıda İle Temas eden madde ve malzeme ile yemlerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında faaliyet gösteren gerçek kişi ve tüzel kişiler Bakanlığımıza gerekli tescil işlemlerini yaptırmak zorundadırlar.

FAALİYET ALANI	2011	2012	2013
Kayıt Belgesi Verilen İşletme Sayısı	5	1005	2.063
Onay Belgesi Verilen İşletme Sayısı	-	17	51

9.2.4. İŞLETMELERİN FAALİYET KONULARINA GÖRE DAĞILIMI

Faaliyet Konusu	İşletme Sayısı	Yurtiçi Denetim Sayısı
SATIŞ	2.832	2.741
TOPLU TÜKETİM YERİ	2.640	2.008
ÜRETİM	789	1.499
T O P L A M	6.261	6.248

9.2.4.1. YEM İŞLETMELERİ

Faaliyet Konusu	İşletme Sayısı	Yurtiçi Denetim Sayısı
(5996) Kayda Tabi Yem İşletmeleri	154	166
(5996) Onaya Tabi Yem İşletmeleri	29	76
T O P L A M	183	242

9.2.4.2. ET VE SÜT İŞLETMELERİ

9.2.4.2.1. Süt İşletmeleri

Faaliyet Konusu	İşletme Sayısı	Yurtiçi Denetim Sayısı
Süt İşleme Tesisi	15	149
Süt Toplama Merkezi	25	50
T O P L A M	40	199

9.2.4.2.1. Et İşletmeleri

Faaliyet Konusu	İşletme Sayısı	Yurtiçi Denetim Sayısı
Et İşleme Tesisi	10	47
Evcil Tırnaklı Eti Parçalama Tesisi	4	24
Kompozit Gıda Üretim Yeri (Bitkisel ve İşlenmemiş Hayvansal)	1	2
Kanatlı ve Tavşanımsıların Eti Parçalama Tesisi	1	6
T O P L A M	16	79

9.2.5. DENETİM HİZMETLERİ

2013 Yılında Şube Müdürlüğü olarak 30 Kontrol Görevlisi ile birlikte İl merkezi ve İlçelerinde faaliyet gösteren Kayıt Kapsamında ve Onay Kapsamında Bulunan İşletmelere yönelik olarak 6.248 adet denetim ve kontrol yapılmıştır.

Gıda maddeleri üreten ve satan işletmelerin denetimleri; Bölge özellikleri de dikkate alınarak, gıda üretim zincirinin tüm aşamalarında veya satış aşamalarında denetim programına uygun olarak risk esaslı denetim sıklığına bağlı olarak, ayrıca gerekli görüldüğünde Alo Gıda 174 Hattına gelen ihbar ve şüphe veya şikâyet üzerine denetçi tarafından yapılmaktadır. Denetimlerde takip edilmesi zorunlu olan; hijyen ve üretilen ürünler yönünden risk taşıyan işyerlerinin denetimlerinde devamlılık sağlanmaktadır.

Denetim esnasında muayene ve analiz amacıyla Gıda kontrol görevlisi tarafından gerektiğinde Türk Gıda Kodeksine uygun olarak numune alınmakta ve analizi yapılmak üzere Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerine gönderilmektedir. Değerlendirme sonuçlarının uygun olmaması halinde İşletme hakkında cezai işlem uygulanmaktadır. Cezai işlemler idari para cezası ya da savcılığa suç duyurusunda bulunmaktadır.

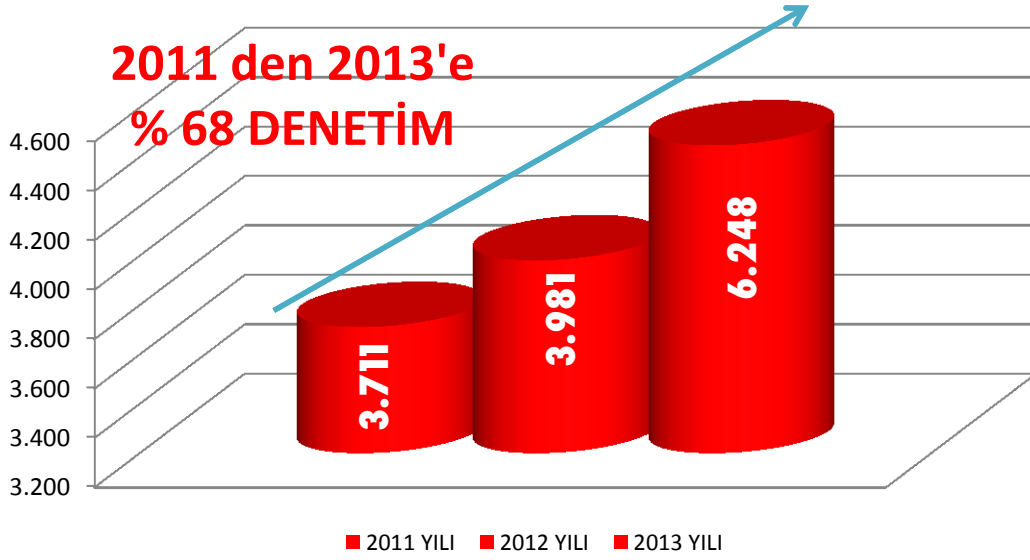
	DENETİM							
	ALO GIDA	BİMER-İHBAR ŞİKÂYETİ	BAKANLIK DENETİM PROGRAMI	RUTİN DENETİMİ	ONAY DENETİMİ	YEM DENETİMİ	İTHALAT/İHRACAT DENETİMİ	TOPLAM
TOPLAM	1.239	48	380	3.940	142	242	257	6.248

9.2.5.1. DENETİM SAYILARININ AYLARA DAĞILIMI

2013	Denetim 2011	Denetim 2012	Denetim 2013
Ocak	172	119	303
Şubat	173	195	313
Mart	328	360	423
Nisan	305	316	420
Mayıs	433	353	464
Haziran	364	510	442
Temmuz	398	475	579
Ağustos	333	310	378
Eylül	308	371	626
Ekim	393	292	509
Kasım	267	349	1.198
Aralık	237	331	593
Toplam	3.711	3.981	6.248

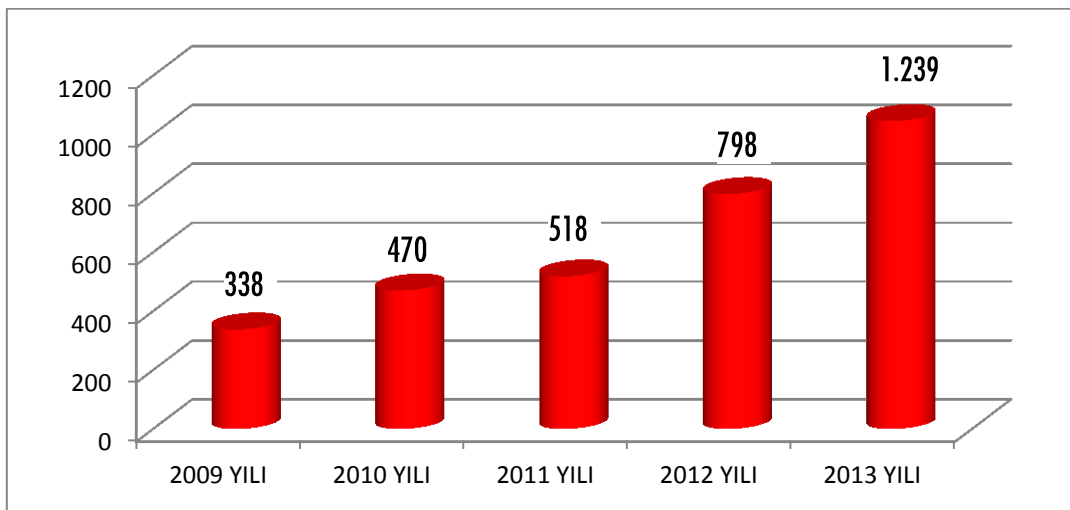
Denetim Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

2011 YILI	2012 YILI	2013 YILI
3.711	3.981	6.248

9.2.6. ALO 174 DENETİM İŞLEMLERİ

ALO-174 YILLARA GÖRE DENETİM SAYISI	
YILLAR	DENETİM SAYISI
2009 YILI	338
2010 YILI	470
2011 YILI	518
2012 YILI	798
2013 YILI	1.239

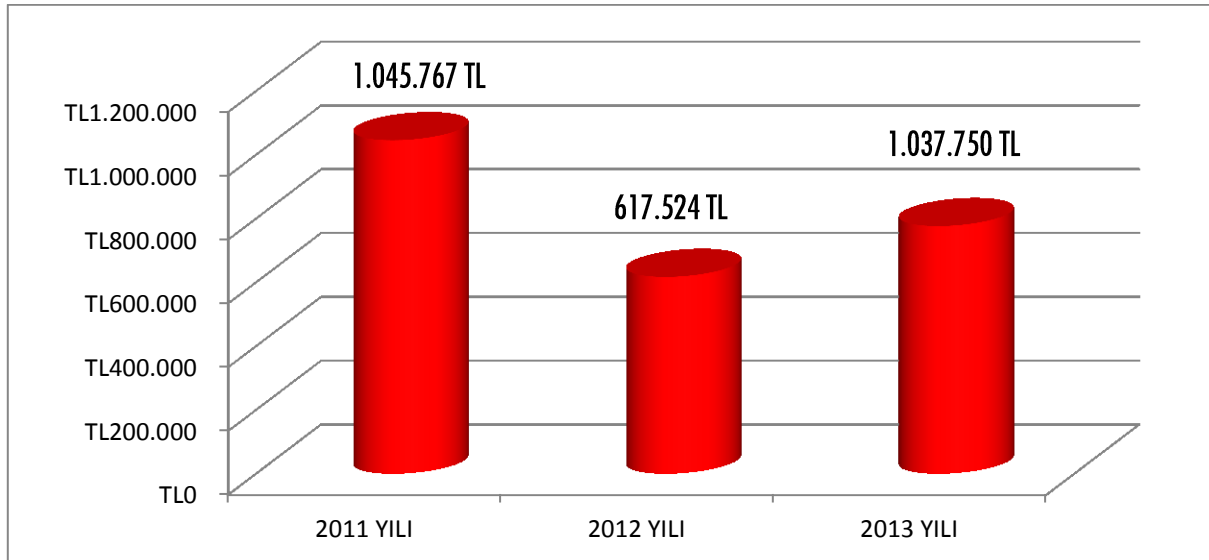
9.2.7. NUMUNE ALMA İŞLEMLERİ

2011 YILI			2012 YILI			2013 YILI				
Olumlu	Olumsuz	Toplam Num.Sayısı	Olumlu	Olumsuz	Toplam Num.Sayısı	Nihai Num. Sonucu Olumlu	Nihai Num Sonucu Olumsuz	Nihai Numune Sonucu Red	Nihai Numune Sonucu Sonuçlanmadı	Toplam Num. Sayısı
508	25	533	633	101	734	978	51	41	50	1.136

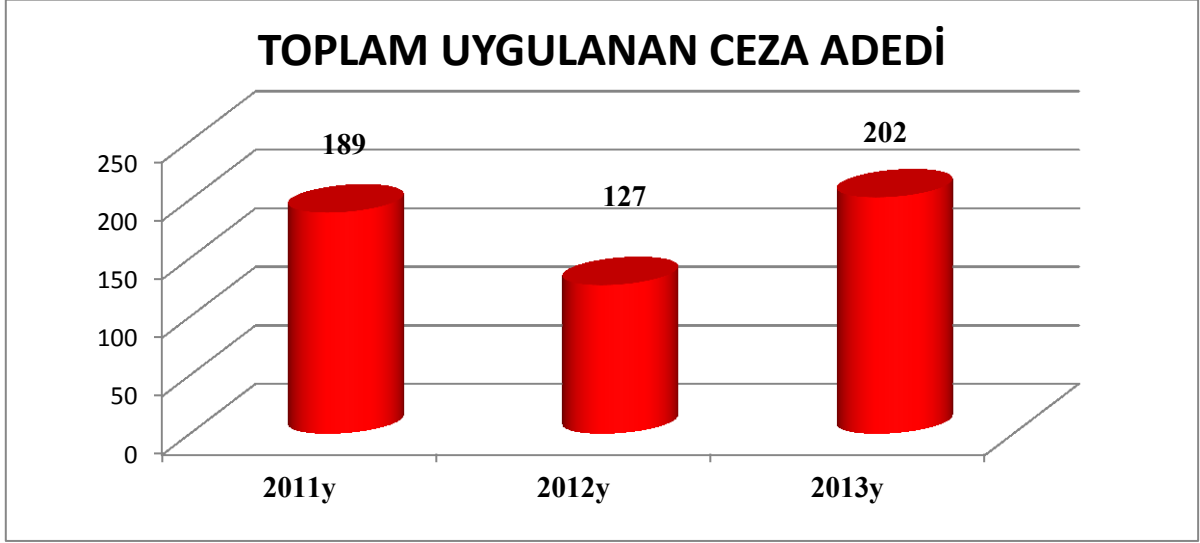
9.2.8. UYGULANAN CEZAI İŞLEMLER

UYGULANAN CEZAI İŞLEM	2011	2012	2013
TOPLAM UYGULANAN CEZA ADEDİ	189	127	237
ALO GIDA ŞİKAYETİ SONUCU UYGULANAN CEZA ADEDİ	64	55	122
ALO GIDA ŞİKAYETİ HARİCİ UYGULANAN CEZA ADEDİ	125	72	115
TOPLAM UYGULANAN CEZA TUTARI	1.045.767 TL	617.524 TL	1.037.750 TL

9.2.8.1. UYGULANAN CEZAI İŞLEM TUTARLARININ YILLARA DAĞILIMI

9.2.8.2. UYGULANAN CEZAI İŞLEM SAYILARININ YILLARA DAĞILIMI

9.2.9. YEM HİZMETLERİ

YEM İŞLETME SAYILARI	
YEM FABRİKASI SAYISI	29
YEM BAYİİ SAYISI	154

9.2.9.1. YEM İŞLETMELERİ DENETİM VE NUMUNE HİZMETLERİ

YEM İŞLETMELERİ DENETİM VE NUMUNE			
	2011	2012	2013
ONAYLI İŞLETME DENETİM SAYISI	21	33	76
KAYITLI İŞLETME DENETİM SAYISI	159	74	166
ALINAN NUMUNE SAYISI	59	74	88
OLUMLU NUMUNE SAYISI	56	67	80
OLUMSUZ NUMUNE SAYISI	3	7	6
ŞAHİT SÜRECİNDEKİ NUMUNE SAYISI	-	-	2

9.2.10. İTHALAT VE İHRACAT HİZMETLERİ

9.2.10.1. İTHALAT İŞLEMLERİ

İTHALAT İŞLEMLERİ	
590 Adet Beyanname	12.487.865 Kg.

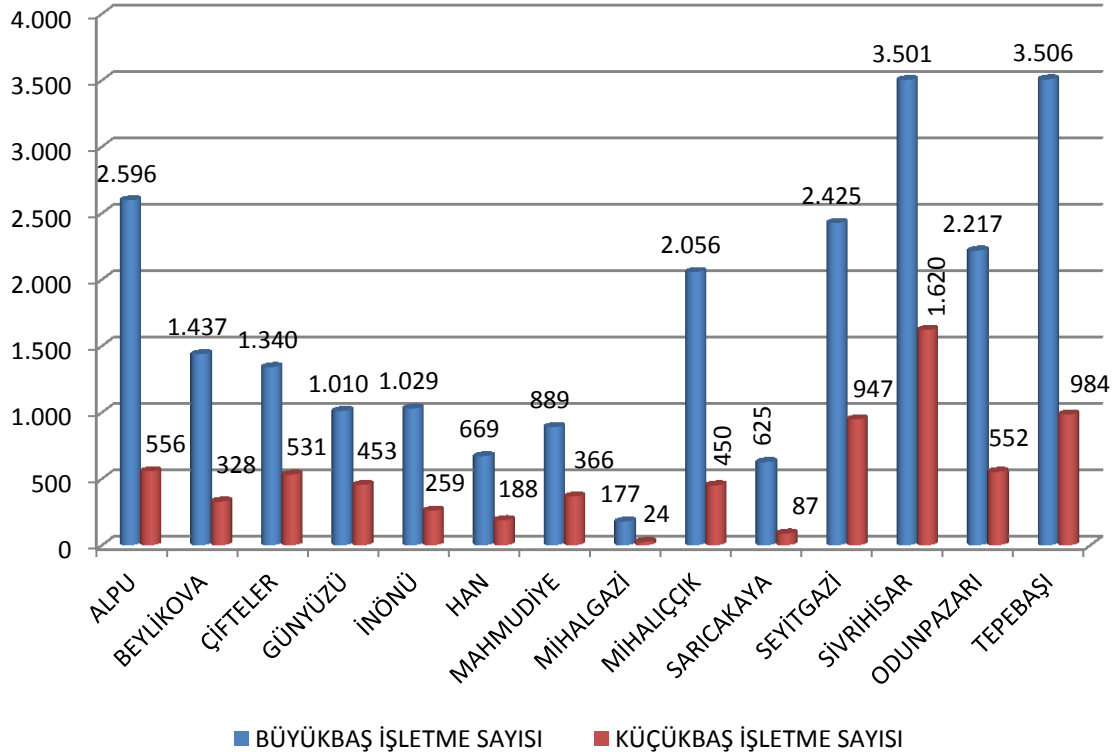
9.2.10.2. İHRACAT İŞLEMLERİ

İHRACAT İŞLEMLERİ	
Sağlık Sertifikası	2.338 Adet Ürün

9.3. HAYVAN SAĞLIĞI, YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI:

9.3.1. İŞLETME VARLIKLARI:

İLÇE	BÜYÜKBAŞ İŞLETME SAYISI	KÜÇÜKBAŞ İŞLETME SAYISI
ALPU	2.596	556
BEYLİKOVA	1.437	328
ÇİFTELER	1.340	531
GÜNYÜZÜ	1.010	453
İNÖNÜ	1.029	259
HAN	669	188
MAHMUDIYE	889	366
MİHALGAZİ	177	24
MİHALIÇCIK	2.056	450
SARICAKAYA	625	87
SEYİTGAZİ	2.425	947
SİVRİHİSAR	3.501	1.620
ODUNPAZARI	2.217	552
TEPEBAŞI	3.506	984
TOPLAM	23.477	7.345

9.3.1.3. KANATLI İŞLETMELERİ:

9.3.1.3.1. KULUÇKAHANELER:

İşletme Adı	İzin Tarihi	İptal Tarihi	Kapasitesi	Durumu
C.P. Standart Gıda San. A.Ş.	2004	Çukurhisar Beldesi	5.990.400 Adet/Yıl	Faal
Has Tavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. Tic. A.Ş.	2005	Yeniköy/S.Hisar	95.846.400 Adet/Yıl	Faal

9.3.1.3.2. KANATLI TİCARİ İŞLETMELER:

Kanath Türü	Kurulu İşletme Sayısı	Faal İşletme Sayısı	Faal Kümes Sayısı	Kurulu Mevcut Kapasite (Adet/Yıl)	Aktif Kapasite (Adet/Yıl)
Yumurtacı	4	3	19	787.310	562.500
Etçi	208	160	243	4.500.000	3.484.000

9.3.1.3.3. DAMIZLIK KANATLI İŞLETMELERİ:

Sıra No	İlçesi	İşletmenin Adı	İşletmenin Adresi	Kümes Sayısı	Kapasitesi (adet)
1	Tepebaşı	C.P. Standart Gıda A.Ş.	Çukurhisar Beldesi	6	42.000
2	Sivrihisar	Hastavuk A.Ş.	Paşakadın köyü	6	59.500
3	Sivrihisar	Hastavuk A.Ş.	Kertek köyü	6	59.500
4	Sivrihisar	Hastavuk A.Ş.	Aşağı Kepen Köyü	6	59.500
5	Sivrihisar	Hastavuk A.Ş.	Kertek köyü	6	59.500
6	Sivrihisar	Hastavuk A.Ş.	Gülçayır Köyü	6	59.500
7	Sivrihisar	Hastavuk A.Ş.	Yeniköy	6	59.500
8	Sivrihisar	Hastavuk A.Ş.	Aşağı Kepen Köyü	6	59.500
9	Mahmudiye	Şeker Piliç A.Ş.	Doğanca Köyü	7	106.450
10	Sivrihisar	Şeker Piliç A.Ş.	Karakaya Köyü	7	83.650
11	Mahmudiye	Şeker Piliç A.Ş.	Hamidiye Köyü	6	92.400
12	Sivrihisar	Hastavuk A.Ş.	Yenice Mh. Svrihisar	6	59.500
T O P L A M				74	800.500

9.3.1.3. SU ÜRÜNLERİ İŞLETMELERİ:

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK TESİSLERİ ve KİRALANAN İSTİHSAL YERLERİ				
İLÇE	TÜRÜ	KÖY/MEVKİİ	KAPASİTE (ton/yıl)	YETİŞTİRİLEN TÜR
Alpu	Kafes	Gökçekaya Baraj Gölü	950	Alabalık
	Kafes	Gökçekaya Baraj Gölü	950	Alabalık
Beylikova	Havuz	Okçu – Okçuözü	25	Alabalık
Çifteler	Havuz	Sadıroğlu – Çatalmezar	520	Alabalık
İnönü	İstihsal	Aşağıkuzfındık Baraj Gölü	9	Sazan + Havuz Balığı +Tatlısu Kefali
Mihallıçık	Yarı Entansif	Sekiören Göleti	5	Sazan
Sarıcakaya	İstihsal	Yenice Baraj Gölü	3	Sazan + Havuz Balığı
Seyitgazi	Yarı Entansif	Yapıldak Göleti	5	Sazan
	İstihsal	Çatören Baraj Gölü	3	Sazan + Havuz Balığı
Tepebaşı	Havuz	Aşağı Söğütözü	8	Alabalık
	Havuz	Tekeçiler Köyü	5	Alabalık
	Yarı Entansif	Çukurhisar Göleti	5	Sazan
	Yarı Entansif	Yukarı Kartal Göleti	5	Sazan

9.3.1.5 YAŞ KOZA İŞLETMELERİ:

İpekböcekçiliğinde yaş koza işleme tesisi Türkiye’ de sadece Sarıcakaya ilçemize bağlı Mayıslar köyünde bulunmaktadır. Bu işletme Bakanlığımızca Kırsal Kalkınma Ekonomik Yatırımlar Projesinden destek olarak yenilenmiştir. (143.109,65 TL)

9.3.1.6. ATÇILIK İŞLETMELERİ:

İlimizde 1.753 adet Safkan Arap ve İngiliz Atı ile 80 adet atçılık işletmesi mevcuttur.

9.3.2. SAĞLIK TARAMALARI:

Yıllar	Arı Kovanı	B.baş	K.baş	Kanatlı	Diğer	Toplam
2003	8.575	156.653	490.518	1.478.755	7.963	2.142.464
2004	6.760	172.593	635.963	6.796.914	14.455	7.626.685
2005	21.297	221.263	1.010.997	10.058.612	9.395	11.321.564
2006	18.600	190.292	940.648	9.611.861	7.498	10.768.899
2007	16.064	550.303	1.125.509	9.837.935	6.335	11.536.146
2008	16.212	642.719	781.787	15.682.631	10.178	17.133.527
2009	16.862	347.255	857.801	34.709.243	15.070	35.946.231
2010	49.407	233.463	1.209.658	34.967.040	20.623	36.480.191
2011	51.720	262.251	865.981	41.309.730	18.250	42.507.932
2012	45.013	255.566	1.059.114	39.256.262	17.511	40.633.466
2013	35.834	307.488	1.371.544	33.063.783	22.389	34.801.038
Toplam	286.344	3.339.846	10.349.520	236.772.766	149.667	250.898.143

9.3.3. PROGRAMLI AŞILAMA ÇALIŞMALARI:

HASTALIKLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Şap Büyükbaş	165.611	175.379	181.596	199.797	210.544	211.259
Şap Küçük Baş	223.042	267.970	364.530	88.451	24.427	19.245
Brucella Büyükbaş	4.094	8.855	12.466	13.106	4.604	66.050
Brucella Küçükbaş	31.760	31.406	57.076	112.109	955	456.782
Kuduz	8.489	12.368	18.863	16.601	18.044	19.813
Çiçek	94.265	62.392	30.234	-	25.150	91.528
Anthrax Büyükbaş	5.502	3.595	2.914	3.226	5.559	8.153
Anthrax Küçükbaş	15.266	18.930	7.166	3.384	9.862	11.101
Newcastle	2.175.000	1.472.200	11.048.700	4.202.207	5.740.400	8.886.060
PPR (Veba)	35.445	7.540	589.531	246.845	224.653	215.397
TOPLAM	2.758.474	2.060.635	12.313.076	4.885.726	6.264.198	9.985.388

9.3.4. SALGIN HASTALIK VE MİHRAK İZLENİMİ:

HASTALIKLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Şap Büyükbaş	3	3	17	19	18	22
Brucella Büyükbaş	2	1	2	-	2	1
Brucella Küçükbaş	4	1	3	1	-	16
Kuduz	-	-	-	4	4	1
Çiçek	2	-	-	-	4	5
Anthrax	2	2	-	-	3	1
Newcastle	-	-	-	-	3	-
PPR (Veba)	1	-	1	1	1	-
Sığır Tüberkülozu	1	2	5	3	49	27
TOPLAM	15	9	28	28	84	73

9.3.4. SUNİ TOHURLAMA ÇALIŞMALARI:

YILI	RESMİ EKİP BİLGİLERİ		ÖZEL EKİP BİLGİLERİ		YIL İÇİ YAPILMIŞ TOPLAM SUNİ TOHURLAMA ADEDİ	TESPİTİ YAPILAN SUNİ TOH. DOĞAN BUZAĞI ADEDİ	TOHURLAMADAN DOĞAN BUZAĞI BAŞARISI
	EKİP SAYISI	TOHURLAMA SAYISI	EKİP SAYISI	TOHURLAMA SAYISI			
2003	7	1560	18	10198	11758	209	
2004	6	1011	20	13850	14861	1567	
2005	6	847	26	19877	20759	4809	23,6
2006	5	716	28	26787	27503	11581	42,1
2007	5	711	35	31416	32127	13310	41,4
2008	3	276	37	27645	27921	13088	46,6
2009	3	592	36	25418	26010	12292	47,1
2010	3	909	34	36697	37606	15461	41,1
2011	4	3155	34	32140	35295	12966	37
2012	2	375	35	32792	33167	11157	33,6
2013	2	50	33	33746	33796	8490	2014 Ekim Sonu
TOPLAM	46	10202	336	290566	300803	-	-

9.3.6. ATÇILIK FAALİYETLERİ:

İlimiz Türkiye yarış atı yetiştiriciliğinde önemli illerden birisidir. Atçılığın tarihi incelendiğinde evcil atın beşiğinin orta Asya olduğu bilinmektedir. Türkiye’de de safkan Arap atının yetiştirildiği bölgelerden en önemlisi ilimizin Mahmudiye ilçesidir. Osmanlı sultanlarından, sultan Mahmut’tan beri Mahmudiye ilçemizde safkan Arap atı yetiştirilmekte ve muntazam olarak soy kütüğü kayıtları tutulmaktadır. İlk etapta eski adı ile Çifteler harası olarak bilinen daha sonra Mahmudiye Anadolu Tarım İşletmesi adı ile tarım işletmeleri bünyesinde faaliyet gösteren Anadolu Tarım İşletmesi Müdürlüğü yıllarca safkan Arap atı yetiştirmiştir. Bu hizmetlerinin yanında halkın bu yöndeki ilgisini değerlendirerek, bu sektördeki faaliyetlerin (halk tarafından) yoğunlaşmasına katkı sağlamıştır. Yıllardır ilimizde tarım işletmesinin yanında özellikle halk elindeki safkan damızlık Arap atların aşım hizmetlerini vermiş olan Hasırca Atçılık Üretme İstasyonunun da büyük katkılarının olduğu bir gerçektir.

Mahmudiye’de kurulan Türkiye Jokey Kulübüne ait Arap Atı Aşım İstasyonu bu görevi yürütmeye başladığından itibaren Hasırca Atçılık Üretme İstasyonunun faaliyetleri sona ermiştir.

Yarış sahalarında koşan ve başarılı olan birçok atın soy kütüğü incelendiğinde Eskişehir’deki bu kurumların isimleri ön plana çıkmaktadır. Eskişehir ve özellikle Mahmudiye ilçemiz iklim ve toprak yapısı itibari ile sahalarda koşan atlar için önemli bir antrenman bölgesidir. İlimizde atçılık sektörünü 3 kategoride değerlendirebiliriz.

Anadolu Tarım İşletmesi Yetiştiriciliği: Bakanlığımıza bağlı bu işletmede hali hazırda 297 adet safkan Arap atı bulunmaktadır. Bunun 124’u kısrağ,13’i aygır ve geriye kalan 160 adedi muhtelif yaştaki taylardan oluşmaktadır. Yıllık 90-100 adet civarında tay yetiştirilmektedir. Yetiştirilen taylar yıllık olarak satışa sunulmaktadır.

Türkiye Jokey Kulübü Arap Atı Aşım İstasyonu: Safkan Arap atı yetiştiriciliği ve pansiyonerlik hizmeti veren Türkiye Jokey Kulübü Mahmudiye Harası 2001 yılında hizmete girmiştir. Eskişehir’in Mahmudiye ilçesi sınırları içinde yaklaşık 1.750 dekar arazi üzerinde inşa edilen hara ’da kısrağ, tay ve aygırlar için toplam 10 blokta 306 adet loca mevcut olup, ayrıca aşım salonu, laboratuvar ve sosyal tesislerde bulunmaktadır.

Mahmudiye aşım istasyonunda aşım hizmetleri her yılın 15 Şubat-30 Haziran tarihleri arasında veteriner hekimlerin kontrolünde yapılmakta ve her yıl yaklaşık 400-500 civarında safkan kısrağa aşım gerçekleştirilmektedir. Harada 640 dekar padok alanı mevcuttur.

Özel Yetiştiricilik: İlimiz Mahmudiye ilçesi ağırlıklı olmak üzere Tepebaşı, Mihaliççık, Odunpazarı, Beylikova, Çifteler ve Seyitgazi ilçelerinde toplam 75 adet özel harada safkan at yetiştiriciliği yapılmaktadır. Yetiştirici elinde bu gün itibari 850 adet safkan kısrağ ve aygır bulunmaktadır. Muhtelif yaşlardaki taylarda bu rakama dahil edildiğinde yaklaşık 2200 civarında safkan at ilimizde bulunmaktadır.

İlimizin değişik yörelerinde Mahmudiye ilçesinde olduğu gibi mükemmel özel at yetiştirici çiftlikleri kurulmuştur. Bu özel at yetiştiriciliği özellikle tarım sektörüne hem istihdam ve hem de katma değer sağlamaktadır. Son yıllardaki şampiyon taylara bakıldığı zaman, menşenin Eskişehir ilindeki özel hara yetiştirmesi olduğu dikkat çekmektedir.

İlimiz Mahmudiye ilçesinde 2.020 mt. Uzunluğunda, 25 mt. genişliğinde çim pist ve 1.800 metre. uzunluğunda, 20 metre genişliğinde kum pist ve 400 kişilik açık tribün mevcut olup, İl Müdürlüğümüzce burada sonbahar mahalli at yarışları düzenlenmektedir. Düzenlenen sonbahar mahalli at yarışları geçmiş yıllarda 6- 8 hafta düzenlenmekte iken, son yıllarda 2 hafta olarak düzenlenmektedir. Düzenlenen bu yarışlara ülke genelinden katılım gerçekleşmekte olup, yarış kazanan at sahiplerine kupa ve ikramiye verilmektedir.

Bu saha Bakanlar Kurulu kararı ile 2013 yılına kadar hipodrom yapılmak üzere T.J.K.' ya devredilmiş olup, hali hazırda bu sahaya hipodrom yapılmamıştır.

İlimizde atçılık sektörünün en büyük dezavantajı hipodrom olmaması sebebi ile ulusal yarışların yapılamamasıdır. İlimize hipodrom kurulması halinde başta tarım sektörü olmak üzere ekonomide canlılık yaşanacak ve ayrıca başta hipodrom olmak üzere ilgili yan sektörler ile birlikte mükemmel bir istihdam yaratılacaktır.

Eskişehir'in bu potansiyeli değerlendirildiği takdirde ulusal yarışların ilimizde yapılabilecek bir alt yapıya kavuşturulması, yani ilimize bir hipodrom kurulması konusunun uygun olacağı düşünülmektedir.

2014 yılı ocak ayı sonuna kadar Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğünce 420 damızlık olarak yetiştirilen atın damızlık belgesi vize işlemi gerçekleştirilmiştir.

2013 doğumlu tayların tescil ve pedigrisi işlemleri için eşkal ve kan muayeneleri bitmiş olup, şu ana kadar 220 adet tay tescili yapılmıştır. 205 adet tayın pedigrisi çıkmıştır.

2014 ocak ayı itibarı ile 2112 adet pedigrili yarış atı bulunmaktadır.

9.3.7. ARICILIK FAALİYETLERİ:

2013 yılı içerisinde ilimizdeki 350 (Üçyüzelli) arıcımızın arılıkları ziyaret edilerek aktif koloni sayıları tespit edilmiş ve kendilerine Arı Hastalıkları, Ruhsatlı Arı İlaçları ve Arı Sevkleri hakkında bilgi verilmiştir.

2013 yılı arılı kovan desteği başvuruları 20.07.2013 tarihinde kadar alınmış olup, 2013 Yılı itibarıyla 14 ilçemizde toplam 350 işletmede, 374 arılılıkta, 18.447 aktif 5.768 pasif olmak üzere toplam 24.215 koloni bulunmaktadır.

9.3.8. SU ÜRÜNLERİ FAALİYETLERİ:

9.3.8.1. SU ÜRÜNLERİ FAALİYETLERİ RUHSAT TESKERELERİNİN DURUMU:

RUHSAT DURUMU	RUHSAT ÇEŞİDİ			
	GEMİ	GERÇEK KİŞİ	AMATÖR	TÜZEL KİŞİ
YENİ VERİLEN	3	3	485	-
VİZE EDİLEN	-	-	-	-
İPTAL EDİLEN	-	-	-	-
YÜRÜRLÜKTE OLAN	10	14	1.224	-

9.3.8.2. SU ÜRÜNLERİ İSTİHSAL VE ÜRETİMİ KONTROLÜ :

Kontrol Alanları	Yapılan Kontrol Sayısı	İdari Para Cezası Uygulanan Olay Sayısı	Müsadere Talebiyle Savcılığa İntikal Eden Olay Sayısı
Denizler ve İç Sular	163	4	-
Ürün Karaya Çıkış Noktaları	-	-	-
Balıkçı Barınak ve Çekek Yerleri	-	-	-
Perakende Satış Yerleri	210	7	-
İşleme ve Değerlendirme Tesisleri	-	-	-

9.3.8.3. SU KİRLİLİĞİNİN İZLENMESİ VE KONTROLÜ :

NUMUNE ADI	KONTROL ALANLARI			
	DENİZ	İÇSU	YERALTI	YÜZEY
ALICI ORTAM	-	30	-	30
NİTRAT ANALİZİ	-	170	58	112

9.3.8.4. SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ :

İlimizde 2011 yılında alabalık yetiştiricilik kapasitesi 13 ton/yıl iken, 2012 yılında Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi olarak faaliyete geçen yeni tesisler ile birlikte alabalık üretim kapasitesi 2.068 ton/yıl a, sazan üretim kapasitesi de 5 ton/yıl a yükselmiştir.

2013 yılı Ekim ayı itibariyle 2.458 ton/yıl kapasiteli alabalık işletmeleri ve 20 ton/yıl kapasiteli sazan balığı işletmesi yetiştiricilik belgesi olarak faaliyetine devam etmektedir.

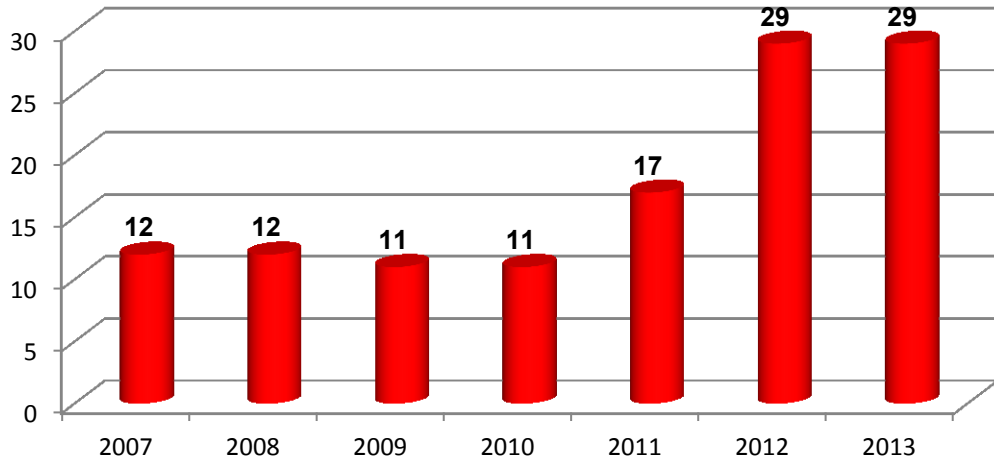
9.3.8.5. BALIKLANDIRMA ÇALIŞMALARI:

Balıklandırma Yapılan Yer	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
Günyüzü I	-	2.000	4.000	-	5.000	-	6.000	17.000
Günyüzü II	-	1.000	4.000	-	5.000	-	6.000	16.000
Yukarı Kartal	5.000	-	-	-	5.000	-	8.000	18.000
Bahçecik	-	2.000	-	-	10.000	-	10.000	22.000
Mercan	-	-	-	-	5.000	-	8.000	13.000
Sakaryabaşı	-	-	-	-	40.000	3.000	3.000	46.000
Özdenk	10.000	-	6.000	10.000	-	-	-	26.000
Halilbağı	-	8.000	6.000	10.000	3.000	-	-	27.000
Sazak I	-	-	-	5.000	-	-	-	5.000
Ahurköy	-	-	-	5.000	-	-	10.000	15.000
Sazak II	5.000	-	-	10.000	-	-	-	15.000
Üçbaşı	-	-	4.000	5.000	-	-	8.000	17.000
Oğlakçı	-	-	-	5.000	-	4.000	4.000	13.000
Kızılcaören	-	-	6.000	-	-	10.000	8.000	24.000
Dutluca I	-	-	4.000	-	-	3.000	3.000	10.000
Dutluca II	-	-	4.000	-	-	5.000	4.000	13.000
Porsuk Çayı	-	20.000	-	-	-	-	3.000	23.000
Kocaş	-	2.000	-	-	-	-	-	2.000
Emirceoğlu	10.000	-	-	-	-	-	-	10.000
Sarısu	-	-	-	-	-	3.000	3.000	6.000
Balıkdamı	-	-	-	-	-	3.000	3.000	6.000
Hasırca	5.000	-	-	-	-	-	3.000	8.000
Seydisuyu	-	-	-	-	-	-	6.000	6.000
Toplam	35.000	35.000	38.000	50.000	73.000	31.000	96.000	358.000

9.3.8.6. NİTRAT DİREKTİFİNİN UYGULANMASI:

Türkiye’de Nitrat Direktifinin Uygulanması Projesi - Mal Alımı Bileşeni kapsamında Bakanlığımızca **20 adet Mobil Laboratuvar** alımı yapılmış ve bu Mobil Laboratuvarlardan bir tanesi de İl Müdürlüğümüze tahsis edilmiştir.

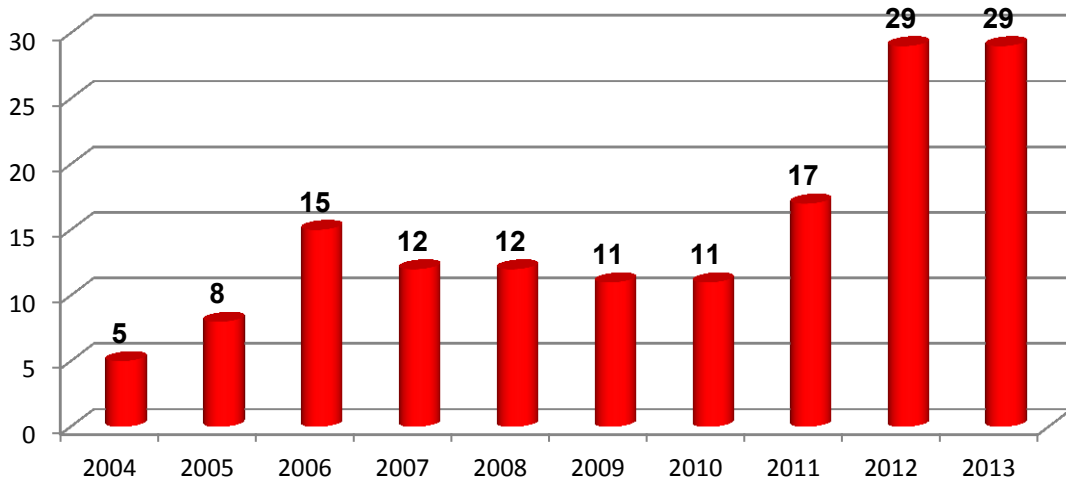
2013 yılında İlimizin yanı sıra **Afyonkarahisar, Bilecik, Bursa ve Sakarya** illerinde nitrat kirliliği izleme çalışmalarının yürütülmesi Müdürlüğümüz görev alanına dahil edilmiştir. 2013 yılında İlimizde 10 adet yüzey suyu istasyonu, 19 adet yeraltı suyu istasyonlarından numuneler alınarak analizleri yapılmaktadır.

NİTRAT DİREKTİFİ UYGULAMALARININ YILLARA DAĞILIMI

İSTASYON SAYILARI	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	5	8	15	12	12	11	11	17	29	29

YILLARA GÖRE NİTRAT İSTASYONU GRAFİĞİ

9.3.9. HAYVAN MADDELERİ SEVKLERİ:

YILI	B.BAŞ ETİ (Kg)	K.BAŞ ETİ (Kg)	KANATLI ETİ (Kg)	B.BAŞ DERİ (Kg)	SAKATAT (Kg)	YUMURTA (Adet)	BAL (Kg)	YÜN-YAPAĞI (Kg)
2009	1.757.696	89.316	1.242.613	23.153	-	9.772.320	-	-
2010	1.093.136	58.563	1.278.425	780.596	540	10.182.233	-	17.450
2011	1.088.720	82.953	1.094.072	268.503	9.647	2.800.581	-	-
2012	2.415.776	436.900	908.012	337.384	58.195	3.800.862	12.950	-
2013	3.277.072	210.238	251.670	628.409	24.300	27.769.366	6.750	6.942

9.3.10. HAYVAN SEVKLERİ:

YILI	BÜYÜKBAŞ	KÜÇÜKBAŞ	KANATLI	ARI KOVANI	AT
2009	20.677	162.633	27.018.466	47.475	25
2010	14.097	112.252	29.576.532	52.938	31
2011	18.084	105.808	33.641.749	59.859	30
2012	23.403	389.526	36.359.323	22.639	14
2013	24.299	122.868	38.486.713	35.748	1

9.3.11. HAYVANCILIK İTHALAT VE İHRACAT İŞLEMLERİ:

İlimize besilik, kasaplık ya da damızlık olarak gelen ithal canlı hayvanlara ait karantina işlemleri devam etmekte olup, sağlık sertifikasında istenen numuneler alınarak ilgili laboratuvarlara gönderilmektedir. Olumlu laboratuvar sonucuna istinaden düzenli olarak karantina kaldırma talep yazıları İlgili Gümrük Müdürlüğüne bildirilmektedir. Karantina kalktıktan sonra hayvanlar küpelenerek millileştirilmektedir.

Avrupa Birliğine süt ihracatı çerçevesinde Pınar Süt A.Ş. UHT süt ihracatı konusunda izin almış kurumumuzdur.

2013 yılı içerisinde 11.624.400 adet yumurta, 49.600 kg. yarasa gübresi ve 47246,40 kg tavuk sosisinin ihracat işlemleri yapılmış ayrıca 23.644 kg tavuk sosisinin geri ithalatı gerçekleşmiştir.

9.3.12. SIĞIR CİNSİ HAYVANLARIN TANIMLANMASI, TESCİLİ VE İZLENMESİ

İlimizde siğir cinsi hayvanların tanımlanması tescili ve izlenmesi ile ilgili yapılan çalışmalar kapsamında 23.477 işletme tanımlanmış, tescil edilmiş ve veri tabanına işlenmiştir. Veri tabanını kayıtlı hayvan sayımız 153.361 adettir. Bu sayı Bakanlığımız Veri Tabanı Türkvat Yazılım Sistemi Güncel Hayvan Sayısı Raporu esas alınarak verilmiştir. Kanuni kesim yerlerinde İl içi ve İl dışı kesimleri yapılan ve bildirim Müdürlüğümüze yapılan hayvan sayıları aylık ortalama 1000-1400 baş olup bildirimlerinin yapıldığı ay içerisinde düzenli olarak düşümleri yapılmaktadır. Yeni doğan buzağuların küpelenmesi faaliyetleri Müdürlüğümüz ve Damızlık Siğir Yetiştiricileri Birliği arasında imzalanan Küpeleme Sözleşmesi gereği DSYB tarafından yürütülmekte olup, 2014 yılı için başvurular değerlendirilmektedir.

Sığır Takip Sistemi Komisyonlarınca Yapılan Değişiklikler (İrk, Cinsiyet, Canlandırma) :

	2012	2013	TOPLAM
1. Komisyon	21	109	130
2. Komisyon	53	347	400
3. Komisyon	54	240	294

9.2.13. KOMBİNA VE MEZBAHALAR:

İlimizde toplam 12 adet kırmızı et kesimhanesi ve 1 adet kanatlı kesimhanesi bulunmaktadır. Mezbahalardan 9 tanesi Belediye Başkanlıkları tarafından işletilmektedir. 2 adet özel kırmızı et kombinasyonu ve 1 adet özel 2.sınıf mezbaha bulunmaktadır. Tüm mezbahalarımızda Müdürlüğümüzde görevli Veteriner Hekimler, Yetkilendirilmiş Resmi Veteriner Hekim olarak çalışmaktadırlar. Mezbahalarımız "Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik" çerçevesinde İl Müdürlüğümüze Modernizasyon Planı sunmuşlar ve çalışmalarına devam etmektedirler.

9.2.14. ÖZEL HAYVAN HASTANESİ VETERİNER POLİKLİNİK VE MUAYENEHANELERİ:

İLÇE	MUAYENEHANE	POLİKLİNİK	HASTANE	İŞLETME SAYISI
Odunpazarı	17	-	-	17
Tepebaşı	4	-	1	5
Mahmudiye	2	-	-	2
Alpu	2	-	-	2
Beylikova	2	-	-	2
Çifteler	3	-	-	3
Günyüzü	-	-	-	-
Han	-	-	-	-
İnönü	2	-	-	2
Mihalgazi	-	-	-	-
Mihalıççık	2	-	-	2
Sarıcakaya	-	-	-	-
Seyitgazi	3	-	-	3
Sivrihisar	4	-	-	4
TOPLAM	41	-	1	42

9.2.15. EV VE SÜS HAYVANLARININ ÜRETİM, SATIŞ-BARINMA VE EĞİTİM YERLERİ

2013 yılı itibariyle, İlimizde Odunpazarı ilçemizde 22, Tepebaşı ilçemizde 6 olmak üzere, toplam ruhsatlı ev ve süs hayvanı satış yeri 28 (yirmisekiz) adettir. Bunlardan 1 adedi barınma yeri, bir adedi balık üretim yeri ve 26 adet işyeri ise satış yeridir. Ayrıca kuruluş izni almış ve çalışma izni bekleyen 11 ev ve süs hayvanı satış yeri mevcuttur.

08.10.2011 tarih ve 28078 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Ev ve süs hayvanlarının üretim, satış, barınma ve eğitim yerleri hakkında yönetmelik" hükümlerine göre her işyerinde noter sözleşmesinde belirtilen çalışma saatleri içinde işyeri veteriner hekimi

bulundurulmaktadır. İl müdürlüğümüzce ruhsatlandırılan bu işyerlerinin kontrol ve denetimleri de yıl içerisinde bir kez yapılmaktadır. Şikayet durumlarında adı geçen işyeri denetlenmektedir.

9.3.16. HAYVANCILIK PROJELERİ:

9.3.16.1. Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Projesi Çalışmaları:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Koordinatörlüğünde Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Eskişehir İli Koyun ve Keçi Yetiştiriciler Birliği ve İl Müdürlüğümüzün ortaklaşa olarak yürüttüğü ilk çalışma 2006 - 2010 yılları arasında devam etmiştir. Çalışmanın sonunda başarılı sonuçlar elde edilmesinden dolayı ırk sayısı 3 e, proje sayısı 4 e çıkarılarak genişletilmiş ve bu projeler 2011 yılından itibaren 8 İlçemizdeki 48 köyde ve 148 sürüde yeniden başlatılmıştır. 2013 yılında da Ramlıç ırkıyla ilgili proje sayısı 2'ye çıkarılarak toplam proje sayısı 5'e çıkarılmıştır.

Başlatılan projelerin isimleri ve projedeki hayvan sayıları şöyledir:

- Anadolu merinosu koyun ırkının halk elinde ıslahı (12 000 baş koyun, 600 baş koç)
- Ramlıç koyun ırkının halk elinde ıslahı (12.000 baş koyun 600 baş koç)
- Pırlak koyun ırkının halk elinde ıslahı (6000 baş koyun 300 baş koç)

Çalışmaların genel amaçları maddeler halinde şu şekilde özetlenebilir:

- ✓ Saf yetiştirme ve seleksiyonla yerli ırkların verimlerinin artırılması,
- ✓ Damızlıkçı örnek işletmelerin kurulması,
- ✓ Yerli ırkların genetik potansiyellerinin ortaya konması ve korunması,
- ✓ Birlik ve yetiştiricilere hayvan ıslahı organizasyonunun öğretilmesi,

9.3.16.2. Damızlık Koç Dağıtımı (Koyun ve Keçilerde Verimliliği Arttırma Projesi) :

Her yıl Bakanlığımız Hayvancılık Genel Müdürlüğü tarafından proje kapsamında gönderilen genel bütçe ödeneği miktarı karşılığında Altınova veya Polatlı Tarım İşletmelerinden Anadolu Merinosu ırkı damızlık koç veya erkek toklular satın alınmaktadır. Satın alınan bu hayvanların dağıtımı bir protokol ile her yıl farklı bir veya 2 ilçedeki yetiştiricilere yapılmaktadır. Proje ile ilimiz koyun yetiştiricilerinin erkek hayvan ihtiyaçlarının en azından bir kısmının kaliteli damızlık koçlarla karşılanması, sürülerde saflığın arttırılarak verimlerin yükseltilmesi, dağıtılan bu koçların periyodik kontrollerini yapılması sırasında yetiştiriciye koyun yetiştiriciliği konularında tavsiyelerde bulunarak bilgi seviyelerinin arttırılması ve sonuçta gelirlerinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır. 2013 yılında gönderilen 35.928 TL ödenek karşılığında Altınova Tarım İşletmesinden 33 baş damızlık erkek toklu satın alınmıştır. Satın alınan bu toklular Alpu İlçemizdeki 18 yetiştiriciye yapılan bir protokol karşılığı kurayla teslim edilmiştir.

9.3.17. MAHALLİ AT YARIŞLARI

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Eskişehir Valiliğinin düzenlemiş olduğu Mahmudiye İlçesi Sonbahar Mahalli At Yarışları 15 Eylül - 22 Eylül 2013 tarihlerinde ilimiz Mahmudiye ilçesi hipodromunda koşulmuştur. İlimiz Türkiye yarış atı yetiştiriciliğinde önemli illerden birisidir.

Türkiye'de de safkan Arap atının yetiştirildiği bölgelerden en önemlisi ilimizin Mahmudiye ilçesidir. Osmanlı sultanlarından, sultan Mahmud' tan beri Mahmudiye ilçemizde safkan Arap atı yetiştirilmekte ve muntazam olarak soy kütüğü kayıtları tutulmaktadır.

15 Eylül 2013 Cumartesi günü 4 yarış düzenlenmiştir;

- -Anadolu Tarım İşletmeleri Kupası Koşusu' nu Hakkı Tarık DİKENCİK' e a ait NURİBEY,
- -Mahmudiye Kaymakamlık Kupası Koşusu' nu Ramazan KAYA' ya ait KAYAYÜREKLİ,
- -Eskişehir Vali Kupası Koşusu' nu Ramazan KAYA' ya ait GURBETKAYA,
- -Eskişehir Gıda, Tarım ve Hayvancılık Kupası Koşusu' nu Kahraman DOĞAN' a ait MENTOR isimli atlar kazanmışlardır.

22 Eylül 2012 Pazar günü de 4 yarış düzenlenmiş olup;

- -Mahmudiye Belediye Başkanlığı Kupası Koşusu' nu Ramazan KAYA' ya ait TOZUTAN,
- -İl Genel Meclisi Kupası Koşusu' nu Ramazan KAYA' ya a ait FATMASULTAN,
- -Garnizon Komutanlığı Kupası Koşusu' nu Kadriye KAYA' ya ait ALABORA,
- -Türkiye Jokey Kulübü Kupası Koşusu' nu Eyüp Ensar ÇELİK' e ait RAIN RIVER isimli atlar kazanmışlardır.

İki hafta boyunca yapılan koşulara toplam 82 at katılmıştır. Yarış ikramiyeleri ulusal yarış oranlarında belirlenmiştir. Her yarışta birinciye belirlenen ikramiyenin %40'ı ikinciye, %20'si üçüncüye, %10'u dördüncüye dağıtılmıştır. Yarışlar sonucunda tabelaya giren atların sahiplerine toplam " 69.700,00 ikramiye dağıtılmıştır.

2013 yılı için 25.000,00 TL si Bakanlık, 50.000,00 TL si Özel İdare kaynaklı olmak üzere toplam 75.000,00 TL ödenek gelmiştir.

9.4. BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI:

- ✓ Mera Çalışmaları
- ✓ Mera Tespit ve tahdit çalışmaları
- ✓ Mera Tahsis çalışmaları
- ✓ Mera Islah çalışmaları
- ✓ Bitki Sağlığı Çalışmaları
- ✓ Dış karantina çalışmaları
- ✓ İç karantina çalışmaları
- ✓ Bitki pasaportu ve operatörlerin kayıt altına alınması çalışmaları
- ✓ Bitki koruma ürünleri ve zirai mücadele alet ve makineleri bayi çalışmaları
- ✓ Bitkisel üretimde kullanılan kimyasalların kayıt altına alınması çalışmaları
- ✓ Reçeteli bitki koruma ürünü çalışmaları
- ✓ Bitki koruma ürünü uygulama yetki belgesi çalışmaları
- ✓ Sürvey çalışmaları
- ✓ Entegre kontrollü ürün ve entegre mücadele çalışmaları
- ✓ Süne mücadelesi çalışmaları
- ✓ Kimyevi gübre denetim çalışmaları
- ✓ Selektör izleme ve tohum temizleme çalışmaları
- ✓ Tohum ve fidan sertifikasyonu
- ✓ Organik tarım ve iyi tarım çalışmaları
- ✓ Tarımsal Desteklemeler
- ✓ Yem bitkileri desteklemesi
- ✓ Doğrudan gelir desteği desteklemesi
- ✓ Mazot, gübre ve toprak analizi desteklemesi
- ✓ Tarımsal sulamaya ilişkin enerji desteklemesi
- ✓ Hububat, baklagil prim desteklemesi
- ✓ Sertifikalı fidan desteklemesi
- ✓ Sertifikalı tohum kullanım desteklemesi
- ✓ Yem bitkileri alet ve makine desteklemesi
- ✓ Kuraklık desteklemesi
- ✓ Sertifikalı yem bitkisi tohum üretim desteklemesi
- ✓ Yağlı tohum prim desteklemesi
- ✓ Sertifikalı tohum üretim desteklemesi
- ✓ Prim kayıt sistemi desteklemesi
- ✓ Tabi afet desteklemesi

9.4.1. MERA ÇALIŞMALARI:

TOPLAM ÇALIŞMA YAPILACAK YERLEŞİM YERİ SAYISI	419
MERASI OLAN YERLEŞİM SAYISI	398
MERASI OLMAYAN YERLEŞİM SAYISI	21
MERA ÇALIŞMASI YAPILMAMIŞ YERLEŞİM SAYISI	89
TESPİTİ YAPILAN YERLEŞİM YERİ SAYISI	330
TAHDİTİ YAPILAN YERLEŞİM SAYISI	116
TAHSİSİ YAPILAN YERLEŞİM SAYISI	5

9.4.1.1. TESPİT VE TAHDİT ÇALIŞMALARI:

YILLAR	TESPİT ÇALIŞMALARI		TAHDİT ÇALIŞMALARI	
	KÖY SAYISI	ALAN (da)	KÖY SAYISI	ALAN (da)
1999	6	16.922,20	6	16.922,20
2000	46	350.387,40	46	350.387,40
2001	46	259.235,00	46	259.235,00
2003	23	374.268,70	--	--
2004	34	280.762,10	--	--
2005	32	489.577,40	--	--
2006	12	85.468,60	--	--
2007	40	408.195,70	18	296.746,90
2008	13	51.769,90	--	--
2009	34	171.909,30	--	--
2010	10	10.931,70	--	--
2011	1	2.704,70	--	--
2012	-	-	-	-
2013	31	57.874,90	-	-
TOPLAM	330	2.560.007,60	116	923.311,50

9.4.1.2. TAHSİS ÇALIŞMALARI:

YILLAR	TAHSİS ÇALIŞMALARI	
	KÖY SAYISI	ALAN (da)
2000	5	15.292,200
2001	-	-
2002	--	--
2003	--	--
2004	--	--
2005	--	--
2006	--	--
2007	--	--
2008	--	--
2009	--	--
2010	--	--
2011	--	--
2012	--	--
TOPLAM	5	15.292,200

9.4.1.3. MERA TAHSİS AMACI DEĞİŞİKLİĞİ:

YILI	MÜRACAAT SAYISI	UYGUN GÖRÜLEN	REDDEDİLEN	HALEN İNCELEŞİ SÜREN	TAHSİSİ DEĞİŞTİRİLEN ALAN (Da)
1998	7	5	2	--	2.766,59
1999	7	6	1	--	12.618,70
2000	4	4	--	--	12.925,60
2001	5	5	--	--	1.087,31
2002	2	2	--	--	12,547
2003	4	4	--	--	257,237
2004	25	22	3	--	6.112,77
2005	20	20	--	--	8.349,84
2006	26	25	1	--	1.695,50
2007	21	21	--	--	15.266,56
2008	30	28	2	--	3.507.302
2009	25	24	1	--	5.721,57
2010	14	14	--	--	823,314
2011	18	17	1	--	5.532,73
2012	17	17	--	--	10.863,78
2013	51	10	-	40	9.800,00
TOPLAM	286	224	11	40	77.080,14

9.4.1.4. ISLAH AMAÇLI KİRALAMALAR:

S.No	İLİ	İLÇESİ	KİRAYA VERİLEN FİRMA	KİRALANAN ALAN (Da)
1	Eskişehir	Beylikova-Yeniyurt	Fahrettin PİYADE	21,00
2	Eskişehir	Sivrihisar-Bahçecik	Koza Altın A.Ş.	71,50
TOPLAM				92,50

9.4.1.5. MERA ISLAH ÇALIŞMASI:

SIRA NO	İLÇE	KÖY BELEDİYE	TOPLAM MERA ALANI (da)	PROJE ONAY TARİHİ VE SÜRESİ	YAPILAN UYGULAMALAR
1	Tepebaşı	Yakakayı	1.524,00	2004-2008	Yapay Mera, gübreleme, otlatmayı planlama, gölgelik tesisi
2	Sivrihisar	Selimiye	3.442,20	2004-2008	Gübreleme, otlatmayı planlama
3	Sivrihisar	Gerenli	5.760,90	2005-2009	Gübreleme, otlatmayı planlama
4	Tepebaşı	Karagözler	1.112,60	2004-2008	Gübreleme, otlatmayı planlama, yapay mera, sulama
5	Alpu	Bozan Bld.	28.203,30	2005-2009	Gölgelik tesisi, gübreleme, otlatmayı planlama
6	İnönü	Oklubalı	1.224,70	2005-2009	Gübreleme, otlatmayı planlama
7	Çifteler	Dikmen	3.387,80	2006-2010	Gübreleme, otlatmayı planlama, yapay mera, sulama, gölgelik tesisi
8	Sivrihisar	Çandır	8.458,00	2006-2010	Gübreleme, otlatmayı planlama
9	Alpu	Merkez	4.808,60	2011-2015	Temizlik biçmesi, dipkazan, gübreleme, gölgelik tesisi, otlatmayı planlama
10	Tepebaşı	Cumhuriyet	14.635,00	2012-2016	Gübreleme, otlatmayı planlama
11	Beylikova	Uzunburun	5.327,00	2012-2016	Gübreleme, otlatmayı planlama, sulama tesisi
12	Günyüzü	Yağrı Mah.	12.352,00	2012-2016	Gübreleme, otlatmayı planlama
13	Alpu	Bozan	28.203,00	2013-2017	Gübreleme, Gölgelik Tesisi, Otlatma Planı, Sıvat Yapımı
TOPLAM			90.236,00		

9.4.2. KARANTİNA ÇALIŞMALARI:

Yıllar	Bitkisel Ürün	Tohum		Orman Ürünleri			Transit	İhracat İşlemi
	(kg)	(kg)	(adet)	(kg)	(m3)	Adet	(kg)	Adet
2007	1.529.474,00	61.376,00	-	158345,00	-	-	-	112
2008	2.129.743,5	279,95	-	711.161,00	-	-	-	207
2009	610.218,00	24.400,00	-	244.081,00	-	-	-	164
2010	592.581,00	34.600,00	-	690.872,00	-	-	-	205
2011	5.404.377,00	78.709,00	-	1.730.467,00	-	-	-	360
2012	12.813.264,051	26.510,400	-	307.977,00	547,710	14	-	304
2013	14.369.241,69	29.432,00	-	56.380,80	363,03	50	-	461
TOPLAM	23.079.657,55	225.875,35	-	3.842.903	547,710	14	-	1.813

9.4.2.1.1. DIŞ KARANTİNA ÇALIŞMALARI:

Dış karantina çalışmaları 1 inspektörle yürütülmektedir.

İTHALAT MİKTARLARI								
Yıllar	Bitkisel Ürün	Tohum		Orman Ürünleri			İmha	İthalat İşlem
		(kg)	(adet)	(kg)	(m3)	Adet		
2007	20.606	-	-		-	-	-	1
2008	-	-	-	3.165	-	-	-	1
2009	-	-	-		-	9.471	-	12
2010	-	-	-	22.000	-	18.727	-	88
2011	3.000	-	-	-	33,38	15.307	-	22
2012	-	-	-	-	-	14.051	7	20
2013						23.112		20
TOPLAM	23.606	-	-	25.165	33,38	80.668	7	164

9.4.2.1.2. İÇ KARANTİNA ÇALIŞMALARI:

İlimizde bitki pasaportu sistemine 1 özel fide üreticisi ve 1 resmi, 3 özel fidan üreticisi yanında 5 adet sezonluk fidan ticareti yapan operatör mevcuttur. Fide- fidan üretenler ile ticaretini yapan operatörlerin üretim ve satış yerlerinden alınan toprak, harç ve torflar dan alınan örnekler ilgili laboratuvarlarda nematod analizi yaptırılmaktadır. 2013 yılı Mayıs- Haziran ve Eylül-Ekim ayları itibariyle gönderilen örneklerden olumsuz bir sonuçla karşılaşılmamıştır.

9.4.3. BİTKİ PASAPORTU VE OPERATÖRLERİN KAYIT ALTINA ALINMASI:

2013 yılında tüm İlçe Müdürlüklerinde ve İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda konu ile ilgili bilgilendirme toplantısı yapılmış olup, Bakanlık tarafından gönderilen broşürler dağıtılmıştır. Bitki pasaportu sistemine yeni kayıt başvuruları alınarak, fide, fidan ve süs bitkileri üreticilerini toprak nematod tahlilleri yapılmıştır.

Bitki pasaportu uygulaması kapsamında **toplam 258 adet operatör kayıt altına alınmış olup bitki pasaportu sertifikaları** düzenlenmiştir. Şube Müdürlüğümüz ve bitki pasaportu basma yetkisi verdiğimiz operatörler tarafından, etiketler basılmaktadır. Bu kapsamda fide, fidan üreticileri ve ticaretini yapanlar kayıt altına alınmıştır.

9.4.4. BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ VE ZİRAİ MÜCADELE ALET VE MAKİNELERİ BAYİ ÇALIŞMALARI:

İlimizde, 65 adet bitki koruma ürünü bayi bulunmakta olup; bunlardan 8 adedi Pancar Ekicileri Kooperatifi, 18 adedi Tarım Kredi Kooperatifi ve 3 adedi Ziraat Odası'dır. 70 adet zirai mücadele alet ve makine bayiinden, 9 adedi Pancar Ekicileri Kooperatifi, 18 adedi Tarım Kredi

Kooperatifi ve 3 adedi Ziraat Odası'dır. Ayrıca 2 adet bitki koruma ürünleri toptancısı ve 1 adet zirai mücadele alet imalathanesi faaliyet göstermektedir.

9.4.4.1. BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ BAYİLERİ:

YILLAR	ÖZEL	TÜZEL	TOPTANCI	TOPLAM
2011	18	51	1	70
2012	18	45	3	66
2013	19	44	2	65

9.4.4.2. ZİRAİ MÜCADELE ALET VE MAKİNE BAYİLERİ:

YILLAR	PERAKENDE BAYİ	İMALATHANE	TOPLAM
2011	86	2	88
2012	73	1	74
2013	70	1	71

9.4.2.3. YILLAR İTİBARI İLE ESKİŞEHİR İLİNDE SATILAN ZİRAİ MÜCADELE İLAÇ MİKTARLARI:

	İnsektisit	Fungusit	Herbisit	Akarisit	Toplam
2010	43251 kg 3527 lt	59693 kg 259 lt	2402 kg 111636 lt	437 lt	105.346 kg 115.859 lt
2011	56297 kg 2789 lt	69421 kg 4455 lt	1770 kg 247096 lt	364 lt	127.488 kg 254.704 lt
2012	52516 kg 2617 lt	53767 kg 262 lt	360 kg 133760 lt	615 lt	106.643 kg 137.254 lt
2013	51.130 Kğ 2.157 Lt	53.200 Kğ 121 Lt	322 Kğ 133.873	613 Lt	104.852 Kğ 136.764 Lt

9.4.2.4. BİTKİSEL ÜRETİMDE KULLANILAN KİMYASALLAR :

Kayıt Altına Alınması Çalışmaları : İlimizde bitkisel üretimde kullanılan kimyasalların kontrollü kullanımı, kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla çalışmalar, 25 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 5996 sayılı Kanuna dayalı "**Bitkisel Üretimde Kullanılan Bitki Koruma Ürünlerinin Kayıtlarının Tutulması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik**" kapsamında sürdürülmektedir.

2010 yılından 2012 yılına kadar yapılan çalışmalar listesi aşağıdaki gibidir.

Genel Ekiliş Alanı (da)	Üretici Sayısı	Dağıtılan Kayıt Defteri Sayısı				
		2010	2011	2012	2013	Toplam
3.677.459		11.500	3.500	500	400	15.900

9.4.2.5. BİTKİ KORUMA ÜRÜNÜ REÇETELİ SATIŞLAR:

İl Müdürlüğümüzce 2013 mayıs ayı itibarıyla Kamu ve Serbest çalışan **137 Ziraat Mühendisine reçete yazma yetki belgesi** verilmiştir.

9.4.2.6. BİTKİ KORUMA ÜRÜNÜ UYGULAMALARI ÇALIŞMALARI:

2012 yılı itibarıyla yapılan eğitimler sonucu

6 Profesyonel Bitki Koruma Ürünü Uygulama Belgesi,

1.891 Ticari Bitki Koruma Ürünü uygulama yetki belgesi verilmiştir.

9.4.5. ESKİŞEHİR İLİ 2013 YILI SÜRVEY ÇALIŞMALARI:

Zararlı Organizma	Sürvey Metodu	Ekim-Dikim Alanı	Birimi	Sürvey Alanı	Birimi	Bulaşık Alan	Birimi	Kaç Yıldır Devam Ediyor
Patates Kist Nematodu	Keşif	13000	da	7000	da	-	da	8
Patates Siğili	Keşif	13000	da	7000	da	-	da	8
Patates Halkalı Çürüklüğü	Sınırlandırma Değerlendirme	13000	da	7000	da	215	da	2
Patates Kahverengi Çürüklüğü (<i>Rolstonia solanacearum</i>)	Sınırlandırma Değerlendirme	13000	da	7000	da	66,4		1
<i>Epitrix similis</i>	Keşif	13000	da	7000	da	--	da	2
Şarka Virüs	Keşif	15200	da	8000	da	--	da	5

2013 yılı sürvey çalışmaları halen devam etmekte, şüphe duyulan alanlardan numune alınarak Ankara Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsünde analiz ettirilmektedir. Yapılan analizlerde henüz olumsuz bir durumla karşılaşılmamıştır.

Patateste Halkalı Çürüklüğü: 2012 yılında 215 dekar Mahmudiye İlçesi Türkmenmecidiye Köyünde tespit edilmiş olup karantina tedbirleri alınmıştır. 2013 yılında kontrol edilen arazilerde kendi gelen patates bitkileri ile konukçuları imha ettirilmiştir.

Patates Kahverengi Çürüklüğü: 2013 yılında 66,4 dekar Mihaliççik İlçesi Yunusemre Beldesinde tespit edilmiş olup, karantina tedbirleri alınmıştır. 2013 yılında Adana Biyolojik Mücadele Araştırma İstasyonunda görevli uzman ekip ile söz konusu alanlarda incelemeler yapılmış numuneler alınmıştır. Numune sonuçları temiz çıkmıştır.

9.4.6. ENTEGRE MÜCADELE ÇALIŞMALARI:

2013 yılında buğdayda 1250 dekar alanda 25 çiftçi ile örtü altı sebze üretiminde 20 dekar alanda 40 çiftçi ile entegre mücadele çalışmaları yürütülmüştür.

Entegre kontrollü ürün yönetimi çalışmaları ise 350 dekar sebze alanında 65 çiftçi ile yürütülmüştür.

9.4.7. SÜNE MÜCADELESİ:

YILLAR	TOPLAM SÜRVEY ALANI (Da)	NİMF SÜRVEY ALANI (Da)	İLAÇLANAN ALAN (Da)		BİYOLOJİK MÜCADELEYE DESTEK AMAÇLI ÇALIŞMALAR			EMGİ ORANI (%)
			UÇAK	YER ALETİ	DİKİLEN FİDAN (Adet)	SALINAN KEKLİK (Adet)	BIRAKILAN AVCI BÖCEK (Adet)	
2001	1.375.155	294.400	338.800	8.200	0	0	0	0
2002	1.747.200	894.500	494.733	62.333	0	0	0	2,33
2003	2.226.330	965.600	0	96.000	0	0	0	1,23
2004	2.285.620	432.400	0	51.334	0	1.000	0	0,47
2005	2.277.840	47.350	0	0	9.800	1.500	100.000	0,36
2006	1.969.440	153.900	0	0	22.950	0	200.000	0,96
2007	2.268.064	574.800	0	22.000	27.235	1.500	200.000	2,47
2008	2.246.401	1.261.314	0	320.000	3.450	0	300.000	1,44
2009	2.269.178	1.132.635	0	457.151	7.700	0	0	1,11
2010	2.239.542	942.662	0	150.500	9.834	0	150.000	0,88
2011	2.277.300	593.060	0	30.155	0	0	50.000	0,91
2012	2.075.720	921.330	0	54.816	0	0	25.000	0,71
2013	2.095.755	354.950	0	71.225	0	0	10.000	1,12

2013 SÜNE MÜCADELESİ ÇALIŞMALARI

Hububat Ekiliş Alanı (da)	2.780.000 da
Program	278.000 da
Sürvey Yapılan Alan (da)	2.094.755 da
Mücadeleye Karar Verilen Alan (da)	152.250 da
Mücadele Yapılan Alan (da)	71.225 da
Kışlak Sayımları (ad/m2)	1,63
Parazitlenme oranı %	31,49
Mücadele yapılan alanlardaki % dane emgi	1,12
Mücadele yapılmayan alanlardaki % dane emgi	1,47
Mücadele gerekirken yapılmayan alanlardaki % dane emgi	3,25
Ekip Sayısı (Adet)	19
Teknik Eleman (Adet)	71
Köy Sayısı (Adet)	278
Salınan Parazitoit (Adet)	10.000

9.4.8. KİMYEVİ GÜBRE DENETİM ÇALIŞMALARI:

YILLAR İTİBARI İLE GÜBRE TÜKETİMİ

	2010	2011	2012	2013
Gübre Tüketimi (ton)	84.150	73.131	62.317	107.271

9.4.9. SELEKTÖR İZLENİM VE TOHUM TEMİZLEME FAALİYETLERİ :

S.N.	İLÇELER	1 Ton/Sa Kapas.	2 Ton/Sa Kapas	5 Ton/Sa Kapas	TOP	TEMİZLENEN BUĞDAY (TON)	TEMİZLENEN ARPA (TON)	TOP
1	TEPEBAŞI	3	8	7	18	3.184	1.677	4.861
2	ODUNPAZARI	2	4	9	15	1.375	575	1.950
3	ALPU	8	0	5	13	781	546	1.327
4	BEYLİKOVA	5	4	4	14	1.265	1.015	2.280
5	ÇİFTELER	12	0	9	21	4.810	2.365	7.175
6	HAN	0	1	1	2	500	500	1.000
7	GÜNYÜZÜ	3	2	5	10	303	261	564
8	İNÖNÜ	1	4	3	8	1.218	355	1.573
9	MAHMUDİYE	3	4	6	13	2.190	1.395	3.085
10	MİHALIÇÇIK	7	3	4	14	771	620	1.391
11	SEYİTGAZİ	5	10	8	24	2.284	1.128	3.412
12	SİVRİHİSAR	22	5	23	50	9.150	8.200	17.350
GENEL TOP.		71	45	84	200	27.831	18.637	46.468

9.5.10. TOHUM ve FİDAN SERTİFİKASYONU:

Tohum ve Fidan Sertifikasyonu ile ilgili kontroller ve denetimler 5553 sayılı Tohumculuk kanunu ve 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda Ve Yem Kanunu ve bu kanunlara ilişkin olarak yayımlanan mevzuatlar kapsamında İl Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir. 5553 sayılı Kanun kapsamında;

- ✓ 17 adet Tohum Üreticisi,
- ✓ 803 adet Tohum Yetiştiricisi,
- ✓ 3 adet Fidan Üreticisi,
- ✓ 1 adet Fide Üreticisi,
- ✓ 2 adet Süs Bitkisi Üreticisi,
- ✓ 103 adet Tohumluk Bayii, İl Müdürlüğümüz tarafından yetkilendirilmiştir.

İlimizde yurtiçi sertifikalı tohumluk üretimi yapmak isteyen işletmelerin yeni 2012-2013 yılı üretim sezonu için beyanname verme ve kabul işlemleri devam etmektedir. Buğday, Arpa, Nohut, Yonca, ve Macar Fiğine ait tarla kontrolleri, numune alma ve laboratuvar sonucu olumlu gelen Tohumlukların sertifikasyon işlemleri tamamlanmıştır. Sebze tohumlukları için tarla kontrolleri tamamlanmış, numune alma işlemleri devam etmektedir.

9.4.11. TOHUMCULUK FAALİYETLERİ :

SERTİFİKALI TOHURLUK ÜRETİM BEYANNAMELERİ:

İşletme Adı	Tür	Beyan. Sayısı	Alan (da)
Tarım Kredi Koop. Kütahya Bölge Birliği	Buğday	268	12558
Geçit Kuşağı Tar.Araş.Enst.Md.	Buğday	69	2175
Anadolu T.İ.M-Mahmudiye	Buğday	16	9117
Era Grup Mühen.Müş.San.Tic. Ltd.Şti-Ankara	Buğday	289	7866
Esgen Tohum Tar.Çözümler San. Tic. Ltd. Şti.	Buğday	1	87
Al-Ka Zirai İlaç Gübre Konya	Buğday	10	466
S.S.Esk.Pancar Ekicileri Koop.	Buğday	1	46
Yeşil Tar.Ür.Zir. İlaç Alet.Tic.San.Ltd.Şti	Buğday	19	427
NBC Tarım Danışmanlık Gıda Ltd.Şti	Buğday	109	4862
Gülzaroba Tarım Ürünleri -Polatlı	Buğday	8	142
Ata Tohumculuk A.Ş.-Polatlı	Buğday	34	1298
Demircan Tarımsal Girdiler Ltd.Şti	Buğday	28	969
Maro Tarım İnş.Tic.A.Ş	Buğday	18	1752
Tarkan Ersin	Buğday	27	485
TOPLAM	Buğday	897	42250
Geçit Kuşağı Tar.Araş.Enst.Md.	Arpa	10	348
Ata Tohumculuk A.Ş.-Polatlı	Arpa	10	279
Gülzaroba Tarım Ürünleri -Polatlı	Arpa	22	892
Ürün Tic. Koll. Şti	Arpa	18	400
Tarım Kredi Koop. Kütahya Bölge Birliği	Arpa	232	7766
Esgen Tohum Tar.Çözümler San. Tic. Ltd. Şti.	Arpa	26	263
NBC Tarım Danışmanlık Gıda Ltd.Şti	Arpa	14	614
Demircan Tarımsal Girdiler Ltd.Şti	Arpa	8	163
Yeşil tarım Ürünleri Zirai İlaç Tic. Şti	Arpa	5	70
Anadolu Efes	Arpa	27	123
Era Grup Müh.	Arpa	71	2258
TOPLAM	Arpa	443	13176
Geçit Kuşağı Tar.Araş.Enst.Md.	Aspir	2	290
Marmara Tohum geliştirme	Aspir	2	274
TOPLAM	Aspir	4	564

İşletme Adı	Tür	Beyan. Sayısı	Alan (da)
Kws Türk Tic.A.Ş	Şeker Pancarı Toh.	17	939
TOPLAM	Şeker Pancarı Toh.	17	939
Geçit Kuşağı Tar.Araş.Enst.Md.	Nohut	7	306
Yeşil Tar.Ür.Zir. İlaç Alet.Tic.San.Ltd.Şti	Nohut	10	144
Demircan Tarımsal Girdiler Ltd.Şti	Nohut	12	281
NBC Tarım Danışmanlık Gıda Ltd.Şti	Nohut	26	830
Seyitgazi Ziraat Odası Et Süt Tarım Ürün. San. Tic. İth.Paz.Pakt.Ltd. Şti.	Nohut	8	182
TOPLAM	Nohut	63	1743
Kws Türk Tic.A.Ş	Ayçiçeği	22	763
Syngenta Tarım San. Tic.A.Ş	Ayçiçeği	29	1.411
TOPLAM	Ayçiçeği	51	2174
Kws Türk Tic.A.Ş	Mısır	36	1962
TOPLAM	Mısır	36	1962
Kws Türk Tic.A.Ş	Kolza	12	394
TOPLAM	Kolza	12	394
Anka-Meijer Tohum Ve Tic.Ltd.Şti	Patates	94	3110
Solana Avrasya Tar.Ür.Tic.Ltd.Şti	Patates	26	646
Gömeç Tohumculuk Tarım Ürün.Paz.Tic.Ltd.Şti	Patates	26	406
Kereviş Gıda San.Tic.A.Ş	Patates	15	622
Kws Türk Tic.A.Ş	Patates	6	287
Öztar Tarım Tic	Patates	4	141
TOPLAM	Patates	171	5212
Anadolu T.İ.M-Mahmudiye	Yonca	1	206
Yiğit Tohumculuk Tic.Ltd.Şti	Yonca	4	217
TOPLAM	Yonca	5	423
Anadolu T.İ.M-Mahmudiye	Macar Fiği	1	542
NBC Tarım Danışmanlık Gıda Ltd.Şti	Macar Fiği	2	92
Geçit Kuşağı Tar.Araş.Enst.Md.	Macar Fiği	1	10
TOPLAM	Macar Fiği	4	644
Yiğit Tohumculuk Tic.Ltd.Şti	Çim	3	67
Neobi Tohumculuk Zir.Tar.ürün.San.Tic.A.Ş.	Çim	1	21
Acar Çim.TohumculukTic.ltd.şti.	Çim	1	8
Global Tohumculuk Zir.San.Tic.Ltd.Şti.	Çim	1	4
TOPLAM	Çim	6	90
Geçit Kuşağı Tar.Araş.Enst.Md.	Domates	1	1
TOPLAM	Domates	1	1
Üçler Tohum Gıda Tarım San.Tic .A.Ş	Sudan otu	1	71
TOPLAM	Sudan otu	1	71
Geçit Kuşağı Tar.Araş.Enst.Md.	Kuru Fasulye	2	15
TOPLAM	Kuru Fasulye	2	15
Geçit Kuşağı Tar.Araş.Enst.Md.	Fasulye	1	8
TOPLAM	Fasulye	1	8

Yurtiçi tohumluk sertifikası almak isteyen ve ilimiz sınırlarında üretim yapan tohum üreticileri beyannamelerini doğrudan müdürlüğümüze, OECD sertifikalı tohum üretimi yapmak isteyen tohum firmaları ise beyannamelerini doğrudan Bakanlığımız Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğüne vermektedir. TTSM tarafından onaylanarak müdürlüğümüze gönderilen beyannamelere göre yapılan kontrollere ait Tarla Kontrol Raporları ve beyannameleri TTSM Müdürlüğüne gönderilmektedir. Yurtiçi Sertifikalı Tohumluk üretimlerine ait Tarla Kontrol Raporları ileri sertifikasyon işlemleri için ilgili firmaların talebi üzerine tohumlukların işlenerek paketlenmesi İl Müdürlüğüne gönderilmektedir.

İlimizde Fidan Üreticisi olarak yetkilendirilen üreticilere ait fidanlıklar “Meyve/Asma Fidan Ve Üretim Materyali Sertifikasyonu Ve Pazarlaması Yönetmeliği” ne göre kontrol edilmektedir.

Tohum üretimi, Bakanlığımızın gerek üretici kurumlara, gerekse de çiftçilerimize sağladığı destekleme ödemeleri sayesinde her geçen yıl hızla artmaktadır.

9.4.12. İYİ TARIM VE ORGANİK TARIM VE ALTERNATİF ÜRÜN FAALİYETLERİ:

9.4.6.1. İYİ TARIM UYGULAMALARI :

İyi tarım uygulamaları kapsamında “Patates Sigili Desteği”, “Organik ve İyi tarım Desteği” verilmediğidir.

YIL	ÇİFTÇİ SAYISI	ALAN(da)
2009	1	104
2010	15	499
2011	5	976
2012	15	1.530
2013	4	1.219
	40,00	4.328,00

9.4.12.2. ORGANİK TARIM ÇALIŞMALARI :

2013 yılı itibariyle organik tarım kapsamında ilimizde 14 işletme faaliyet göstermektedir.

YIL	ÇİFTÇİ SAYISI	ALAN(da)
2009	13	957
2010	14	994
2011	18	2.752
2012	13	2.806
2013	14	1.869
	72	9.378

9.4.12.3. ALTERNATİF ÜRÜN FAALİYETLERİ:

YILI	DESTEKLENEN ÇİFTÇİ SAYISI	DESTEKLENEN ALAN (da)	DESTEK TUTARI (TL)
2009	0	0,000	0,00
2010	11	656,242	13.124,84
2011	9	622,688	14.337,92
2012	7	824,536	20.613,41
	27	2.103,466	48.076,17

9.4.13. BİÇERDÖVER OPERATÖRÜ KURS FAALİYETLERİ:

YILI	AÇILAN KURS SAYISI	KATILAN KURSİYER SAYISI
2011	4	64
2012	4	93
2013	6	98
	14	255

9.5. TARIMSAL ALT YAPI VE ARAZİ DEĞERLENDİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI:

9.5.1. 5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU UYGULAMALARI

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu 19 Temmuz 2005 tarih ve 25880 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Şu anda 5403 sayılı “Toprak Koruma Arazi Kullanımı Kanunu” gereği işlem yapılmaktadır.

5403 sayılı Kanununun 5. maddesinde de “Toprak Koruma Kurulu”nun kimlerden ve nasıl teşekkül edeceği belirtilmiş ancak kurulun kuruluşu, çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından hazırlanan yönetmeliğe bağlanmıştır. Bakanlığımızca hazırlanan “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Uygulama Yönetmeliği” 15.12.2005 tarih ve 26024 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin yayımlanmasıyla birlikte Toprak Koruma Kurulu teşekkül ettirilmiş ve bu güne kadar her ay kanunda belirtildiği üzere mutad olarak toplantılar yapılmaktadır.

Toprak Koruma Kurulunca, 2011 yılında 7 toplantı yapılmış, bu toplantılarda kurula intikal eden 17 dosya sonuçlandırılmıştır. 2012 yılında 5 toplantı yapılmış, bu toplantılarda kurula intikal eden 5 dosya sonuçlandırılmıştır. 2013 yılında 6 toplantı yapılmış, bu toplantılarda kurula intikal eden 20 dosya sonuçlandırılmıştır. 5403 sayılı Kanununun 13. Maddesi kapsamında yapılan çalışmalar aşağıdaki çizelgelerde gösterilmiştir.

ESKİŞEHİR İLİ 5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI										
KANUNU UYGULAMALARINA AİT DÖNEM RAPORU										
YILI	BAŞVURU SAYISI	İZİN VERİLEN ALAN (ha.)							İZİN VERİLMEYEN ALAN (ha.)	GENEL TOPLAM (ha.)
		Mutlak Tarım Arazisi		Tarım Arazisi		Özel Ürün Arazisi		TOPLAM		
		Sulu Mutlak Tarım Arazisi	Kuru Mutlak Tarım Arazisi	Kuru Tarım Arazisi	Sulu Tarım Arazisi	Sulu Özel Ürün Arazisi	Kuru Özel Ürün Arazisi			
2011	25	31,26	19,99	31,22				82,47	964,43	1.046,9
2012	40	29,77	444,28	135,3				609,35	616,8	1.226,15
2013	65	72,68	49,05	102,03		4,12	108,18	336,48	1.230,26	1.671,84

9.5.2. TARIM ARAZİLERİNİN TARIM DIŞI AMAÇLA KULLANIMI İZİN UYGULAMALARI

Tarım Arazisinin Tarım Dışı Amaçla Kullanım talebi ile ilgili olarak İl Müdürlüğümüze gelen müracaatlar 5403 sayılı kanun, yönetmelik ve talimatlar çerçevesinde değerlendirilmektedir.

2011 yılı içerisinde; tarım arazisinin, ev, ahır, depo, akaryakıt istasyonu vb. yapmak için tarım dışı amaçla kullanımı isteği ile ilgili olarak gelen 7 adet talep uygun görülerek tarım arazisinin tarım dışı amaçla kullanımına izin verilmiştir. 2012 yılı içerisinde; tarım arazisinin, ev, ahır, depo, akaryakıt istasyonu vb. yapmak için tarım dışına çıkarma isteği ile ilgili olarak 40 başvuru yapılmış bunların 30 adet uygun görülerek tarım arazisinin tarım dışı amaçla kullanımına izin verilmiştir.

2011-2012-2013 YILI TARIM DIŞI KULLANIM İZİNİ VERİLEN TOPLAM ALANIN SEKTÖREL DAĞILIMI							
YILI	BAŞVURU SAYISI	ALAN (HA)		EĞİTİM	KONUT	DİĞER	TOPLAM (ha)
		TARIMSAL	SANAYİ				
2011	25	50,833	30,665				81,498
2012	40	56,48	422,57	3,1	127,2		609,35
2013	65	120,10	216,38				336,48

9.5.2.1. İlimizde, Tarım Dışına Çıkarılan (5403 ve 3083 sayılı Kanunlar Kapsamında) Toplam Arazi Miktarı:

Yılı	Başvuru Sayısı	İzin Verilen Alan (Ha)	İzin Verilmeyen Alan (Ha)	Toplam Alan (Ha)
2011 (3083,5403 Sayılı Kanunlar Toplamı)	29	86,809	964,43	1.051,239
2012 (3083,5403 Sayılı Kanunlar Toplamı)	46	644,446	616,8	1.261,246
2013 (3083,5403 Sayılı Kanunlar Toplamı)	76	349,355	1.230,26	1.579,615
Genel Toplam	151	1.080,610	2.811,490	3.892,100

9.5.3. (3083 Sayılı) Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesi ve Tarım Reformu :

3083 sayılı Kanun Kapsamında Tarım Dışı Amaçlarla Kullanım İzni

Yılı	Başvuru Sayısı	İzin Verilen Alan (Ha)	İzin Verilmeyen Alan (Ha)	Toplam Alan (Ha)
2011	4	4.339	Yok	4.339
2012	6	35.096	Yok	35.096
2013	11	12,875	Yok	15,97

9.5.4. TAMAMLANAN ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TİGH PROJELERİ:

Sıra No	Proje Adı	Yerleşim. Bir. Say.	Ha	Toplam Prj. Bedeli (TL)	Başl. ve Bitiş tarihi	Durumu
1	Merkez Beyazaltın A.T ve TİGH Projesi	1	2.113	2.518.913	24.09.2007 12.08.2010	Tamamlandı
2	İnönü Aşağıkuzfındık A.T. Projesi	5	3.098	2.055.657,11	12.05.2009 03.10.2011	Tamamlandı
3	Sivrihisar Demirci AT Projesi	1	835	613.276,78	03.02.2010 24.05.2012	Tamamlandı
4	Merkez Gündüzler A.T. ve TİGH Projesi	5	4.703	1.984.225,45	28.01.2010	Tamamlandı
TOPLAM		7	10.749	5.187.846,58		

9.5.5.DEVAM EDEN ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TİGH PROJELERİ:

Sıra	Proje Adı	Yerleşim. Bir. Say.	Ha	Toplam Prj. Bedeli (TL)	Başl. ve Bitiş tarihi	Durumu
1	Seyitgazi AT ve TİGH Prj.	12	25.159	7.984.640,75	11.02.2011	Devam ediyor
2	Beylikova AT ve TİGH Prj.	11	18.219	4.820.236,85	09.03.2011	Devam ediyor
3	İnönü AT Projesi	4	5.062	5.404.590 (Kesif Bedeli)	19.12.2008	Devam ediyor
4	Alpu Bozan TİGH Projesi	6	14.528	9.602.103,53 (Keşif Bedeli)	30.04.2010	Devam Ediyor
TOPLAM		33	62968	27.811.571,13		

9.5.6. İLİMİZDE SONUÇLANAN HAZİNE ARAZİSİ DAĞITIM PROJELERİ:

Sıra	İlçe	Yerleşim Birimi Sayısı	Çiftçi Sayısı	Alan (Ha)
1	Sivrihisar	10	824	8.417
2	Günyüzü	2	238	1205,5
3	Mahmudiye	1	31	199
4	Mihalıççık	1	61	652,5
TOPLAM		14	1.154	10.474

Dört ilçemizin 14 yerleşim yerinde 1.154 çiftçiye 10.474 ha hazine arazisi dağıtımı yapılmıştır.

9.5.7. İLİMİZDE DEVAM EDEN HAZİNE ARAZİSİ DAĞITIM PROJELERİ:

Sıra	İlçe	Yerleşim Birimi Sayısı	Alan (Ha)
1	Günyüzü, Kayakent	1	1.500
2	Günyüzü, Doğray	1	250

9.5.8.ARAZİ TOPLULAŞTIRMASI VE TARLA İÇİ GELİŞTİRME HİZMETLERİ**ETÜT RAPORLARI:**

SN	Bölge Adı	Yerleşim. Bir. Say.	Dekar	Durumu
1	Tepebaşı Çukurhisar (Çukurhisar Yeni, Hisar, Keskin, Yukarısöğütönü Mahalleleri, Uludere Köyü)	5	109.596,81	Etüdü yapıldı, olumlu görüş verildi.
2	Tepebaşı Alınca (Alınca, Eğriöz, Emirceoğlu, Aşağısöğütönü Mahalleleri)	4	51.932,19	Etüdü yapıldı, olumlu görüş verildi.
3	Tepebaşı Satılmışoğlu (Satılmışoğlu, Boyacıoğlu Mahalleleri, Yusufklar, Turgutlar, Kragözler Köyleri)	5	54.734,41	Etüdü yapıldı, olumlu görüş verildi.
4	Tepebaşı Mollaoğlu (Mollaoğlu, Takmak, Çanakkıran, Musaözü, Yukarıkartal, Aşağıkartal, Yürükakçayır, Yeniakçayır, Nemli, Köyleri)	9	56.287,67	Etüdü yapıldı, olumlu görüş verildi.
5	Tepebaşı Kozlubel (Kozlubel Köyü)	1	8.609,98	Etüdü yapıldı, olumlu görüş verildi.
6	Günyüzü, Kavuncu Köyü	1	41.836,82	Etüdü yapıldı, olumsuz görüş verildi.
7	Çifteler (Osmaniye, Orhaniye, Hayriye, Ilıcabaşı, Kadıkuyusu, Çatmapınar Köyleri)	6	233.798,41	Etüdü yapıldı, olumlu görüş verildi.
TOPLAM		31	556.796,29	

İlimiz Mahmudiye İlçesi Orta, Işıklar, Çal, Yeni Mahalleleri ve Mahmudiye İlçesi Akyurt, Balçıkhisar, Doğanca, Fahriye, Güllüce, Hamidiye, İsmetpaşa, Kaymazyayla, Mesudiye, Şerefiye, Tokathan, Topkaya, Türkmenmecidiye, Yeniköy, Yeşilyurt Köyleri sahasında Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Etüt Çalışmalarımız devam etmektedir

9.5.9. ÖNÜMÜZDEKİ YILLAR YAPILMASI DÜŞÜNÜLEN PROJELER:

- 1- İlimizde toplulaştırma yapılabilecek tarım alanı 498.070 hektar olup tamamında Arazi Toplulaştırması ve Tarla içi geliştirme hizmetleri sulama, drenaj, yol çalışma projeleri yapmak.
- 2- İl müdürlüğümüzde yeterli personel olması halinde yılda 50 (elli) bin hektar alanda toplulaştırma yapmak.
- 3- Sorunlu Tarım Alanlarının tespiti ve iyileştirilmesi erozyon, çölleşme ve tuzluluk, alkalileşme, kimyasal kirlenme gibi tarım alanlarında görülen problemlerin önüne geçerek tarım alanlarımızın doğal ve yapay yollarla kaybolmasını önleyici projeler yapmak.
- 4- Çiftçilerimizin yanlış toprak işleme yapmalarını engelleyerek, arazilerini eğime dik istikamette işlemelerini sağlamak, toprak tanelerinin toz zerrelere haline gelecek kadar aşırı toprak işleme yapılmasını önleyici projeler yapmak.
- 5- Çiftçilerimiz tarafından aşırı sulama (vahşi sulama) yapılmasını önlemek, damlama ve yağmurlama sulamanın çiftçiler tarafından tercih edilmesini sağlamak. Basınçlı sulama sistemlerinin yaygın olarak kullanılması sonucu salma sulamaya göre daha az su harcanmasını sağlamak ve topraktaki besin maddelerinin kaybını önleme konusunda projeler yapmak.

9.5.10. NİTRAT DİREKTİFİNİN UYGULANMASI PROJESİ ÇALIŞMALARI :

Bakanlığımız Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında çevre başlığı altında yer alan, su kalitesinin iyileştirilmesi mevzuat uyum takviminde kısa dönem öncelikli olan; 91/676 EEC sayılı Nitrat Direktifine karşılık gelen “Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği” 18 Şubat 2004 tarihinde uyumlaştırılmıştır. Ancak bir AB direktifinin uygulanması, sadece bu direktifin ulusal mevzuata geçirilmesini değil, aynı zamanda direktifte yer alan gerekliliklerin uygulamalı olarak hayata geçirilmesini de zorunlu kılmaktadır.

Projenin genel hedefi, Türkiye’deki tarımsal aktivitelerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi ile su kaynakları, toprak ve atmosfere besin maddesi girdisi etkisinin azaltılmasıdır.

Bu projenin amacı, AB Nitrat Direktifi uygulaması için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın altyapısını güçlendirerek, yüzey ve yeraltı suları ve toprağa, tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan besin maddesi kirliliğinin azaltılmasıdır.

Nitrat Direktifinin uygulanmasına yönelik atılması gereken temel adımlar;

1. Nitrat kirliliğine maruz kalacak olan ya da olabilecek olan su kaynaklarının belirlenmesi,
2. Nitrat Hassas Bölgelerinin (NHB) Tanımlanması/belirlenmesi,
3. İyi tarım uygulaması kodunun geliştirilmesi ve uygulanması,
4. Her bir NHB için “Eylem Planının” geliştirilmesi,
5. Ulusal Tarım Kirliliği İzleme Ağının kurulması.

Tarımsal Kaynaklı nitrat kirliliği ile ilgili çalışmalar Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüzle iş birliği halinde yürütülmektedir.

Nitrat izlemelerini desteklemek üzere İl Müdürlüğümüze 1 Adet Mobil Laboratuvar tahsis edilmiştir.

9.5.11. TARIMSAL SULAMA ELEKTRİK ABONELİĞİ ÇALIŞMALARI :

İlimizde Tarımsal Sulama Elektrik Abonesi işlemleri İlçe Müdürlüklerimiz tarafından Şube Müdürlüğümüz kontrolünde yürütülmektedir. 2012 yılı itibarıyla 282 adet müracaat alınmış tamamı sonuçlandırılarak uygun görüş bildirilmiştir. 2013 yılı itibarıyla 86 adet müracaat alınmış tamamı sonuçlandırılarak 83 tanesine uygun görüş bildirilmiştir.

9.5.12. TOPRAK ANALİZ LABORAUVARLARI

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü tarafından yürütölen Toprak analiz laboratuvarlarının kuruluş ve denetim işlemleri 2014 yılından itibaren Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğümüz tarafından yürütölecektir. İlimizde 4 adet Toprak Analiz laboratuvarı bulunmaktadır.

9.5.13. TARIMA DAYALI İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kredi desteği ile Eskişehir Beylikova Tarıma Dayalı İhtisas Besi Organize Sanayi Bölgesi alanına ait elektrik dağıtım şebekesi, yol, içme suyu ve yağmursuyu, kanalizasyon inşaatlarından müteşekkil altyapı yapım işi ihalesi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgeleri Daire Başkanlığında 04/12/2013 tarihinde saat 10/30'da yapılmış olup işin bitiş süresi 30/06/2015 tarihine kadardır. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğümüz tarafından 2014 yılından itibaren Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgeleri işlemleri yürütölecektir.

9.5.14. ÇİFTÇİ EĞİTİM VE YAYIM ÇALIŞMALARI :

Çiftçi Bilgilendirme Toplantıları : Şube Müdürlüğü teknik elemanlarınca 2012 yılında 9 adet çiftçi bilgilendirme toplantısı yapılmıştır, toplantılara 301 çiftçi katılmıştır. Şube Müdürlüğümüz elemanlarınca 2013 yılında 30 adet çiftçi toplantısı yapılmıştır, toplantılara 492 çiftçi katılmıştır. Bu toplantılarda, Arazi toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri, Toprak Koruma, Sulama , Sorunlu Arazilerin Islahı , Drenaj, Erozyonla Mücadele konularında bilgisayar ve data show ile sunumlar yapılmıştır.

Basılı Yayım Çalışması (Liflet) :

a) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı	500 adet
b) Kapalı Drenaj Sistemi ve Doğru Sulamanın Önemi	500 adet
c) Tarımsal Sulama Sistemleri	500 adet
d) Sorunlu Tarım Alanları ve Islahı	500 adet

Konularında 500'er adet liflet bastırılarak İlçe Müdürlükleri ve çiftçilerimize dağıtımı yapılmaktadır.

9.6. KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ :**9.6.1. ENFORMASYON ÇALIŞMALARI:****9.6.1.1. BİMER BAŞVURULARI:**

20.01.2006 tarih ve 26055 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER) hakkında Genelge (2006/03) gereğince; 2013 yılında Kurumumuza 55 adet BİMER başvurusunda bulunulmuş olup, söz konusu başvurular Müdürlüğümüzce değerlendirilerek vatandaşlarımızın sorunları hakkında bilgilendirilmeleri sağlanmıştır.

YILLAR	BAŞVURU SAYISI
2006	5
2007	2
2008	0
2009	1
2010	60
2011	50
2012	38
2013	65
Genel Başvuru Toplamı	221

9.6.1.2. BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI:

24.10.2003 tarih ve 25269 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren, 09/10/2003 tarih ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince; 2013 yılında Kurumumuza 93 adet Bilgi Edinme başvurusunda bulunulmuş olup, söz konusu başvurular Müdürlüğümüzce değerlendirilerek vatandaşlarımızın talepleri hakkında bilgilendirilmeleri sağlanmıştır.

YILLAR	BAŞVURU SAYISI
2005	13
2006	13
2007	108
2008	101
2009	93
2010	84
2011	100
2012	124
2013	126
Genel Başvuru Toplamı	762

9.6.1.3. YEREL BASINDA ÇIKAN MÜDÜRLÜĞÜMÜZ HABERLERİ:

AYLAR	HABER SAYISI
OCAK	4
ŞUBAT	5
MART	3
NİSAN	8
MAYIS	10
HAZİRAN	12
TEMMUZ	7
AĞUSTOS	8
EYLÜL	15
EKİM	12
KASIM	10
ARALIK	8
TOPLAM	112

9.6.2. TAR-GEL PROJESİ :

Tarımsal Yayımı Geliştirme Projesi (TAR-GEL), tarımsal işletme sahiplerinin bilgi, beceri ve teknik yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanması amacıyla Bakanlığımız tarafından 01.01.2007 tarihinde uygulamaya konulmuştur.

İlimiz genelinde Tar-gel Projesi kapsamında 2013 yılı sonu itibariyle 91' ü Mühendis, 65' i Veteriner Hekim olmak üzere toplam 156 teknik personel görev yapmakta olup, söz konusu personel çalışma bölgelerinde tarımsal işletme sahiplerinin bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarını gidermekle görevlidirler. Ayrıca, bölgelerinde İlçe Müdürlükleri ile irtibat halinde bulunarak yeni teknik yöntem ve uygulamaları çiftçilere ulaştırmakta ve yürüttükleri hizmetlerin kayıtlarını tutmaktadırlar.

İLÇE ADI	MÜHENDİS	VETERİNER HEKİM	TOPLAM
ALPU	5	3	8
BEYLİKOVA	3	1	4
ÇİFTELER	9	3	12
GÜNYÜZÜ	3	4	7
HAN	1	3	4
İNÖNÜ	3	2	5
MAHMUDIYE	5	4	9
MİHALGAZİ	4	-	4
MİHALIÇÇIK	3	6	9
ODUNPAZARI	16	12	28
SARICAKAYA	3	1	4
SEYİTGAZİ	11	6	17
SİVRİHİSAR	10	8	18
TEPEBAŞI	15	12	27
TOPLAM	91	65	156

9.6.3. EV EKONOMİSİ EĞİTİM VE YAYIM FAALİYETLERİ:

Ev Ekonomisi Eğitim ve Yayım Faaliyetlerinin amacı; yıllık programı hazırlama talimatı çerçevesinde, çoğunluğu kırsal kesimde yaşayan çiftçi ailelerinden oluşan, ekonomik bakımdan zayıf ve pek çok konuda yeteri kadar bilgi sahibi olmayan kadın çiftçilere beslenme, aile kaynaklarının yönetimi, çocuk gelişimi ve eğitimi, gıda muhafaza yöntemleri konularında demonstrasyon ve çiftçi toplantıları düzenleyerek aile bireylerinin yaşam kalitesini yükseltmek, aile bütçesine katkıda bulunmak ve daha sağlıklı nesiller yetiştirilmesine yardımcı olmaktır.

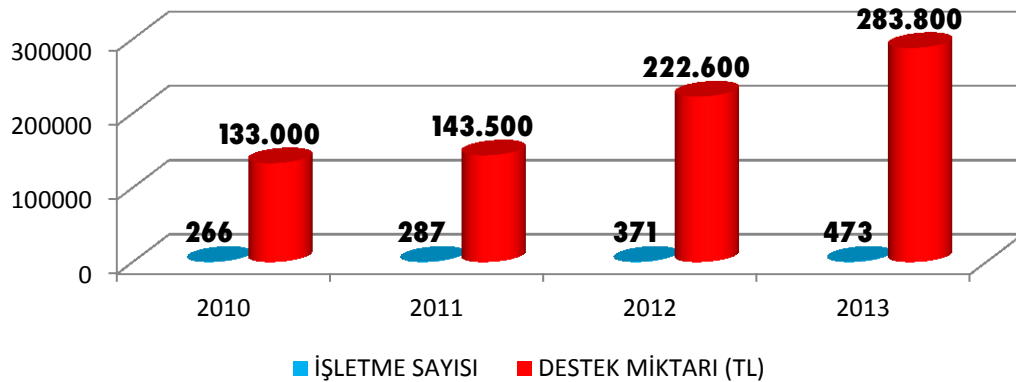
Bu kapsamda 2013 yılında 19 adet demonstrasyon çalışması yapılmış ve 17 adet çiftçi toplantısı düzenlenmiştir. Böylece toplamda 420 çiftçiye ev ekonomisi konularında eğitim verilmiş, ayrıca 355 adet sirküler mektup dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

FAALİYETLER	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DEMONSTRASYONLAR							
Method Demonstrasyonu	51	43	43	29	28	23	10
Katılan Çiftçi Sayısı	859	664	655	289	305	195	166
ÇİFTÇİ TOPLANTILARI							
Düzenlenen	101	84	77	46	22	13	8
Katılan Çiftçi Sayısı	1585	1347	1023	657	229	131	106
KİTLE YAYIM VASITALARI							
Sirküler Mektup	1061	1155	246	806	431	160	220
Broşür / Lifle	-	-	290	138	-	30	77

9.6.4. TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ :

Tarımsal işletmelerin bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanması; çiftçi eğitimi ve yayım hizmetlerinde kamunun yanında özel sektör, üretici örgütleri ve serbest tarım danışmanlarının da yer alması amacıyla, 639 sayılı K.H.K., buna bağlı çıkarılan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Yönetmelik, Uygulama Esasları ve her yıl yayımlanan Tebliğ hükümlerine göre çalışmalar yapılmaktadır.

YILI	İŞLETME SAYISI	DESTEK MİKTARI (TL)
2010	266	133.000
2011	287	143.500
2012	371	222.600
2013	473	283.800

Çiftçi başına destekleme miktarı 2010 ve 2011 yılları için 500 TL ve 2012-2013 yılları için 600 TL dir.2013 yılı Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine destekleme ödemesi yapılmasına dair tebliğ (tebliğ no:2013/31) 14 Haziran 2013 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

İlimizde 2013 Yılında Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmeti verecek danışman sayısı ve üretici örgütleri:

DANIŞMANIN ADI SOAYDI/ÜNVANI	GÖREVLİ DANIŞMAN SAYISI	HİZMET VERDİĞİ İŞLETME SAYISI	ÖDENECEK TOPLAM TUTAR
Çifteler Ziraat Odası Bşk.	4	250	150.000 TL
Tepebaşı Ziraat Odası Bşk.	4	230	138.000 TL
TOPLAM	8	473	283.800 TL

TARIM DANIŞMANLARININ HİZMET VEREBİLECEĞİ İŞLETME SAYILARI VE İŞLETME BÜYÜKLÜKLERİ

İŞLETME TÜRÜ	HİZMET VERECEĞİ AZAMI İŞLETME SAYISI	KONTROL SIKLIĞI (YILDA)	ASGARİ İŞLETME BÜYÜKLÜĞÜ
Seracılık	50	52	3 Da.
Bahçe Bitkileri	60	24	10 Da.
Tarla Ziraati (Kuru)	70	12	100 Da.
Tarla Ziraati (Sulu)	60	15	50 Da.
B.baş Hayvancılık (Süt)	50	40	20 Baş (10 Baş sağmal)
B.baş Hayvancılık (Besi)	80	24	50 Baş
Küçükbaş Hayvan	80	24	100 Baş
Arıcılık	50	18	50 Kovan
Su Ürünleri	15	24	Üretim tesisi olması
Organik Tarım	50		İşletme tipine göre

Uzman tarım danışmanları %10 daha fazla işletmeye hizmet verebilir.

9.6.5. TABİİ AFET ÇALIŞMALARI:

Yangın, yersarsıntısı, yer kayması, fırtına, taşkın, sel, don, dolu, kuraklık, haşere ve hastalık gibi nedenlerle tarımsal ürünleri, canlı - cansız (toprak dahil) üretim araçları ve tesisleri zarar gören veya yok olan ve bu yüzden çalışma ve üretme imkanları önemli ölçülerde bozulan çiftçilere, köylünün kurmuş olduğu tarımsal amaçlı üretim kooperatiflerine, Devletçe gerekli yardımların yapılmasını sağlamak amacıyla, 05/07/1977 tarih ve 15987 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren 20/06/1977

tarih ve 2090 sayılı “Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun” ve bu Kanuna dayanılarak hazırlanan Yönetmelik gereğince;
2013 yılında, İlimiz genelindeki tabii afetler sonucu zarar gören toplam 1.657 çiftçinin borç erteleme çalışmaları devam etmektedir.

YILI	ZARAR GÖREN ÇİFTÇİ SAYISI	ZARAR GÖREN ALAN (Da)	DESTEKLEME MİKTARI
2007	22.826	682.845	10 242 685,33 TL
2008	22.612	745.850	14.917.011,78 TL
2009	-	-	-
2010	2.042	117.478	Borç ertelenmesi yapılmıştır.
2011	2.176	52.505	Hasarlar sigorta kapsamında olduğundan işlem yapılmamıştır.
2012	2.224	234.706	Borç ertelenmesi yapılmıştır.
2013	1.657	154.752	Borç erteleme işlemleri yapılmıştır.

9.6.6. TARIM SİGORTALARI:

Ülkemizde tarım sektörünü tehdit eden risklerin teminat altına alınabilmesi amacıyla bir sigorta mekanizmasının devreye sokulması düşünülmüş ve bu amaçla 14/06/2005 tarihli ve 5363 sayılı "Tarım Sigortaları Kanunu" çıkarılmıştır. Devlet, bu Kanun kapsamında yapılacak sigorta sözleşmelerine münhasır olarak çiftçi adına sigorta primine destek sağlamaktadır.

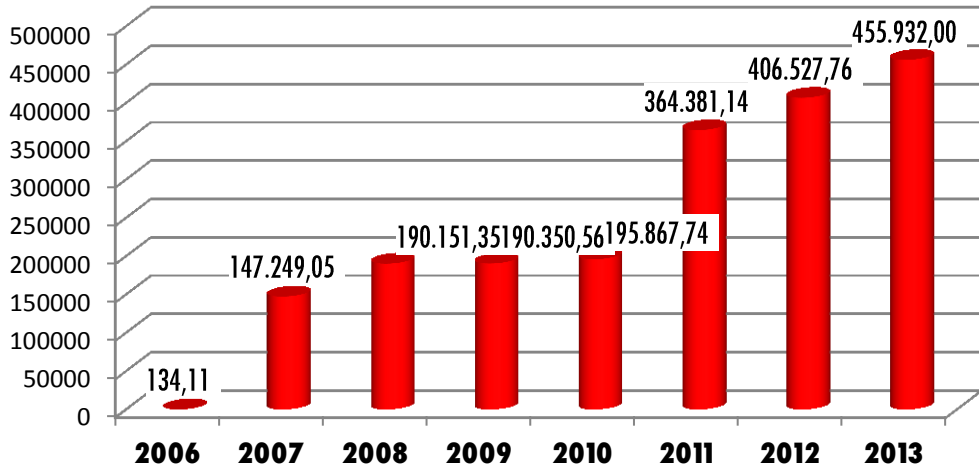
Kanun kapsamına alınan riskler ile ilgili olarak yapılacak sigorta sözleşmelerinde standardın sağlanması, riskin en iyi koşullarda transferi için uygun ortam oluşturulması, oluşacak hasarlarda tazminatın tek merkezden ödenmesi ve tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması amacına yönelik olmak üzere bir Sigorta Havuzu kurulmuştur. Bu kapsamda 2013 yılı içerisinde İlimiz genelindeki toplam 24.417 poliçe karşılığında, 721.286,00 TL. tazminat ödemesi gerçekleştirilmiştir.

YILI	BRANŞ	POLİÇE SAYISI	TOPLAM PRİM(TL)	SİGORTA BEDELİ(TL)	SİGORTALI ALAN (DA.)	HAYVAN SAYISI (ADET)	ÖDENEN TAZMİNAT (TL)
2006	BİTKİSEL ÜRÜNLER BÜYÜKBAŞ- KÜÇÜKBAŞ HAYVAN HAYAT	9	2.038,57	35.132,51	134,11	7	0
2007		7.021	1.243.494,77	29.567.071,58	147.249,05	1.267	391.108,75
2008		9.704	1.525.750,02	40.573.048,51	190.151,35	1078	373.850,07
2009		8.077	1.473.596,30	40.637.613,34	190.350,56	624	507.405,24
2010		9.099	2.124.794,84	48.505.639,86	195.867,74	1896	1.726.375,99
2011		17.530	4.810.852,00	103.960.929,03	364.381,14	3959	1.404.734,83
2012		23.015	5.755.183,83	121.539.791,91	406.527,76	11476	1.801.926,25
2013		24.417	7.087.196,00	162.558.263,00	455.932,00	11.971	721.286,00

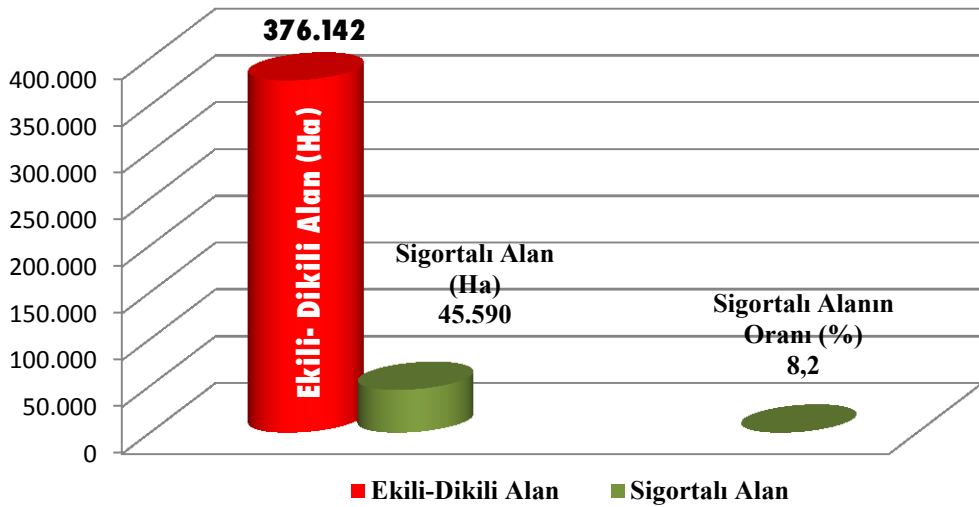
Not: 2013 yılı verileri Tar-Sim Genel Merkezinden istenmiştir.

9.6.6.1. SİGORTALI TARIM ALANLARININ YILLARA DAĞILIMI

YILI	SİGORTALI ALAN(DA.)
2006	134,11
2007	147.249,05
2008	190.151,35
2009	190.350,56
2010	195.867,74
2011	364.381,14
2012	406.527,76
2013	455.932,00

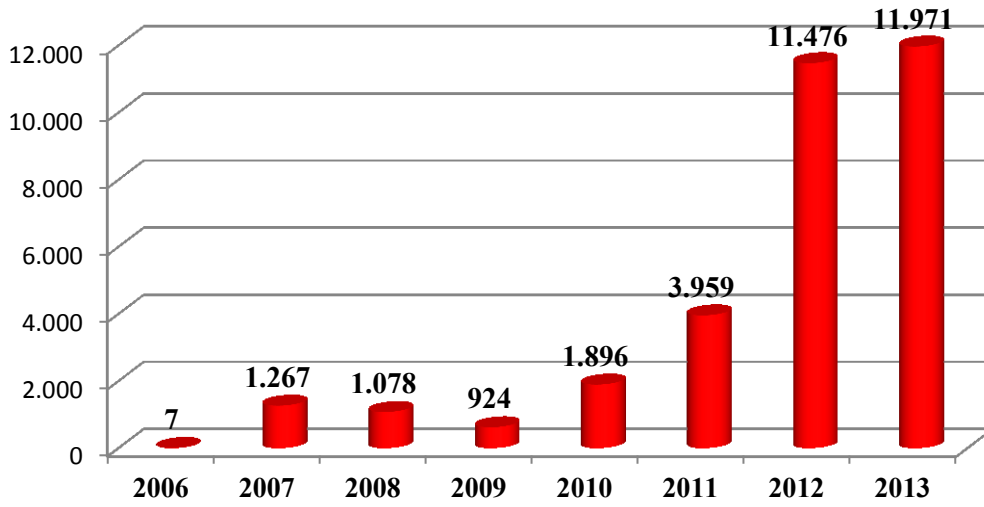

ARAZİNİN CİNSİ	MİKTAR (Hektar)	TOPLAM ALANA ORAN (%)	ÜLKE ORTALAMASI (%)
Ekili-Dikili Alan	376.142	100	-
Sigortalı Alan	45.590	8,2	8

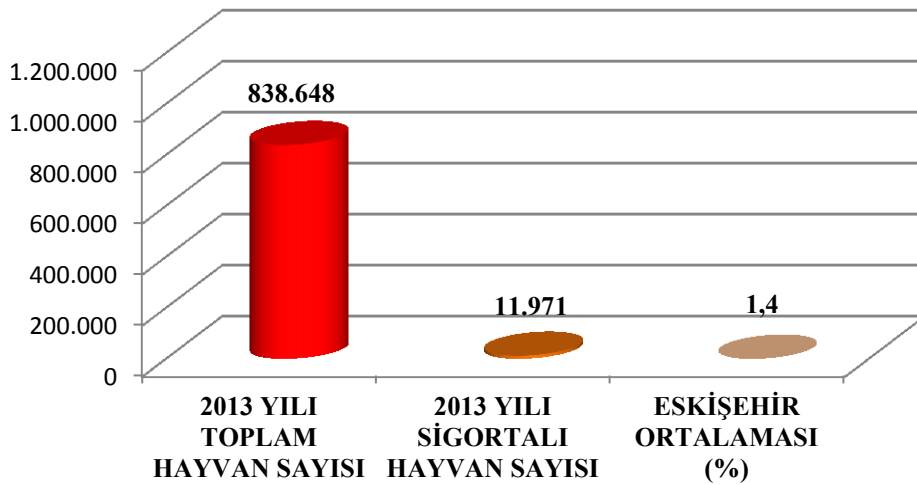

9.6.6.2. HAYVAN HAYAT SİGORTASI YILLARA GÖRE DAĞILIM:

YILI	HAYVAN HAYAT SİGORTASI (Baş)
2006	7
2007	1.267
2008	1.078
2009	924
2010	1.896
2011	3.959
2012	11.476
2013	11.971

2013 YILI TOPLAM HAYVAN SAYISI	2013 YILI SİGORTALI HAYVAN SAYISI	ESKİŞEHİR ORTALAMASI (%)	ÜLKE ORTALAMASI (%)
838.648	11.971	1,4	3

9.6.7. KADIN ÇİFTÇİLER TARIMSAL YAYIM PROJESİ :

Kalkınma Bakanlığı kaynaklı bu proje sayesinde tespit edilen proje illerindeki kadınlara girdi temini yapılarak destek verilmekte, girişimci ve aile içinde etkili olmalarında yardımcı olmaktadır. Ayrıca proje konularına göre (meyvecilik, süt sığırcılığı, hayvancılık, sebzeçilik, örtü altı sebze yetiştiriciliği ve örtü altı çiçek yetiştiriciliği vb.) eğitimlerde verilmektedir.

Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışması Program Esaslarına göre kırsal alanda kadın çiftçilere götürülen eğitim ve yayım çalışmalarının sonuçlarını görmek, tarımsal alanlarda performanslarını değerlendirmek, kendilerine olan güven duygularını geliştirmek amacıyla Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışmaları düzenlenmektedir.

FAALİYETLER	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DEMONSTRASYONLAR							
Sonuç Demonstrasyonu	13	29	7	4	3	6	1
Metod Demonstrasyonu	-	-	5	6	8	-	-
Katılan Çiftçi Sayısı	13	29	12	61	68	35	15
TARLA GÜNLERİ							
Düzenlenen	-	-	-	1	-	4	1
Katılan Çiftçi Sayısı	-	-	-	90	-	124	69
ÇİFTÇİ TOPLANTILARI							
Düzenlenen	9	9	25	73	57	87	27
Katılan Çiftçi Sayısı	96	113	329	796	781	1206	307
ÇİFTÇİ KURSLARI							
Katılan Çiftçi Sayısı	109	93	110	140	650	35	
Teşvik Müsabakaları	1	1	1	1	1	1	1
KİTLE YAYIM VASITALARI							
Sirküler Mektup	15	35	44	583	356	670	75
Broşür/Liflet	50	85	230	194	115	30	33

9.6.8. İSTATİSTİK FAALİYETLERİ:

Şube Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren İstatistik Birimi; İlimizin tarımsal varlığının kayıt altına alınması çalışmalarında Bakanlığımızca ve Türkiye İstatistik Kurumunca (TÜİK) yürütülen projelerin İl bazındaki koordinatörlüğünü ve veri giriş işlemlerini yürütmektedir.

Bu çalışmalar kapsamında;

İstatistik Veri Ağı (İVA): İlimizde yetiştiriciliği yapılan bitkisel ürünlere ait 2013 yılı birinci ve ikinci ekiliş ve üretim tahminleri hazırlanmış olup 2014 yılı Ocak ayı itibari ile kesin ekiliş verileri tamamlanacaktır.

İstatistik Bilgi Sistemi (İBS): Her ayın 20'si ile 25'i arasında serbest piyasada oluşan çiftçinin tarımsal üretimde kullandığı materyallerin (tohum, mazot, gübre, ilaç vb.) fiyatları ile tarımsal üretim neticesinde satışını gerçekleştirdiği (arpa, buğday, ayçiçeği vb.) ürünlerin fiyatları tespit edilerek Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'na gönderilmektedir.

Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi (TİKAS): Daha önce Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile Bakanlığımız arasında 13 Temmuz 2010 tarihinde imzalanan protokol ile hayata geçirilen proje, içerik değişikliği yapılarak Bakanlığımızın Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Proje, Çiftçi Kayıt Sistemi ve Coğrafi Bilgi Sistemlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Maliyet Otomasyon Sistemi (MOSİS): Buğday, arpa, çavdar, nohut, şekerpancarı, silajlık mısır ve aspir ürünleri için toplam 102 çiftçi ile yüz yüze görüşme yapılarak doldurulan maliyet anketleri veri tabanı sistemine işlenmiş ve Bakanlığımızın Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.

Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi (TARBİL): Proje kapsamında Eskişehir İlinde 13 adet tarımsal gözlem istasyonu kurulacaktır. 2013 yılı kasım ayı itibari ile söz konusu istasyonların yer tespit ve fizibilite çalışmaları tamamlanmış olup 2014 yılında istasyonların kurulumları tamamlanarak bölgemizdeki meteorolojik ve tarımsal verilerin online izlenmesine başlanacaktır.

Köy Veritabanı Bilgi Sistemi (KVT): Proje dahilinde 2013 yılında, İlimiz yerleşim bölgelerinin uydu haritaları üzerinde konum belirleme işlemleri tamamlanmış, köy, belde ve ilçelere ait demografik yapı bilgilerinin sistem girişleri yapılmıştır. İlerleyen yıllarda diğer veri tabanı sistemleri vasıtasıyla yerleşim birimlerine ait daha geniş kapsamlı bir veri tabanı oluşturulacaktır.

Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS): 2013 yılında eğitim çalışmaları tamamlanan projenin, sistem hazırlıkları tamamlanmış ve uydu görüntüleri hazırlanmıştır. Projede çalışacak ekibin kurulması sonrası 2014 yılı ilk üç ayında uydu görüntüleri üzerinde tarım parsellerinin yer ve alan tespit işlemlerine başlanacaktır. Uydu görüntüleri üzerinde yapılacak tarım alanlarının tespit çalışmaları, saha çalışması ile desteklenerek İlimizin arazi varlığı net şekilde çıkartılarak, üretimi yapılan tarım ürünlerinin ekiliş alanlarının tespiti ve takibi sağlanacaktır.

Çiftlik Muhasebesi Veri Ağı (ÇMVA): İlimizde 59 çiftçi ile başlanacak projede, ilerleyen yıllarda çiftçi sayısının artırılması planlanmaktadır. Proje ile çiftçilerimizin tarımsal muhasebe kayıtları tutularak, girdi maliyetleri ve gelir-gider hesapları işlenecektir. 2014 yılı ocak ayında sisteme kayıt edilecek çiftçilerin belirlenmesi çalışmalarına başlanacak olup, yıl içerisinde çiftçiler ile 3 dönem halinde görüşmeler yapılacak, açılış ve kapanış envanterleri ile veri toplama çalışmaları yürütülecektir.

Pazarlama Bilgi Sistemi (PBS): Sistemin veri tabanı kurulum çalışmaları kapsamında İlimizde bulunan 234 örtüaltı üretim yapan işletmenin ekiliş ve üretim verileri hazırlanmıştır.

Ürün Maliyet Çalışmaları: Rayiç bedel ve değer tespitlerinde kullanılmak üzere, Eskişehir'de ekiliş ve üretimi yapılan 25 tarım ürününe ait 2013 yılı maliyet tabloları hazırlanmıştır.

2-B ve Hazine Arazileri Değer Tespit İşlemleri: Satış ve kiraya verme işlemleri için, toplam 2.350 parsel arazinin rayiç bedel tespiti yapılarak Milli Emlak Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Mahkeme Bilgi Talepleri: Eskişehir Asliye Hukuk Mahkemelerinde görülmekte olan kamulaştırma davaları için, 2013 yılında 255 adet Tarımsal Ürün Maliyet Çizelgesi hazırlanmıştır.

2013 yılı Prime Esas Ürünlere Ait Verim Tespit Çalışmaları tamamlanmış, Tarım Alet Makine Envanteri, Hububat Rekolte Tahminleri ve Üretim Bilgileri, Süs Bitkileri Ekiliş ve Üretimleri, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler ile Kurutma Tesisleri konularında yürütülen çalışmalar yılsonu itibari Bakanlığımıza gönderilmektedir.

9.6.9. EĞİTİM VE YAYIM FAALİYETLERİ:

FAALİYETLER	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DEMONSTRASYONLAR							
Sonuç Demonstrasyonu	96	98	53	33	70	49	20
Metod Demonstrasyonu	6	10	3	10	13	59	16
Katılan Çiftçi Sayısı	118	132	87	131	207	341	208
TARLA GÜNLERİ							
Düzenlenen	24	27	30	2	14	14	15
Katılan Çiftçi Sayısı	487	320	256	59	267	286	714
ÇİFTÇİ TOPLANTILARI							
Düzenlenen	418	453	520	441	792	562	631
Katılan Çiftçi Sayısı	9.983	10528	11064	8288	11694	8089	8.683
ÇİFTÇİ KURLARI							
Düzenlenen	9	24	19	17	5	10	10
Katılan Çiftçi Sayısı	286	545	468	385	95	182	237
Teşvik Müsabakaları	-	1	-	-	-	1	7
Çiftçi İnceleme Gezileri	6	1	7	2	7	-	2
Panel-Konferans	2	-	1	-	-	-	6
Diğer	-	-	1	1	-	-	1 (Yarışma)

9.6.10. ÇALIŞTAY, TOPLANTI VE PROJELER:

İl Müdürlüğümüzce ;Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, ESOĞÜ Ziraat Fakültesi, A.Ü.Yer ve Uzay Bilimleri Enstitüsü, Meteoroloji Bölge Müdürlüğü, DSİ 3. Bölge Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü, Ziraat Mühendisleri Odası, Eskişehir Sulama Birliği, İl Özel İdaresi ve Odunpazarı Ziraat Odası Başkanlığı'nın katılımıyla 04-05 Şubat 2013 tarihlerinde düzenlenen '*Eskişehir Kuraklık Yönetimi Çalıştayı*'nda' sunulan bildirimler ve tartışmalar sonucunda ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileri çalıştay sonuç bildirgesi olarak özetlenmiştir.

Tarımsal Kuraklık İl Yönetimi, "*Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin* 18.08.2012 tarihli yönetmeliğin 12. Maddesinin 2. bendine göre 31.08.2012, tarihinde ve 12.12.2012 tarihinde Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Toplantı salonunda Vali Yardımcısı Günhan YAZAR başkanlığında toplanarak *Eskişehir Tarımsal İl Yönetimi Toplantıları* yapılmış olup, kuraklık eylem planı çerçevesinde kararlar alınmıştır.

İlimizde meyveciliği kısıtlayan en önemli faktörlerden biri ilkbahar geç donlarıdır. Aynı zamanda meyvecilik büyük ölçüde emek ve teknik bilgi isteyen bir uğraştır. Bu anlamda uygun tür ve çeşidin seçimi, bahçe tesisi, dikim, budama, sulama, ilaçlama, gübreleme gibi kültürel işlemler önem kazanmaktadır. Özellikle meyvecilikte başlangıçta yapılan yanlış uygulamalar geriye dönülmez sonuçlar doğurmaktadır. Bu amaçla, Odunpazarı İlçesinin Yukarılıca Köyünde Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü ve Odunpazarı İlçe Müdürlüğü işbirliği ile Odunpazarı Kaymakamlığı Köye Hizmet götürme Birliği kaynaklarıyla 2 adet demonstrasyon kurularak *Meyveciliği Geliştirme Projesi* hayata geçirilmiştir.

Proje ile bahçe tesisinden hasada kadar meyveciliğin tüm aşamalarında çiftçiye teknik destek sağlamak, meyveciliği yaygınlaştırmak ve geçmiş yıllarda köyden ayrılan gençler bugün orta yaş emeklisi olarak köye dönen çiftçilik yapmak isteyen üreticileri tarıma kazandırmak ve üretimi artırmaktır. Bu amaçla Mustafa ATAĞ ve İbrahim KARA adlı çiftçilere 2 da alanda ceviz, 1 da alanda meyve bahçesi İl Müdürlüğümüz ve İlçe Müdürlüğümüz elemanları tarafından tesis edilmiş olup, budama, dikim vb. işlemler bizzat yapılmıştır.

02.05.2013 ve 02.06.2013 tarihleri arasında Odunpazarı Halk Eğitim Müdürlüğü ve Eskişehir Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şubesi Müdürlüğü işbirliğı ile açılmış olan **Meyvecilik ve Budama Kursu** 23 kursiyerimizin katılımıyla devam etmektedir.

Yonca Üretimi Geliştirme Projesi: İlimiz Odunpazarı, Tepebaşı, Alpu, Çifteler, İnönü, Seyitgazi ve Sivrihisar ilçelerinde dekara 1,5 kg olarak ekimi yapılacak kaplamalı ve aşılı yonca tohumu ile toplam 167 dekar alanda yüksek ot verimi ve çiftçilerin kazançlarında artış hedeflenmektedir. Bunun yanında ilimiz yonca üretim alanları genişletilerek hayvancılıkta kaliteli kaba yem kullanımı arttırılacaktır.